

Nr 4, 2001 årgång 38
50:- inkl moms

Sökaren

– tidskrift för livsfrågor –

SARASWATI – en gudsaspekt inom hinduismen

Psi-spåret

Reportage: Viveka Lindgren Foto: Bela Unger

Det har gått trögt med vetenskaplig prövning av det så kallade psi-spåret, som Göte Andersson upptäckte och Jens Tellefsen och Nils-Olof Jacobson undersökte vetenskapligt. Men amatörtester har gjorts, av bland andra Sten och Britta Deurell.

Den som händelsevis tittade in i familjen Deurells vardagsrum just denna förmiddag, skulle mötas av en ganska märklig syn. En kvinna står mitt på golvet med slutna ögon, djupt koncentrerad. Runt henne cirklar en man med två metallstavar i händerna. De håller på att lägga ett psi-spår i huset – spåret av en tanke!

Det finns många människor med märkliga förmågor. Några har telepatisk kontakt, andra affirmerar fram ett underbart liv med hjälp av tankens kraft. Och så finns det de som kan mäta tankar med slagruta och vinkelpekare. Ett par som uppövat denna ovanliga förmåga är makarna Sten och Britta Deurell på Ekerö utanför Stockholm. De kan leta upp borttappade saker bara genom att tänka intensivt på dem. Men det handlar inte om det man brukar kalla fjärrseende, utan om ett slags osynligt tankespår som skapas mellan människan och det förlorade föremålet.

Föreställ dig till exempel att du tappat en brosch någonstans i huset. Gör dig en tankebild av smycket, försök få det att framträda så tydligt som möjligt för din inre syn.

– Då verkar det som om tanken sträcker sig fram till det man tänkt på. Det bildas ett stråk av energi mellan en själv och föremålet, som man sedan kan avläsa med hjälp av slagruta, förklarar Britta Deurell.

Fenomenet upptäcktes 1987 av den värmländske konstnären Göte Andersson. Han märkte att en slagruta gav kraftiga utslag längs en linje mellan honom själv och den stol i rummet som han just då fokuserade på. Upptäckten fick senare namnet psi-spåret, det mätbara spåret av en tanke.

Vi testar själva genom att gömma en skål i huset. Jag är "gömmaren", som det kallas, och lägger skålen under en filt i ett

av de bortre rummen, utom synhåll för de andra två. Britta sluter ögonen. Hon är nu "sändare" och ska koncentrera sig intensivt på att framkalla en inre bild av skålen, för att sända ett tankespår till den.

Det är sedan experimentets tredje person, slagrutemannen, som ska undersöka psi-spåret med vinkelpinnarna. Sten går några varv runt Brittans plats, för att känna in spårets riktning och läge.

– Man kan också använda grenklykor av säl eller hassel som de traditionella slagrutemännen gjorde. Idag använder man oftast plasttråd. Men jag känner själv energierna lättare med vinkelpinnar, säger Sten. Han börjar sicksacka fram och tillbaka genom rummet med de L-formade metallstavarna riktade parallellt framför sig.

– Titta, nu ger de utslag och glider isär! Det betyder att jag korsat spåret.

Han visar hur denna osynliga kraftlinje sträcker sig ut i hallen, i riktning mot det bortesta lilla rummet... Det börjar riktigt brännas nu när han närmar sig byrån – och där hittar han snart skålen inrullad i filten.

Vi gör om experimentet med min ring som Britta gömmer. Sten frammanar nu bilden av den och det är jag som ska finna psi-spåret med hjälp av vinkelpinnarna. Men det som såg så enkelt ut nyss, visar sig vara något som fordrar ett alldeles speciellt handlag. Metallstavarna måste hållas i exakt rätt läge, annars svänger de planlöst åt alla håll. Jag lyckas varken finna spåret eller ringen utan en hel del hjälp från Sten.

– Att bli skicklig slagrutegångare fordrar många års träning. Dessutom är alla inte lika mottagliga för dessa mycket subtila energier, betonar han.

Är nu psi-spåret beviset för att tankar faktiskt kan ta fysisk form?

– Personligen är jag övertygad om

att våra tankar är lika viktiga som våra handlingar, säger Britta, som upptäckte sin speciella känslighet för krafter i naturen en dag i början av 80-talet.

– Jag var ute och gick i ett område här i trakten tillsammans med en väninna. Då hade jag läst om slagrutegångare som kunde finna vattenådror i marken, och ville själv försöka leta med hjälp av en pendel. Jag fann inget vatten, men märkte hur pendeln började svänga kraftigt i närheten av ett hus i trakten. Samtidigt kände jag ett visst obehag, trots att jag aldrig varit där tidigare, berättar hon.

– Detta upprepades intill ett annat hus långt därifrån. Jag kunde inte förstå varför pendeln plötsligt började röra sig igen. Men senare fick jag veta att de som bott i just dessa hus drabbats av cancer och att de båda haft sina sängplatser precis på jordstrålningskryss.

Sedan dess har Britta ibland anlitats av personer som lidit av sömnstörningar och huvudvärk. Med vinkelpekare har hon undersökt om deras sängar råkat stå över en sådan skadlig korspunkt.

– Min känslighet har också varit till mycket nytta, när jag kunnat leta upp borttappadesaker. Senast fann jag min son Mats försvunna datordiskett som låg totalt bortglömd nere i källarvåningen. Vi hade nog aldrig hittat den om jag inte skapat en tankebild och med vinkelpinnarnas hjälp följt spåret dit.

– Man ska även ha använt sig av psi-spåret för att finna personer som legat begravda under laviner i alperna, och hittat människor som gått vilse i skogen.

Själv lyckades Britta nyligen få in den exakta riktningen till Kaknästornet genom att skapa och följa ett tankespår dit!

Men hon har inte bara haft glädje av sin mottaglighet för olika kraftfält. Under en period var hon elöverkänslig och

måste undvika datorskärmar och vissa sorters lampor i huset. Sten har också förmågan att känna av dessa energier, men han upplever dem inte lika starkt.

Han har tidigare varit sjökapten, medan Britta har en bakgrund som textilkonstnär. Kanske vardet dragningen till det okända som förde dem samman, då de möttes på en danskurs 1954. Nu, efter pensionen, har de mer tid att ägna sig åt att studera dessa gåtfulla och ännu utforskade energier, och har tillsammans med några vänner bildat "Nätverket för Gränsöverskridande Vetenskap", som bland annat utger tidskriften "Gränsöverskridaren".

– Nätverket har växt och vi har numera åtskilliga medlemmar från många olika yrkesområden, några är forskare inom biologi och genetik. Vi undersöker jordstrålning, kraftfält kring fornlämningar, gör försök med psi-spåret och även med healing, berättar Britta som blivit något av "spindeln i nätet", en kontaktperson för Nätverkets olika grupper.

Vad är då egentligen dessa hemlighetsfulla energistråk som skapas mellan människor och föremål? Auror? Fjärreseende eller andra psykiska krafter?

– Man kan säga att alla varelser är omgivna av subtil energi. Auran tycks vara töjbar och skapar en förbindelse med det vi tänker på, säger Britta.

Hon berättar mer om de många osynliga frekvenser som ständigt inverkar på oss i omgivningen. Om jordstrålningen, det magnetiska rutnät som sträcker sig över hela planeten och vars korspunkter kan ge huvudvärk och sömnlöshet. Så finns leylinjerna, de mystiska linjer som förbinder gamla kultplatser på ett oförklarligt sätt.

– Man har upptäckt att fornlämningar och medeltida kyrkoruiner ofta ligger utplacerade på en rät linje i naturen. Antagligen anlades heliga byggnader på platser där man kände en speciell kraft.

Vi vandrar till en vacker och mycket fridfull björkdunge en bit från deras hus. Mellan de vita stammarna böljar grönskande kullar i ett gravfält från järnåldern. Sten visar ett ställe där träden är krokiga och i slutningen nedanför känns det som en osynlig vägg håller en tillbaka.

– Här kan jag inte stanna, jag känner mig nästan slagen till marken! utropar Britta. Hon upplever energin mycket starkt på denna plats, som sägs vara en punkt där jordstrålningslinjer och andra okända krafter strålar samman.

Två kvadratiska stenar en bit därför ger mer positiva energier, de tycks vara en sorts magnetiska motpoler. Den ena kan vi kalla "kvinnlig" och den andra "manlig", berättar hon sedan.

– Står jag på en av dem expanderar min aura och jag känner hur mitt medvetande vidgas, medan en mans aura istället krymper här! På stenen där borta är det precis tvärtom.

Britta mäter med vinkelpinnarna hur långt mitt osynliga energifält sträcker sig när jag ställer mig på den släta fyrkantiga stenen. Det har nu ökat till flera meter i om-

Medan Britta tänker intensivt på det gömda föremålet, en ring, ska reportern med hjälp av vinkelpekarna känna av hennes tankespår.

– Det är något märkligt med den släta, kvadratiska stenen ute på järnåldersgravfältet. Står man på den, växer auran och man känner en samhörighet med naturen, säger Britta.

krets. Och med blicken riktad mot de spirande björkarna och det blommande vårlandskapet, känner jag i alla fall närvaron av naturens krafter på denna sällsamma plats.

Adress: Stiftelsen Arcia, Slättervägen 12, 178 37 Ekerö.

Psi-spåret mellan reportern och ringen testas (ringen ligger på stenen).

Det sägs att män påverkas annorlunda än kvinnor av stenen, som i stället får Stens energifält att krympa!

Reflexioner

av Bengt Petersen

TIDEN GÅR

Hos mormor och morfar fanns en gammal väggklocka som surrade till och slog några slag varje hel- och halvtimme. Mormor och morfar är borta och klockan är försvunnen, men tiden fortsätter att gå, allt hastigare för varje år. Ibland vill jag bara göra som vår katt Simon gjorde: lägga mig ner på golvet i solstrimman och känna hur minuterna och sekunderna går allt långsammare tills tiden helt har sipprat bort i ingenting.

SOMMARVEMOD

Ordet sommar doftar av sol, värme och barndom. Men för mig finns det också ett stänk av vemod i sommaren. Sommaren innehåller i ett koncentrat hela livets värdefullaste och heligaste hemligheter: växandets och födandets under. Det är som att jaga efter en fjäril som försvinner allt längre bort. Karin Boye kanske kände detsamma när hon slutade en dikt med följande rader: "Nu hukar sig skapelsen till längtans språng – innan besvikelsen sker, då skogen är så grön som möjligt och världen är så färdig som möjligt och träden och människorna mumlar i sömnen: Vi ville mer."

MÄNNISKOR

Jag fascinerar alltid över alla de sorters människor som finns. Några envisas att alltid hoppa ner i svarta hål medan andra varje natt hoppar högt och försöker fånga stjärnorna. Några älskar besinningslöst medan andra gråter meningslöst. Det finns de som beskriver sin smärta och de som skriker ut sin glädje. Några dör mitt i livet, andra lever först i döden. En spyar ut sina ord som galla över de andra; en annan strör sina ord som mjukt fallande snö. Några skyndar fram mot sin begravning medan andra aldrig lämnar sin vagga.

JAG ÄR NÖJD SÅ

Ingen glädjeöversvämning för mig, ingen känslöextas som svämmar över och dränker och lämnar tomhet och torka kvar. Endast en liten glädjedryck med några bitterljuva vemodsdroppar i att stilla läppja på då och då. Jag är nöjd så...

UNDER YTAN

Skrapa lite på ytan och du finner en värld av djup och ljus: blommor brister fram, solar kretsar i ring, stjärnor blinkar. En värld av djup och ljus alldeles under ytan. Alltid så nära, alltid så långt borta. Skrapa lite på ytan...

NÄRA INTILL ALLT

Var trogen dig själv, ditt blommande liv. Glöm det förflutnas visnade ros och framtidens omogna äpple. Ditt liv blommar i nuet, nära intill allt. Var redo att möta varje sekund med öppna ögon och öppna händer. Vägen kan brista och ljuset kan slockna, men nära intill allt blommar ditt liv.

NATTEN I MAJ

Jag har läst och lärt om atomer och celler, om galaxer och svarta hål, om samhällsstrukturen och medvetandets olika djupdimensioner. Men jag förstår inte alls varför asplöven darrade så den natten i maj då ljuset nådde mig.

I omöjligheten att leva som man vill finns möjligheten att leva som livet vill.

Du är fri om du vågar acceptera din ofrihet.

SÖKAREN

Adress Box 10
663 21 SKOGHALL
Telefon 054-51 89 00
Fax 054-51 89 02
E-post red@sokaren.se
Postgiro 70 60 47-8
Bankgiro 372-8128
Hemsida på Internet www.sokaren.se

Redaktör och ansvarig utgivare Sven Magnusson

Prenumeration Helår (6 nr) 250:-
Halvår 150:-

Annonser Ring för prislista

Tryckeri Wallin & Dalholm
Lund

ISSN 0038-0504

INNEHÅLL:

Viveka Lindgren:
Psi-spåret 2

Bengt Petersen:
Reflexioner 4

Kerstin Stina Carlsson:
Det här med andlighet 6

Eskil Svensson:
Krönika 9

Hans-Jörgen Gerloff:
Min tro. A Course in Miracles 13

Bertil Falk:
Saraswati 14

Gulli Bergvall:
En kväll i juni 19

Jan Erik Sigdell:
Talar Bibeln om djurens rätt? 21

Åsa Freij:
Elena Sandell, vägledare 29

Dan Larhammar kritiserar 30

Nära döden-upplevelser 32

Bertrand Russell
och kritisk öppenhet 34

Lisa Meyler:
Enhetsupplevelser 37

Catrine Beckman:
Angelic Messengers Cards 38

Skeptikerna har inte rätt

Dan Larhammar, som är den svenska skeptikerföreningen Vetenskap och Folkbildnings ordförande, skickade Sökaren en krönika, som han haft införd i Bergslagsposten – han kommer ursprungligen från Grythyttan – med ett erbjudande att vi skulle få införa den även här. Anledningen var att vi infört ett brev med kritiska synpunkter på hans uppträdande gentemot Lena Kristina Tuulse. Krönikan handlar om henne, välkänd ledare för Wäxthuset på Väddö, och kritiserar henne skarpt.

Jag beslöt att göra utdrag ur Dans text samtidigt som jag erbjöd Lena Kristina ett genmäle i samma nummer. Själv försöker jag visa att Dan har fel när det gäller det raffinerade sockret.

Jag har haft ett tankeutbyte med Dan. Vi har inte övertygat varandra. Bland annat har vi skilda meningar när det gäller grundsynen på verkligheten. Han hävdar mycket bestämt att universum har tillkommit på grund av slump och selektion, medan jag är övertygad om att universum är planerat, att evolutionen är intelligent styrd.

Jag tänker mig att världsgunden är icke-materiell, andlig. Dan menar att detta strider mot vad naturvetenskapen har kommit fram till. Men det rör sig här inte om naturvetenskap utan om filosofi. Och den filosofiska tanken söker sig gärna fram på andra sätt än den naturvetenskapliga.

I några inslag i detta nummer om jagets gåta, universums gåta och vedanta redogörs för filosofiska tankar som jag tror ligger sanningen om världen nära.

Jag tycker att skeptikerna inte är alls öppna för radikalt nya tankar inom vetenskapen. I den amerikanska tidskriften Skeptical Inquirer, som jag prenumererat på alltsedan den startades för många år sedan, hittade jag en artikel om den kände engelske skeptikern och ateisten Bertrand Russell;

det förvånade mig att han tycks ha haft en inställning som jag inte har något att invända mot men som jag tycker inte alls stämmer med den attityd till radikalt nya idéer som skeptikerna brukar visa.

I detta nummer finns en artikel om spådom. Men är nu inte detta ren vidskepelse? Nej. Många har haft upplevelser av det slag som där beskrivs. Utifrån en ateistisk världsbild framstår säkert spådom som något absurt. Men om man ser att världen är intelligent planerad, inser man att sådana företeelser som spådom och astrologi kan vara inplanerade – en öppenhet för detta är därför på sin plats.

Jag vill poängtera att det i Sökaren ofta handlar om *möjligheter*; sådant som kan tänkas vara sant men som inte fått en slutlig bekräftelse. Sökaren stöder omprövning, eftertanke och diskussion.

Det kan också understrykas att allt som står i denna tidskrift inte överensstämmer med min uppfattning. Däremot tycker jag att allt är intressant.

I förra numret frågade jag var i Bibeln man kan läsa om djurens värde och undrade om läsarna kunde upplysa om detta. Jan Erik Sigdell kollade upp saken. Resultatet blev att djurens värde inte poängteras i Bibeln. Men det står i alla fall i Ordspråksboken att "den rättfärdige tar väl hand om sina djur".

Sai Baba har kritiserats i Sökaren. Vi har skrivit att "gulföremål" som swamin till synes mirakulöst tagit fram och gett åt människor, i själva verket inte varit av guld, och värdelösa. De hade tillverkats i en affär för Sai Babas räkning. Men i detta nummer införs under Läsarforum ett brev, som antyder att den sanna bilden av Sai Baba kanske inte är entydigt negativ.

Ack, det vore enklare om allt här i världen pekade åt ett och samma håll. Ibland kommer informationer som strider mot vad som tidigare synts vara riktigt, och det komplicerar bedömningarna för oss stackars sökare!

SM

Det här med andlighet

Av Kerstin Stina Carlsson

Andlighet, som kommer av ande, är ett begrepp som man ofta stöter på i olika sammanhang, men om man frågar andra eller sig själv vad som egentligen menas med andlighet, så är det svårt att få eller ge något entydigt svar, och det beror naturligtvis på att något sådant svar inte finns.

Och precis som jag tycker att begreppet mystik är "laddat" med en massa underliga föreställningar, så tycker jag att detta också gäller begreppet andlighet. Därför vill jag här presentera några kända personers uppfattning om det här med andlighet.

Ande och andlighet enligt Ken Wilber

Ken Wilber, som torde vara välbekant för de flesta av Sökarens läsare, anser att verklig kunskap om "the Spirit" (Anden) endast kan uppnås genom direkt erfarenhet, eller med användande av "The Eye of Contemplation" (kontemplationens öga¹). De som erfarit sådan direkt kunskap, försöker sätta ord på den för att förmedla den vidare. Därmed måste man, med Wilbers språkbruk, använda "The eye of Mind" (sinnetts öga) och den direkta kunskapen är inte längre direkt, utan blir bearbetad och tolkad av sinnet.

Vill vi lära oss något om materien, kan vi studera lärosystemet fysik, vill vi lära oss något om livet på vår planet, kan vi studera biologi, vill vi lära oss något om vårt sinne (the mind) kan vi studera psykologi, vill vi lära oss något om vår själ, kan vi studera teologi och vill vi lära oss något om anden och andlighet, kan vi studera mystik eller, med andra ord, träna oss att se med "kontemplationens öga" så att

vi kan få direkt erfarenhet av "the Spirit", Anden. De som således borde vara närmast "sann" kunskap om Anden, är mystikerna, alltså de som haft direkt erfarenhet av Anden, men även deras utsagor är på ett eller annat sätt tolkade i första hand av dem själva med hjälp av deras sinnen och därefter av andra, som i bästa fall hört eller läst deras förstahandstolkningar.

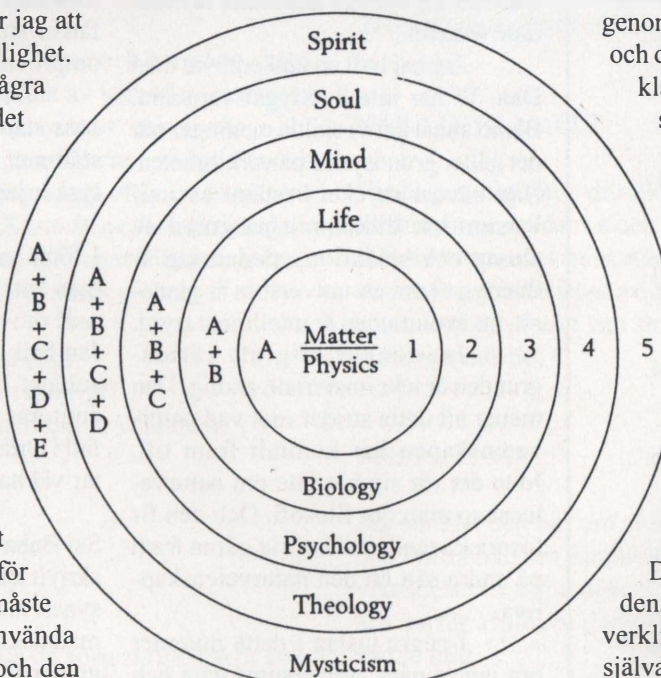

FIGURE 1-1. THE GREAT NEST OF BEING

I Ken Wilbers två senaste böcker² illustreras det jag skrivit ovan om de olika lärosystemen med en mycket enkel och tydlig bild, som består av fem koncentriske cirklar med lärosystemet fysik i den innersta cirkeln och lärosystemet mystik i den yttersta cirkeln. Var och en av de yttre cirk-

larna omfattar sedan den inre. Alltså omfattar den yttersta cirkeln alla de fyra andra. (Se bild!) Av detta tycker jag att man kan dra slutsatsen att allt vad livet innehåller egentligen är andligt, eftersom "the Spirit", Anden, Gud, omfattar och innesluter allt. "Sann" andlighet borde därför kunna yttras som det förhållningssätt till livet som uppstår när vi är eller blir medvetna om att vi lever i en gudomlig värld, genomsyrad av "the Spirit", Anden, Gud, och denna medvetenhet skulle på ett självklart sätt kunna vara en del av lärosystemen i de inre cirkelarna. Så förhåller det sig emellertid inte, utan alltsedan upplysningstiden har de två yttersta lärosystemen och i synnerhet det allra yttersta i stort sett negligerats, betraktats som oviktiga och allt intresse har koncentrerats på de inre cirkelarnas lärosystem, och endast det som kan mätas, vägas eller ses med "the Eye of Flesh" (vårt vanliga kroppsliga öga) och möjligen med "the Eye of Mind" (sinnetts öga) räknas som verklig kunskap. Denna uteslutning av "the Spirit", Anden, Gud från lärosystemen, från vår verklighet och följaktligen också från oss själva som gudomliga³ varelser, har gjort att vi nu lever i ett ytterst oandligt samhälle, och resultatet av denna oandlighet ser och hör vi dagligen i våra massmedia med ständiga rapporter om våld och övergrepp av alla slag.

Andliga politiska ledare

Om det yttersta lärosystemet i cirkeln, mystiken, och de värderingar som skulle kunna ha sin grund i den⁴ fick en mera framträdande plats i vår verklighet, skulle vi kanske kunna få ett mera medvetet, vi-

sare och "sant" andligt samhälle. Det samhället skulle naturligtvis fortfarande vara en helt vanlig så kallad världslig demokrati och inte en stat styrd av religiösa fundamentalister. Kravet på politikerna skulle förutom goda kunskaper i de inre lärosystemen också vara visdom och medvetenhet, som de förvärvat på olika sätt men kanske också genom studier och övningar i de yttre kunskapssystemen. Som goda politiska förebilder i visdom och medvetenhet kan naturligtvis mahatma Gandhi, Martin Luther King och Nelson Mandela nämnas. Det som gjorde dem till så stora politiska ledare, var bland annat deras förmåga att verbalt förmedla goda visioner, visioner med förmåga att tända och väcka människor till ett vidare perspektiv än det snäva individuella perspektivet. Då och då händer det att några av våra nuvarande politiska ledare också försöker väcka oss till större medvetenhet om till exempel det ohållbara i att utnyttja naturen på det sätt vi gör, men de löper då risken att i vår oandliga värld beskyllas för att komma med floskler eller att vara flummiga.

Albert Einstein om medkänsla

En person som också försökt väcka oss människor till ett vidgat perspektiv på vår verklighet är Albert Einstein. Han är upphovsman till följande citat, vilket jag tycker är en utomordentlig sammanfattning av det andliga lära i alla tider försökt förmedla och som vid sidan av Martin Luther Kings "I have a dream" hör till sådana visioner, som för en del kan ge upphov till välbehagsrysningar utefter ryggraden men för andra framstår som just floskler eller flum.

"En mänsklig varelse är en del av den helhet som kallas universum, en del som är begränsad i tid och rum. Denna varelse upplever sig själv, sina tankar och känslor som något skilt från resten, ett slags optisk villa. Denna villa är ett slags fängelse för oss, som begränsar oss till våra personliga önskningar och tillgivenhet för några få personer i vår närhet. Vår uppgift måste bli att befria oss från detta fängelse genom att vidga vår cirkel av medkännande till att omfatta alla levande varelser och hela naturen i dess skönhet."⁵

Einstein tycker alltså att vi måste vidga vår cirkel av medkännande till att omfatta alla varelser och hela naturen, och jag tror, att om vi vidgade lärosystemens cirklar (se bild) till att omfatta även de yttersta cirkelarna och framför allt den allra yttersta, så skulle vi kunna få mer av den

vidgade medkänsla som Einstein efterlyste och därmed också mera av "sann" andlighet.

Talande siffror

Det finns många medvetna personer som bekymrar sig för tillståndet på vår planet och i Ken Wilbers senaste bok *A Theory of Everything* kan man hitta en uträkning gjord av dr Philip Harter vid Stanford University School of Medicine. Den har kommit till för att underlätta för oss att förstå hur det verkligen står till på vår jord, och därför har han i denna uträkning utgått från antagandet att jordens befolkning skulle vara 100 personer. Om så vore fallet skulle 57 personer vara asiater
21 européer
14 nord- eller sydamerikaner
30 vita
70 icke-vita
6 personer skulle äga 59% av världens rikedomar och alla skulle vara från USA
80 skulle leva på mycket lägre levnadsstandard än normalt
70 skulle inte kunna läsa
50 skulle lida av undernäring
1 skulle ha högskoleutbildning (college education)
1 skulle äga en dator.

Min tro är att om värderingar grundade i "sann" andlighet fick en mera framträdande plats i våra sinnen, så skulle de siffror som berättar om världens stora orättvisor åtminstone i någon mån kunna förändras.

Seminarium i Sigtuna

En annan person, som också bekymrar sig mycket för tillståndet på vår jord är Seyyed Hossein Nasr, professor vid Georg Washington-universitetet i USA. Han besökte under en helg i april Sigtunastiftelsen för att delta i och föreläsa på ett seminarium om *Mystiken som bas för religiös och politisk förståelse*. Professor Nasrs specialitet är muslimsk mystik.

I en artikel i Svenska Dagbladet den 25 april kan man läsa följande uttalande av professor Nasr: "Den västerländska humanismens människoideal är bankrutt. Fram till renässansen var människan Guds avbild. Nu ses hon som en hyggligt begåvad apa som kämpar för sin individuella överlevnad, och det är inte en grund på vilken man kan bygga hållbara ideal om mänskliga rättigheter eller ett välmående samhälle. Den 'humanism' som försöker något sådant är dömd att mynna ut i en ka-

tastrof och det är just den katastrofen vi nu ser omkring oss på alla plan, andligt, socialt och miljömässigt." Professor Nasr tycker också att det hittills talats och skrivits alldeles för mycket om mänskliga rättigheter och ingenting om att vi människor som Guds ställföreträdare på jorden också har skyldigheter. Han beklagar att den deklaration om mänskliga skyldigheter, som föreslogs som komplement till deklarationen om mänskliga rättigheter i den franska nationalförsamlingen 1789, aldrig blev av. Eftersom det nu saknas en sådan, tycker professor Nasr, att det är hög tid för oss att börja lyssna till det våra samveten har att säga.

Andlighet enligt John White

I boken *What is Enlightenment?* som är en antologi med John White som redaktör, finns ett i mitt tycke mycket bra försök att definiera begreppet andlighet. John White är författare och förläggare och har skrivit flera böcker inom intresseområdet andlighet, bl.a. *The meeting of Spirit and Science* (Mötet mellan ande och vetenskap). Som framgår av bokens titel delar också John White Ken Wilbers förhoppning att klyftan mellan vetenskap och andlighet ska kunna överbryggas. John Whites definition på andlighet lyder så här:

I fysiska termer betyder det insikt i den kreativa källans mirakel och mysterium bortom materien.

I biologiska termer betyder det insikt att gudomlig intelligens ligger bakom varje livsförändring (life-change) vilket utvecklar Skapelsen till allt större grad av helhet och perfektion.

I psykologiska termer betyder det att upptäcka att den yttersta källan till mening och lycka finns inom dig själv.

I sociologiska termer betyder det att osjälviskt tjäna andra utan tanke på ras, religion, färg, kön, kast eller nationalitet.

I ekologiska termer betyder det att visa respekt för tillvarons alla riken – mineralriket, växtriket, djurriket, människo-riket och det andliga riket.

I kosmologiska termer betyder det att känna enhet med universum, att vara i harmoni med det oändliga och att vara i flöde med Tao.

I teologiska termer betyder det att se Gud som ett oändligt ljus⁶ och en ovillkorlig kärlek som finns i allt, i allt som sker och vid alla tillfällen.

Om man jämför dessa definitioner med de antaganden man kan göra med an-

ledning av den illustrativa bilden på de olika lärosystemen, tycker jag att de visar stor samstämmighet och att "sann" andlighet därför inte är något som man nödvändigtvis måste gå till en kyrka för att utöva eller uppleva, utan det kan vi utöva och uppleva när och var som helst, för vad denna "sanna" andlighet egentligen kan sägas handla om, är att vi vaknar upp och blir medvetna om den gudomliga närvaron både inom oss själva och i den verklighet vi befinner oss i och sedan dra konsekvenserna av detta och så gott vi förmår försöka handla utifrån denna medvetenhet. Då kan vi sedan på samma sätt som Buddha säga: "Se dig själv i andra. Vem kan du då skada? Vilken skada kan du då göra?" Hade Buddha levt i våra dagar hade han säkert lagt till att vi även behöver ta oss en titt på våra djur och på den planet vi alla bor på och som är allas vårt hem.

Andlighet enligt Dana Zohar och Ian Marshall

Förra året, år 2000, utgavs på förlaget Forum en mycket intressant bok vars originaltitel var *SQ. Connecting with our Spiritual Intelligence*. På svenska fick den sedan heta *SQ. Själens intelligens*.⁷ Författare är Dana Zohar och Ian Marshall.⁸ Om vi ordagrant översätter originaltiteln till svenska får vi "SQ. Att ta kontakt med vår andliga intelligens". SQ står alltså för andlig intelligens på samma sätt som IQ står för intellektuell eller rationell intelligens och EQ står för emotionell eller känslomässig intelligens. Som alla förstår är det inte möjligt att mäta eller gradera vare sig EQ eller SQ på samma sätt som man anser sig kunna mäta IQ, men precis som Daniel Goleman för några år sedan med sin bok om EQ försökte visa på den känslomässiga intelligensens betydelse för oss människor, så försöker nu Dana Zohar och Ian Marshall uppmärksamma oss på det de anser vara uttryck för andlig intelligens. Jag tycker att de lyckas mycket bra med detta, och boken är också en fin handledning i hur vi ska kunna bli andligt intelligenta.

I inledningskapitlet finns en definition på vad Dana Zohar avser, när hon talar om SQ. "Med SQ menar jag den intelligens med vilken vi identifierar och löser problem som handlar om mening och värde, den intelligens med vilken vi placerar våra handlingar och vårt liv i ett vidare, mera nyanserat sammanhang, som skänker oss mening, den intelligens med

vilken vi kan bedöma att en viss handlingsväg eller en viss livsväg är mer meningsfull än en annan. SQ är den nödvändiga grunden för att både IQ och EQ ska kunna fungera. Det är vår ultima intelligens."

I samma kapitel har hon också gjort en sammanfattning av vad hon anser kännetecknar en person som har en god utvecklad andlig intelligens. Hon tycker att en sådan person har

- förmåga att vara flexibel
- hög grad av självmedvetande⁹
- förmåga att uthärda och använda sig av lidande
- förmåga att uthärda och transcendera smärta
- förmåga att inspireras av visioner och värden
- motvilja mot att orsaka onödiga skador
- benägenhet att se samband mellan skild ting
- en tydlig benägenhet att fråga "Varför?" eller "Tänk om?" och att söka efter grundläggande svar
- att vara det som psykologer kallar fältoberoende – att kunna arbeta mot konventioner.

Dana Zohar menar, att den kollektiva andliga intelligensen är låg i det moderna samhället och att den kultur vi lever i kännetecknas av materialism, ändamålsenlighet, snäv självcentrering samt brist på mening och hängivenhet. Så här skriver hon: "Den västerländska typen av kultur, var den än återfinns på vårt jordklot, är genomsyrad av det omedelbara, det materiella och den själviska manipulationen av ting, upplevelser och andra människor. Vi missbrukar våra förhållanden och vår miljö på samma sätt som vi missbrukar vår egen djupaste mening. Vi lider av en fruktansvärd utarmning av vår förmåga att hantera symboler ... Vi har förlorat vår känsla för grundläggande värden, de som hör samman med jorden och dess årstider, med dagen och dess timmar, med alla föremål och dagliga ritualer i vårt liv, med kroppen och dess förändringar, med sex, med arbetet och dess frukter, med livets olika stadier och med döden som ett naturligt slut. Vi ser och använder och upplever bara det omedelbara, det synliga och det praktiskt användbara. Vi är blinda för de djupare nivåerna av symboler och meningsfullhet som placerar våra föremål, våra aktiviteter och oss själva i ett större existentiellt sammanhang. Vi är inte färgblinda utan betydelseblinda."

Jag tycker, att även Dana Zohars

och Ian Marshalls definitioner på andlighet i stort sett ger uttryck för samma förhållningssätt till livet som de tidigare nämnda personernas.

Som avslutning kommer här en dikt av den sufiske mystikern Rumi, som levde på 1200-talet. Även den finns i boken om SQ.

"Jag är inte kristen, jag är inte jude, jag är inte anhängare av Zarathustra.

Jag är inte ens muslim.

Jag tillhör inte landet eller något känt eller okänt hav.

Naturen kan inte äga eller styra mig, och det kan inte himlen heller.

Och inte heller Indien, Kina, Bulgarien.

Min födelseplats är platslöshet,

mitt tecken att varken ha eller ge något tecken.

Du säger att du ser min mun och näsa, mina öron – de är inte mina.

Jag är livets liv.

Jag är den där katten, den här stenen, ingen.

Jag har kastat av mig dualiteten som en gammal trasa.

Jag ser och känner till alla tider och alla världar, som en, en, alltid en.

Så vad måste jag göra för att få dig att inse vem det är som talar?

Inse det och förändra allting!

Detta är din egen röst som ekar mellan Guds väggar."

1 För förklaring av "kontemplationens öga" se Sökaren nr 1, 2000, Erland Lagerroths artikel "Att försona vetenskap och religion".

2 *The Marriage of Sense and Soul och A Theory of Everything*.

3 Att vi är gudomliga varelser innebär emellertid inte att vi är gudar. Vi är inte Gud men av Gud.

4 Se artikeln "Från mystik till religion" i Sökaren nr 2, 2001.

5 Citerat från Roger Walshs bok "Lust till liv".

6 I andliga sammanhang betyder ljus oftast medvetenhet och så kan det tydas även här.

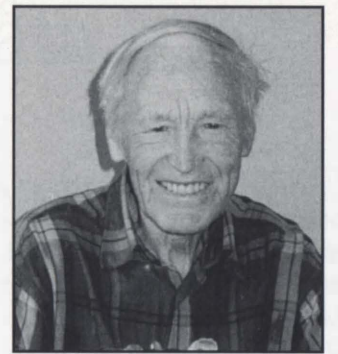
7 Boken recenserades i Sökaren nr 1, 2001.

8 Dana Zohar är kvantfysiker och har blivit mycket känd genom sin bok "Kvantjaget". Hon är gift med sin medförfattare Ian Marshall, som är psykiater och psykoterapeut.

9 Självmedveten = medveten om sig själv eller ännu hellre medveten om sitt själv, d.v.s sitt verkliga jag, sitt sanna jag, m.a.o att ha god självkänedom.

Krönika

Eskil Svensson

Vem är gammal?

När jag var mycket ung var det vanligt att värplikliga i uniform strövade omkring på gatorna. Jag tyckte då att de var förfärligt gamla. Visst ville jag också bli stor och manlig. Men samtidigt tyckte jag synd om soldaterna som så tydligt fick visa att de hade passerat de sköna ungdomsåren. Nu hade de bara utförsbacke kvar.

Sakta förändrades detta perspektiv. Jag märkte att människan i allt väsentliga är densamma hela livet. Hon känner, gläds och förundras, hon sörjer, älskar och rörs. Den skillnad åren gör är bara att den goda människans register blir djupare med årens ökande kunskap och erfarenhet.

I VÄSTERLANDETS lönsamhetsinriktade ekorhjul råder dock en ungdomskult. År på papperet slår ut många människor långt före pensionsåldern. Kunskap, erfarenhet och omdöme tas inte till vara. Den utmärkte poeten *Kaj Lundgren* skämtade en gång om detta resursslöseri i Svenska Dagbladet:

Det råder underskott på kloka gamlingar i alla valda och beslutande församlingar som tillsatts av en tanklös väljarkår.

Där sitter barnungar som bromsklossar och bumlingar ty tidens syn är skymd av ungdomskultens grumlingar... Ska man ha makt bör man ha hunnit upp till mogna år. Först då förstår man nämligen hur lite man förstår.

EN GRÄNS för en människas positiva utveckling sätter den fysiska hälsan. Medvetna om den gränsen blir vi alltför som åren går. Hälsan betingas av vad vi från början har fått medskickat, av vårt arv. Hälsan påverkas vidare av miljö. Detta är faktorer som vi sällan kan överblicka eller utbalansera. Men framförallt påverkas hälsan av våra vardagsvanor. För dessa har var och en ett direkt ansvar.

Vår kropp är visserligen tålig. Den kan länge fungera med stillasittande inomhusliv, med av livsmedelsproducenter manipulerad bristkost och trots tillförsel av gifter. Några har t o m ärvt en *förunderligt* seg tåga. Men icke förty förslits vårt livskapital onormalt om det inte får blomma i balans med de faktorer som under miljoner år har byggt upp oss och som nu oföränderligt utgör vår livsnisch. Naturen gör inga undantag.

MÅNGA DRAR en skiljegräns mellan kropp och själ och

betraktar kroppen med dess funktioner som något underordnat. Alltså kan man vara mindre noga med dess skötsel. Men om man med själ menar medvetande, tanke och känsla är dessa funktioner beroende av vår kropp såsom en ljusstråle är beroende av sin strålkastare. Rostar strålkastaren blir ljuset svagare. Några få är förunnade att ha en själskraft som verkar osläckbar av kroppsligt sönderfall och plåga. Men dessa undantag motsäger inte att kropp och själ i grunden är en tätt sammanfogad helhet. Tillsammans bildar den helheten LIV.

Kroppslig hälsa är med denna uppfattning vår livslågas olja och klangbotten. Stiernhielm som brukar kallas den svenska skaldekonstens fader, formulerade detta minnesvärt enkelt så här:

"Hälsan är allt och allt är alls intet där inte är hälsa".

SEN ÄR DET en annan sak att själen är den livsdel som enligt mångas tro kan bära livet vidare till en ny livsform sedan kroppen har dött. Denna tro har i årtusenden varit orsak till blodiga fientligheter och grymhet i världen och har krävt oräkneliga offer. Men den har också gett tröst och innehåll åt mångas liv. Om denna tro har någon motsvarighet i en fördold verklighet vet ingen människa. Men tron har ett starkt stöd i den ofattbara ordning, storhet och skönhet som vi anar i allt omkring oss från det osynligt lilla till det ofattbart stora. Man försöker stöka undan det ofattbara genom att sätta en startlinje för tillvaron vid den stora smällen, big bang. Men var kom alla mineralerna ifrån som smällen spred över rymden? Och hur kunde det bli en blåsippa av deras stoff?

Vi vet ingenting om detta.

Men vad vi säkert vet är att vi har ett liv att förvalta JUST NU. En fantastisk uppgift. Och det livet tar inte slut vid värpliktsåldern, vid 40, vid 60, vid 80. Och inte heller uppgiften. Hela livet får vi flytta fram gränsen för när vi tror att livet ska bli kass. Jag träffade en gång världens då veterligen äldsta kvinna, 139 år, *Hfaf Lasuria*. Hon rökte pipa. Jag frågade sen hur länge. I 20 år, svarade hon. Hon var allt så 119 när hon började. Hon jobbade som tebladplockerska i sin sluttande Kaukasusvärld. Åtta "äkta" män hade hon förbrukat. Och ur hennes väderbitna, lite rynkiga kroppsfodral, ur hennes blida, pigga ögon, lyste en själ som alltjämt var ung.

Jagets gåta

När jag bläddrar i äldre nummer av Sökaren, finner jag i nr 4, 1976 en artikel av professor Alf Ahlberg om Arthur Schopenhauer. Denne, som levde 1788–1860, var pessimismens store filosof och mycket inflytelserik – efter sin död. Leo Tolstoj kallade honom ”den genialaste av alla människor”.

Det jag främst fäster mig vid i Alf Ahlbergs artikel är följande:

”Jag och du och alla andra väsen – människor, djur, växter, nu levande eller längesen döda eller ännu ofödda – är i ’fenomenvärlden’ var för sig skilda individer. Men i den verkliga världen är de endast olika manifestationer av en och samma eviga världsvilja.” Schopenhauer betraktar detta som moralens grund. ”Hur kan jag hysa medkänsla med andra, med människor och djur? Därför att jag instinktivt anar, att jag djupast sett är ett med dem, att alltså jag och alla väsen lider i deras lidande.”

I nr 3, 1965 finns ett citat från Denis Lindbohm, vilken skrivit i tidskriften Orion om den parapsykologiske forskaren G N M Tyrrell. ”De allra inner-

sta jagen i varje individ är identiska.” Detta ger ”fundamentet för en etik av större mått än till och med den kristna, och den ger större djup åt ord som ’din nästa’, eftersom ’din nästa’ är du själv i annan form...”

Sökaren nr 2, 1975, har en artikel om Vedanta, skriven av Claus Oreskov. Författaren ber Swami Ritajananda att kort beskriva Vedanta. Swamin säger: ”Det finns blott en verklighet, säger Vedanta. Världen och ens eget jag är denna verklighet. Varje själ är denna verklighet. När den insikten vinnes, då har livets högsta mål uppnåtts, och det är något helt underbart, en upplevelse av alltings fullkomliga enhet. /.../ Världen och allt som existerar har sin rot i Brahman.”

I nr 2, 1967 hittar jag en artikel av Wm F. Kofoed med rubriken Tabu. Det som är tabu, är döden, som vi förväntas inte tala om. Kofoed skriver bland annat om fysikern Erwin Schrödinger (1887–1961) nobelpristagare 1933. Utanför sina rent vetenskapliga tankar talade han ibland om den intuitiva förnimmelsen av det oförstörbara ”jaget” i var och en

av oss. Han menade att detta jag är gemensamt för oss alla, och han erinrade om att i Indien för flera tusen år sedan erkände man att Atman var lika med Brahman, dvs att det individuella jaget är lika med det allestädes närvarande, alltomfattande, eviga självet, och detta ansågs i Indien vara kärnan av all insikt. Schrödinger pekar, enligt Kofoed, på ett fullständigt uppenbart faktum – att medvetande aldrig erfäres i mångfald, endast i ental. Medvetande är en enhet varav flertal är okänt. Det finns endast *ett* ting – det som synes vara mångfald är endast en serie av skilda aspekter av samma ting. Han säger att ”jaget” är den grundsubstans i vilken alla individuella erfarenheter förekommer. Schrödinger tror på ”jagets” oförstörbarhet och säger att förlusten av personlig existens inte är något att beklaga.

Den tanke som Schrödinger ansluter sig till är alltså att vi alla har *ett och samma* jag, att vi alla i botten av vårt väsen är identiska, samma varelse. SM

Maharishi Ramana enligt Leo Wikman: Människor undviker sökandet efter det sanna jaget, men vad finns annat som är värt att söka efter? Nr 10, 1968

Martinus: Jag såg att världsalltet utgjorde ett enda stort, levande väsen. Nr 1, 1970

Ruth Dahlén: Hela det vibrerande ljus som fyllde kosmos förband mig med allting. Nr 6, 1970

Claus Oreskov om yoga: Den individuella själen är droppen och Gud är havet. Nr 1, 1973

Alf Ahlberg om C G Jung: Det är en grundtanke hos Jung att guden inte är statisk utan tvärtom stadd i förändring och utveckling. Människan är så att säga Guds ögon. Människans utveckling till klarare medvetenhet är ett led i Guds egen utveckling. Nr 4, 1973

Walther Eidlitz: Atman föds inte och dör inte. Den tillhör inte världen av tid och rum. Den är verklig, evig existens, ren kunskap och sann lycka. Nr 7, 1973

Guru Maharaj Ji: Vårt sanna jag är rent medvetande och finns i det inre av varje levande varelse. Det är frid, förståelse och ljus. Nr 9, 1973

D. S. Sarma: Enligt hinduismen är allt liv en enhet. Växter, djur och människor bildar en familj. Nr 9, 1975

James Dillet Freeman: Jag såg hela världen av vilken jag är en del, och jag såg att den är liv, ingenting annat än liv. Nr 7, 1976

Anthony Damiani: Advaita Vedanta är något unikt i religionens och filosofins historia, eftersom vi ingen annan stans träffar på dyrkan av jaget som den yttersta verkligheten – det är alltså inte fråga om det dödliga, tillfälliga jaget, utan om det yttersta jaget. Nr 1, 1977

Universums gåta

Spiritualism

SPIRITUALISM är en filosofisk lära som säger att ande, inte materia, är det egentligt verkliga eller det absoluta, den yttersta verkligheten, världsgrunden, som allting vilar i, det obetingade, som är själv-existerande, dvs inte beroende av något annat för sin existens.

Världsgrunden har beskrivits som vilja och skapande frihet.

En variant av spiritualism säger att allt verkligt är av andlig art; det materiella är en del av den andliga verkligheten och alltså självt något andligt.

Motsatsen till spiritualism är materialism, en filosofisk lära som säger att allt som existerar är materia, dvs ting och materiella processer, allt kan förklaras utifrån naturvetenskapen, och några andliga krafter behöver inte antas. Medvetandefenomen beror på fysiska processer i det centrala nervsystemet.¹⁾

Spiritualismen är en filosofisk idé och man skall och kan inte ställa samma yttre beviskrav på den som på teser inom naturvetenskapen. Det räcker att en idé framstår som sann för tanken. Eftersom tanken hos olika människor ser olika sanningar, finns en mångfald filosofiska läror. Men detta är den förutsättning som en stor del av den viktiga filosofin existerar under. Enda möjligheten att undgå detta problem är att undvika de centrala filosofiska frågorna och endast sysselsätta sig med mindre frågor.

Idén att universum är planerat, som ofta framförts i denna tidskrift, är lätt att förstå om man tar en spiritualistisk filosofi som utgångspunkt. Världen antas då vara en tankevärld med vilja och skapande förmåga. Skaparen är inte en Gud som finns någonstans utanför världen, som han skapat, utan skaparen är universum självt, som med sin egen intelligens i sig självt skapar allt som finns.

Men spiritualismen är inte intressant enbart för filosofer. Den kommer också in i bilden när naturvetare tänker kring verklighetens natur.

Spiritualism skall skiljas från spiritism, som också ibland kallas spiritualism.

1) Källa: Filosofilexikonet i När? Var? Hur? Serien.

Det är medvetande som skapar världen

Den amerikanske fysikprofessorn och nytänkaren Amit Goswami, av indiskt ursprung, har skrivit boken *The Self-Aware Universe* med undertiteln *Hur medvetande skapar den materiella världen*.

Han inleder en intervju i tidskriften *What is Enlightenment?*, nr 1, årg. 6, med att säga att enligt den nu gällande vetenskapliga världsbilden är allting materia, och allting förklaras av en obruten kedja av materiella orsaker.

Men det finns en annan åsikt, poängterar han, nämligen att allting har sin början i medvetande. Det innebär att medvetande är ursprunget, orsaken, till det som finns – även om det också finns materiella orsaker.

I *The Self-Aware Universe* skriver Goswami att naturvetenskapen idag enligt hans mening tycks bekräfta vad många mystiker har sagt. En del av den nutida fysikens upptäckter verkar stämma överens med kärnan i oförgängliga andliga läror. Idén att medvetande är livets grund är basen för många andliga traditioner.

Goswami talar om en ”monistisk idealism”, vilket betyder att materia och medvetande är två sidor av samma verklighet, även om världens grund är medvetande. Och den uppfattningen, anser han, har den moderna naturvetenskapen med sina metoder också nått fram till.

Professor Goswami säger att denna nya vetenskapliga uppfattning inte har kommit alldeles oväntat. Allt ifrån kvantfysikens början år 1900 har den gett oss indikationer på att vår klassiska bild av en materiell verklighet inte är hållbar, utan behöver förändras. Vetenskapliga resultat har antytt att det finns andra verkligheter än den materiella. I kvantvärlden tycks det inte röra sig om orsak och verkan på samma sätt som i den materiella världen, utan i stället om vågor av möjligheter, vars källa är *transcendent*, det vill säga finns bortom materien, utanför världen av tid och rum.

Kvantfysiken visar att världens grund inte kan vara materiell, hävdar Amit Goswami. Det måste finnas en transcendent dimension, en verklighet bortom den materiella. Goswami nämner ett uttalande av fysikern Henry Stapp, som i en vetenskaplig uppsats 1977 säger att det som finns i tidens och rummets värld påverkas från en

annan verklighet utanför tiden och rummet. Det är, säger Goswami, alldeles uppenbart att en sådan påverkan sker i kvantvärlden. Och han tillägger att kvantvärlden inte är något speciellt och unikt hörn av verkligheten. Tvärtom är den grunden för varje fysiskt föremål. Ja, vi måste räkna med att all materia styrs av samma lagar som gäller för kvantvärlden.

Goswami menar att alla paradoxala gåtor inom kvantfysiken kan lösas om vi accepterar att medvetande är världens grund.

Han påpekar att den traditionella materialistiska vetenskapen inte kan förklara sådant som paranormala fenomen, kreativitet och den biologiska evolutionen. Men om vi bedriver vetenskap under förutsättningen att världens grund är skapande medvetande, då kan vi se att medvetande arbetar kreativt och intelligent vid utvecklingen av nya arter av de levande varelserna.

Det är medvetande som är världens skapare, understryker professor Goswami. Han menar också att hela det fysiska universum i början endast existerade som otaliga möjligheter som uppträdde innan möjligheten av en medveten, förnimmande varelse uppkom, och då blev med en enda gång universum till. Den tanken stöder han på kvantfysiken.

Han säger också att innan medvetande blev till, fanns ingen förnimmande varelse i det ursprungliga eldklot som antas ha varit universums början.

Goswami menar att universum med tid och rum endast existerade som en möjlighet till dess en observatör fanns som kunde se världen.

Av detta följer, anser han, att universum har ett syfte, vilket är en uppfattning som i vår tid fått spridning bland astronomer och kosmologer. När man betraktar världsalltet, verkar det mycket sannolikt att det utvecklas mot något mål, ja, som om det är medvetna varelser, vilket vi människor är, som det eftersträvar. Dock behöver det inte vara vi som är utvecklingens slutliga mål, även om vi är de första medvetna, skapande varelserna, såvitt vi vet.

Han tillägger att det naturligtvis kan finnas – och troligen finns – medvetna, intelligenta varelser på andra ställen i universum.

SM

Sökande.

Vad söker vi? Många av oss söker efter den perfekta människan, den som vet och kan, som inte har några betydande svagheter, utan kan berätta om livet och människan på ett helt igenom insiktsfullt och trovärdigt sätt, en människa med de rätta tankarna och de rätta handlingarna, en som kan förklara verkligheten och som man kan hålla sig till som lärare och förebild.

Denna underbara person kan vara en författare, en tänkare, en guru, en ledare.

Olika människor gör sina olika val av perfekt människa. Några kända namn: Jesus, Buddha, Steiner, Paul Brunton, Martinus, H P Blavatsky, Sai Baba, Maharishi Mahesh Yogi, Osho, Sri Chinmoy – samt böckerna Bibeln, Bhagavad Gita, Upanishaderna, Koranen... och Vetenskapen.

Men att hitta den perfekta personen eller läran är inte lätt och troligen omöjligt. Alla har sina svagheter och brister. När bristerna uppenbaras, kan stor bestörtning och besvikelse uppstå hos de troende. Den sökande människan kan kastas ut i ett tomrum och uppleva universums kyla. Men många håller fast vid den guru de en gång valt och blir genom hela livet guruns förespråkare. Kanske ser de inga fel och brister hos gurun, kanske intalar de sig att gurun ibland blott vill pröva sina troende, kanske överser de med mild humor med bristerna hos den stora.

Vill man ha en fast grund att bygga sitt liv på, gäller det nog att inte tänka för mycket själv, inte ifrågasätta, utan ta till sig någon förkunnselse. Tänker man efter kritiskt, så hamnar man lätt i ingen tros land.

Det här är en lägningsfråga. Man kan inte säga att en viss attityd är den rätta. Vad som är rätt och rimligt för en, kan vara fel för en annan. Så visst kan det vara rätt för den ene att strikt hålla sig till den guru som fångat hans själ och hjärta, medan det för den andre kan vara lämpligt att ständigt ifrågasätta. Även själva sökavägen kan ge en djup mening åt livet. Att vara på sök efter sanning kan vara stimulerande och livsberikande. Och att mer eller mindre strunta i livsfrågorna kan vara helt rätt för några.

Ett faktum: Vad som framstår som sant för den ene tycks osant för den andre.

För min del är jag fascinerad av den indiska vedantafilosofin. Jag har en känsla att sanningen om världen ligger någonstans där.

SM

Vedanta

Det finns på Internet inte mycket om Vedanta på svenska. Förutom några artiklar på Sökarens hemsida har jag hittat en enda hemsida: www.algonet.se/~daniel. Den görs av Daniel Edberg.

En Ramesh S. Balsekar citeras där: "Allt som finns är Medvetande (Gud)."

Det är den spiritualistiska uppfattningen att endast ande är egentligt verkligt. Materian är fenomen i den andliga världen.

Daniel Edberg kommenterar: "Du existerar inte. Du har aldrig existerat och kommer aldrig att existera. Det finns ingen Jag. Det finns bara medvetande. När den insikten kommer transcenderas kroppen och allt som kommer med den, eftersom den inte är du."

Tanken är att det egentligen inte existerar några separata varelser, t ex mänskliga individer, utan att alla varelser i stället är olika uttryck för samma underliggande andliga verklighet. I botten av vårt väsen är vi alla identiska, dvs en och samma varelse.

Daniel Edberg: "Med ens kommer förståelsen att det är Gud som har spelat sig själv ett spratt. Ett oerhört spratt!"

Tanken här är att Gud har delat sitt eget väsen i myriader olika delar, där varje del tror sig vara en separat varelse.

När man inser att jaget bara är ett tillfälligt, onaturligt fenomen, så, skriver Daniel Edberg, har jaget upplösts och endast en obeskrivlig frihet, skönhet, tidlöshet råder.

Den guru som tydligen är Edbergs främsta lärare heter Nisargadatta Maharaj och levde i Indien 1897–1981.

Denne citeras:

"När du väl vet att döden bara sker med kroppen och inte med dig, bevitnar du bara din kropp falla ihop som ett kassekrat klädesplagg.

Den verkliga du är tidlös och bortom födsel och död. Kroppen kommer att överleva så länge den behövs. Det är inte viktigt att den ska leva länge."

Detta är centrala vedantiska tankar. I den kristna världen är det stora flertalet människor främmande för dem. Bibeln innehåller inga tankar av detta slag.

När man inser sin egen sanna identitet, "känner tankarna och deras underbara krafter, och befriar dem från det som har förgiftat dem – försvinner idén av en egen separat person".

När du upplever sällheten i ditt eget väsen och "inte behöver någonting från världen eller någonting från Gud, när du inte önskar någonting, när du inte strävar efter någonting, inte förväntar dig någonting, kommer det gudomliga att inträda i dig..."

Både mitt förstånd och min känsla tycker om dessa tankar. Därför återkommer jag ofta till dem.

Det universella medvetandet och medvetandet inom dig är ett och samma. "Du är detta medvetande. Och utifrån detta medvetande föds hela universum. Vi betraktar oss som individer; och det som är obegränsat har vi begränsat till något obetydligt. Det oändliga har blivit inskränkt till en ensam kropp. Det är vårt stora problem."

Maya (dvs den "materiella" fenomenvärlden) har en hypnotisk verkan på oss, och det är den som gör att vi identifierar oss med kroppen.

Här några tankar från Nisargadatta Maharaj:

Fokusera ditt sinne på "jag är", som är rent och enkelt varande. Var med detta "jag är" all tid du kan, tills du spontant återvänder till det.

Före alla begynnelse, efter alla slut – är jag. Allt har sitt varande i mig, i "jag är", som lyser i varje levande varelse.

Alltså: det som är jaget i ditt inre, är samma verklighet som har skapat världen, det är världsgrunden. Du är i botten av ditt väsen samma som den substans som är världens grund, dess identitet.

Ditt verkliga jag är världsgrunden. Att upptäcka detta är den viktigaste som en människa kan göra.

Detta enligt Vedanta.

Hur kan man göra denna upptäckt? Jo, enligt gurun, genom att skåda in i sig själv i tystnad.

"I sinnets stillhet såg jag mig själv som jag är – fri."

"Jag följde bara min lärares instruktioner, som var att fokusera sinnet på rent varande 'jag är' och stanna kvar i det. Jag brukade sitta i timmar, med ingenting annat än 'jag är' i mitt sinne och snart blev frid och glädje och en djup allomfattande kärlek mitt naturliga tillstånd. I det försvann allting – jag själv, min Guru, livet jag levde, världen omkring mig. Endast frid och en ofattbar tystnad kvarstod."

SM

Min tro

Hans-Jörgen Gerloff:

A Course in Miracles

Motsatsen till kärlek är rädsla.

ACIM utgör en syntes av filosofiska, psykologiska och religiösa tankar. Bokens tre band, hela 1180 sidor, omfattar såväl österländska som västerländskt kristna värderingar. De tre banden utgörs av en textbok, en lektionsbok och en manual.

Innehållet kanaliserades åren 1965 – 1972 av Helen Schucman, biträdande professor i medicinsk psykologi vid Columbiauniversitetet i USA och klinisk psykolog vid Presbyteriansjukhuset i New York, och skrevs ut i samarbete med hennes chef, professor William Thetford.

Efter publiceringen har kursen spritts som en löpeld till USA:s alla stater och minst 46 andra länder. En svensk översättning är på gång.

Ett sympatiskt drag hos kursen är att den inte påstår sig vara den enda saliggörande företrädaren för det stora universella andliga temat, utan endast *en* version av detta och att det finns många andra vägar som leder till samma mål.

A Course in Miracles vill hjälpa den andligt studerande att helt förändra sitt sätt att varsebli, att flytta över medvetandet från rädlans och illusionens värld, som vi av misstag har fastnat i, till kärlekens och sanningens oändliga värld, som är vårt naturliga tillstånd.

Hur man skall nå denna förvandling läggs fram i kursens unika arbetsbok, som utgörs av 365 lektioner – en för varje dag under året. Lektionerna hjälper oss att omskola medvetandet så att det kan arbeta i enlighet med sitt naturliga tillstånd och fungera genom att uttrycka Guds vilja, fullkomlighet och kärlek.

Villkorslös förlåtelse, villkorslös kärlek och insikt om allas vår enhet är också några av de tankar som de studerande

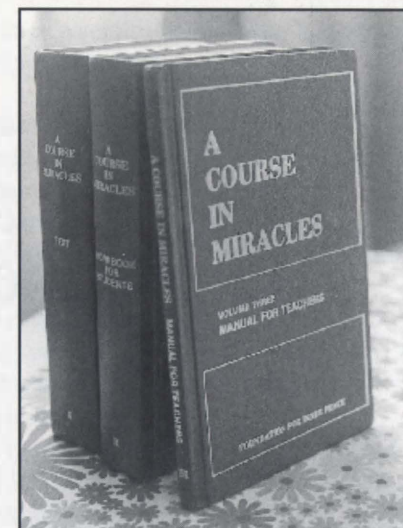
uppmannas att *uttrycka i livet* och inte bara tro på. MIRAKLER definieras som sådana förändringar i synsättet som avlägsnar hindren för vår insikt om kärlekens närvaro. Mirakler syftar alltså inte på yttre händelser utan på en inre förändring.

Framför allt lär kursen den studerande hur han upptäcker sin egen inre ledning och uppenbarar den sanningens röst som ger oss råd i *alla* situationer. Den Helige Andes röst, också kallad Rösten för Gud, bor i vårt inre och kan uppfattas av oss alla. Den ger oss allt från allmänna livs-anvisningar till beslut om vårt arbete, vårt privatliv och vår strävan efter mening i vårt liv och vägar att hela våra relationer.

Kursen säger sig lära ut eviga sanningar på ett nytt sätt, i form av en kurs för studier i grupp som syftar till självförvandling. Den är en andlig lära, inte en religion. Trots att den använder kristen terminologi, är den avgjort ekumenisk till sin natur, då den, som nämnt, säger att dess egen form av undervisning bara är en av vägarna i ett universellt andligt studium. Den lägger tonvikten på erfarenhet och upplevelse och inte enbart på teori, då den säger att "en universell teologi är omöjlig, men en universell upplevelse är inte bara möjlig utan också nödvändig".

Varför blir de som studerar kursen så till den grad entusiastiska att deras upplevelse leder till att materialet ständigt efterfrågas av andra? Svaret härpå träffar mitt i prick. *Kursen tycks ge svar på de livsfrågor som människor har ställt sig i alla tider* av vilka den viktigaste frågan är hur man kan nå fram till inre frid och harmoni på ett sådant sätt att livet förvandlas till en ständig upplevelse av att vara fri från konflikter och fylld av glädje och just – harmoni.

Den undervisning som kursen erbjuder förenar moderna psykologiska insikter

Jag föddes i en teosofisk familj i Berlin och växte upp med begreppen reinkarnation och karma som helt naturliga livsförutsättningar i min föreställningsvärld.

Allmän esoterik, psykosyntes, gestaltterapi, kognitiv terapi och Martinus kosmologi tillhör min bakgrund. Men den djupaste och mest övergripande andligheten – Kärleken med stort K – fann jag i ACIM!

H-J G

med den kristna traditionen, så att den kan hjälpa individen att nå ett tillstånd av fullständighet i sina känslor gentemot sig själv och medmänniskorna. Detta gäller i personliga relationer liksom i den egna "privata" världen och till sist i förhållande till universum självt. Den i kursen inbyggda möjligheten att nå detta TILLSTÅND AV ENHET genom ett bestämt sätt att arbeta utgör en av kursens stora förtjänster. Vad många av de studerande brukar säga efter att ha fått kontakt med verket är: "Detta är vad jag sökt efter i hela mitt liv."

Vi skapar själva världen som vi upplever den och har ansvar för den skapelsen. Vad vi tänker i vårt sinne är det som vi kommer att se utanför oss. Vad vi ger ut av oss själva – med andra ord projicerar ut i yttrevärlden – blir också det som vi får tillbaka. Försök därför inte att förändra världen – ändra i stället ditt sätt att varsebli den, lär kursen.

Genom att ändra vårt synsätt kan vi undanröja det som hindrar oss att upptäcka kärlekens närvaro, som enligt kursen är vår medfödda arvedel. Man skulle kunna säga att A Course in Miracles är en kurs i andlig psykoterapi – eller helt enkelt EN KURS I KÄRLEK!

Saraswati

– kunskapens och kulturens gudsaspekt

Av Bertil Falk

Hur många gudar har hinduismen? Fem miljoner gudar, en enda gud eller ingen gud alls? Frågan kommer upp då och då och det är kanske inte så konstigt. Om man tillfrågar hinduer som tillhör medelklassen i Indien om alla dessa gudar, så får man ofta svaret att de är en och samma. Med det avses att de olika gudagestalterna enbart är aspekter av samma ende gud. De så att säga speglar olika sidor av gudomligheten, som är så ofattbar att man får nöja sig med att tilltala gudomen och tillbedja denna i olika former. Om inte annat så för begriplighetens skull. Om nu någon mindre upplyst hindu tror att det handlar om flera helt olika gestalter, så spelar det inte någon som helst roll. Det finns så att säga ingen dogmatisk doktrin som säger att man måste tro på ett visst sätt. Av den minimala grupp av hinduer som har en ateistisk läggning och förnekar förekomsten av en skapande gud, kan de olika gudsaspekterna uppfattas som symboler.

De flesta av oss känner till de vanligaste hinduiska gudsaspekterna. Krishna, den flöjtspelande koherden, Shiva, som dyrkas i form av en lingam, den fruktansvärda Kali, elefantguden Ganesha och så vidare. Alla dessa tillhör de vanligaste gudsformerna. Vidsidan om dessa finns det alltså ett otal andra varianter.

Den för en västerlänning kanske mest sympatiska av dessa aspekter är gudinnan Saraswati, som trots att hon inte har samma starka ställning i individuella hushåll som de ovan nämnda och inte heller har mängder av egna tempel, ändå är känd av alla hinduer. Hon var ursprungligen en flodgudinna. I dag är hon talets, språkets, musikens, sångens, konstens och kulturens gudinna.

Inför den första skoldagen i livet tillbes hon av nybörjaren. Inför viktiga pro-

ver i skolan är det också till henne skolbar-
nen gärna vänder sig. Hennes bild finns i skolorna och på så sätt är hon kanske mer allmänt dyrkad än t ex Kali, som främst hör hemma i Bengalen och Calcutta, och Ganesha som firas som häftigast i Mumbai (tidigare Bombay) i Maharashtra med stora religiösa processioner.

Hon har eller har haft en rad olika namn vid sidan om Saraswati, som Vâc, Vâgîsvarî, Vâni, Sâradâ, Bhârâtî och så vidare. Vâc är ett ord som vi känner igen. Det är engelskans *voice* och hindins *awaaz*.

Vâc betyder alltså röst och Vâc är helt enkelt den personifierade rösten. Ursprungligen var Saraswati och Vâc två olika gudinnor, som med tiden sammanmultit till en. Saraswati anses vara den som uppfann språket sanskrit och i dagens hindi så betyder *sanskriti* kultur.

Nu dyrkas faktiskt Saraswati inte bara i skolan utan också i många andra kulturella, konstnärliga och musikaliska sammanhang. I Västbengalen firas hon t ex med pompa och ståt på Sripanchamidagen i januari-februari, då hon dyrkas i form av en mjölkvitt färgad lerfigur. Den snövita hudfärgen ska understryka hennes renhet.

Saraswati omnämns redan i den andra hymnen i *Rig-Veda*, där hon till att börja med är en flodgudinna. Det framgår klart att offer frambars på hennes stränder. Hon nämns till och med i *Manus lag*, där det under rubriken *Civil och kriminallag: Procedur* heter om den som vittnat falskt, att "sådan vittne måste till Saraswati offra gåvor av kokt ris som är helgat åt talets gudinna, och på så sätt genomföra bästa tänkbara botgöring för att sona denna falskhets skuld." Det falska talet renas genom offergåva till talets, språkets och röstens gudinna.

Saraswati var ursprungligen en nu-

Saraswati i den form hon vanligtvis förekommer i dagens hinduism.

mera försvunnen flod. Floden Saraswati tycks ha spelat ungefär samma roll under den vediska tiden, som Ganges senare kom att spela och än i dag spelar inom hinduismen. Detta speglas också i *Rig-Veda*, där Saraswati ofta omtalas medan Ganges bara nämns vid ett par tillfällen.

Att Saraswati flöt fram mellan Indus och Ganges-området och ut i den del av Indiska oceanen, som vi kallar Arabiska sjön, visste man redan från Veda-böckerna. Men exakt var? 1997 lokaliserade en satellit en del av flodbäddens utsträckning. Floden Saraswati flöt från Himalaya och ut i Arabiska sjön. Forskarna har fastslagit att det ökenområde genom vilket flodbädden löper företer växtlighet sommartid, vilket visar att det fortfarande finns grundvatten under flodfåran. Det är annars ett område med extrem värme och bara 150

mm regn om året. Grundvattnet finns på upp till 60 meters djup och brunnar i området sinar aldrig. Kol-14-prover antyder att vattnet är ett par tusen år gammalt.

Dagens hinduer anser att Saraswati som en underjordisk flod flyter samman med Ganges och Jamuna vid treflodsmötet Triveni Sangam i Allahabad. Men Allahabad ligger österut långt från Indiens västkust där Saraswati flöt ut. Det verkar motsägelsefullt men dagens forskning har kunnat påvisa att motsättningen är skenbar. Att Saraswati en gång torkade ut hade att göra med att dess biflod Sutlej i samband med en tektonisk rörelse i jordskorpan ändrade kurs vilket i sin tur medförde att andra bifloder i stället för att rinna ut i Saraswati rann ut i Yamuna. Och Yamuna, som förenar sig med Ganges i Allahabad rinner vidare ut i Bengaliska viken. Det vatten som skulle ha runnit i Saraswatis flodfåra och falla ut i väster rinner nu i stället via Yamuna och faller ut i öster. Därmed sammanfaller i praktiken hinduernas gamla föreställning om den osynliga floden Saraswati som förenar sig med Ganges och Yamuna vid Triveni Sangam i Allahabad med vad den moderna forskningen har konstaterat.

I tidernas begynnelse påträffar vi flodgudinnan Saraswati i en närmast idyllisk rituellt situation av pastoral karaktär i *Rig-Vedas* åttonde sång:

Jag ber den älskliga Natt och Gryning att sätta sig på det heliga gräset vid denna vår högtidliga offerfest.

Jag bjuder in de båda åkallarna, den visa, gudomliga och friska tungan att fira detta vårt offer.

Ilå, Saraswati, Mahi, de tre gudinnorna som medför glädje, sätter sig fridfullt på gräset.

Ännu över tusen sidor senare sätter Saraswati sig på gräset. Och långt senare, i den yngsta av Veda-böckerna, *Atharva-Veda*, finner vi att när Indra druckit av veda-böckernas motsvarighet till mjödet, Soma-drycken, så finns Saraswati fortfarande på plats med sin svalka i en av de sista hymnerna:

Såsom föräldrar hjälper en son, hjälpte dig, Indra, gryningens båda väktare med sina underbara krafter och visdom när du, med kraft, druckit den dryck som ger glädje.

Saraswati, O Indra, vederkvickte dig.

Men det är i sin senare egenskap av de

sköna konsternas och kunskapens gudinna som Saraswati i dag intar en framskjuten ställning inom det indiska skolväsendet. Man kan följa hennes utveckling via veda-böckerna och puranalitteraturen samt hennes ställning inom jainismen och buddhismen. På samma sätt och med likadana indelning kan man följa hennes utveckling under årtusendenas lopp genom att studera olika framställningar från skilda tidsperioder.

Saraswatis utveckling är slingrande som en flod. Under sin färd har hon sammankopplats med olika manliga gudar. Ett tag var hon Brahmas *shakti* men hon har även haft andra gemåler. Hur kunde Saraswati från att ha varit en flodgudinna förvandlas till poesins och konstens gudinna? En teori går ut på att vid Saraswatis stränder, som en gång var tätbefolkade, utfördes som framgår av *Rig-Veda* många offerfester och där reciterade poeter sina strofer. När floden torkade ut levde detta minne kvar och gav Saraswati nytt liv. I dag tronar hon i ensamt majestät med sitt musikinstrument och hon bör ha haft ett finger med i spelet när ragamusiken långt senare växte fram. Om inte annat så i varje fall som inspirationskälla.

Indiska gudar färdas ofta på ett djur. Saraswati utgör inget undantag. Mestadels ser vi henne i dag sittande i en röd eller vit lotusblomma med en svan, men det finns också framställningar där hennes fordon är en påfågel, en vädur eller en tiger. Ibland omges hon både av en svan och en påfågel. Men de viktiga attributen, som har med hennes särskilda ställning att göra, utgörs i allmänhet av instrumentet vina, som hon håller i två av sina fyra händer, vidare ett avlångt manuskript i form av indotibetanskt lösbladssystem samt ett radband. Hon har ibland framställts med två armar, fyra armar eller sex armar.

Två av Indiens stora poetiska gestalter, Valmiki, som skrev verseposet *Ramayan*, och Kalidasa, sanskritdramatikens stora namn, ansågs båda ha fått sin förmåga av Saraswati. (Kalidasas storverk *Shakuntala*, som skrevs för cirka 1500 år sedan, finns översatt till svenska, men är negligerat. Till skillnad från grekiska skådespel uppförs det aldrig på svenska scener.)

Slutligen kan nämnas att för jainisterna är Saraswati den som skingrar okunnighetens mörker. Både svetambarasekten och digambarasekten håller särskilda fester till hennes ära, fast vid olika tillfällen. Saraswatis gestalt har inom buddhismen förgrenat sig i fyra olika gestalter och hon har där konmit att symboli-

sera den som tillhandahåller kunskap, förstånd och minne.

Bhattacharyya, Kanailal: "*Saraswati. A Study on her Concept and Iconography*" (Saraswat Library, Calcutta 1983).

Chowgule, Ashok. V.: "*Legendary Saraswati river's course traced*" (sida på Internet).

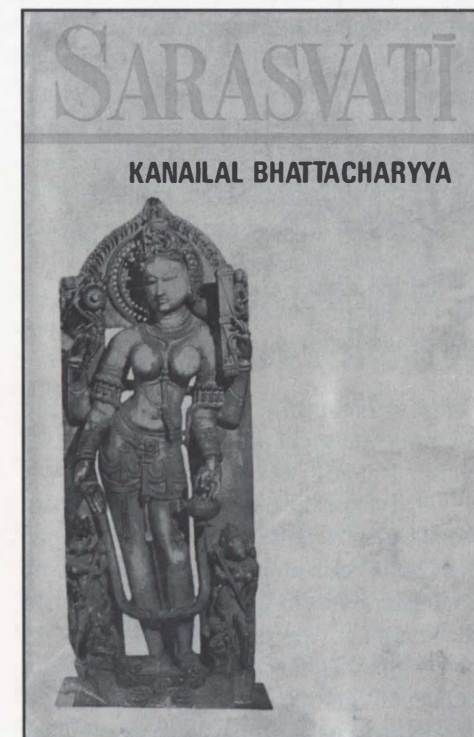
Griffith, Ralph T.H.: "*Hymns of the Rigveda Vol. I & II*" (1889; reviderad 1987, Munshiram Manoharlal Publishers Private Limited, New Delhi).

"Hymns of the Atharvaveda Vol I & II" (1895-96; reviderad 1985, Munshiram Manoharlal Publishers Private Limited, New Delhi).

Kalidasa: "*Sakuntala eller Den förlorade ringen*". (Övers. Hjalmar Edgren, ingår i *Världslitteraturen. De stora mästerverken*, Albert Bonniers, Stockholm 1927).

Sharan, Anand M.: "*On the Deciphering of the Indus Valley Script and the Solution of the Brahui Problem*" (Handlar inte om Saraswati, men är en rikt illustrerad sida på Internet med karta som visar flodens utsträckning.)

Müller, F. Max (red): "*The Laws of Manu*" (1886 och många upplagor därefter utgivna av Motilal Barnarsidass Publishers Private Limited, New Delhi med stöd av UNESCO).

Omslaget till Kanailal Bhattacharyyas ikonografiska studie Saraswati visar en stående jainistisk Saraswati från 1100-talet, ursprungligen från Pallu i Bikaner. Nu på museum i New Delhi.

Läkartidningens vidsynthet

I Läkartidningen nr 51-52/2000 skriver med. dr Jörgen Malmquist om forskning och tankar kring healing. Framställningen är objektiv.

Han skriver bland annat om en översiktsartikel i *Annals of Internal Medicine*, där tre författare tar upp studier av förbön, therapeutic touch och andra former av distansbehandling.

Flera studier har visat på en positiv effekt av alternativ medicin, men resultaten bör tolkas med försiktighet, anser författarna. Det behövs mer kunskap, och stora undersökningar av förbön och annan form av healing pågår.

Intresset för healing hos allmänheten är mycket stort, och det är en bakgrund till undersökningar som gjorts.

Jörgen Malmquist skriver att många inom den reguljära sjukvården anser att alternativa behandlingar är bisarra och föga trovärdiga. Men han erinrar om Hamlets ord till Horatio: "Det finns mer i himlen och på jorden, Horatio, än din filosofi har drömt om."

Det är positivt att Läkartidningen har infört en artikel som sakligt tar upp alternativ medicin – ibland kallad komplementär medicin.

Tranströmers lustigheter

Kom upp ur kärret!
Malarna skakar av skratt
när furan slår tolv.

Se hur jag sitter
som en uppdragen eka.
Här är jag lycklig.

Detta är hämtat ur Tomas Tranströmers diktning, återgivet på första sidan av SvD Kultur 15 april i år.

Tycker du det är bra? Det bör du kanske göra. Tranströmer räknas nämligen som en av de största svenska författarna någonsin, översatt till cirka 50 språk – en författare i nobelpristagarklass.

Själv känner jag mig som ett något beklämt frågetecken, när jag läser dessa rader och andra av Tranströmer (som säkert är en hedersman). Ja, jag tycker rent ut sagt att det rör sig om skräpdiktning – oviktigt, tillgjort.

Hur kommer det sig då att Tranströmer hyllas så?

Jag tror för min del att det beror på främst två saker:

1. De som hyllar honom, känner inte till den verkligt stora och betydelsefulla litteraturen, som lägger fram riktigt stora tankar i vår tid. De tycker därför att Tranströmer verkar ytterst djupsinnig och betydelsefull.

2. Vi har har göra med en motsvarighet till H. C. Andersens saga om kejsarens nya kläder. Kejsaren var naken, men skräddarna slog i folket att de som inte såg hans underbara kläder, var inkompetenta i sina yrken. Följaktligen låtsades alla att kejsaren hade underbara kläder på sig, vilka de berömde – till dess ett barn utropade: men han är ju naken! – Idag i Sverige hör det till att personer verksamma inom kulturen skall hylla (bland andra) Tranströmer. Den som inte inrättat sig i ledet, utan menar att Tranströmer är ganska så naken, han anses ha dåligt omdöme och bedöms som inkompetent att verka inom kulturen.

Jag är som barnet...

Jag tycker att Tranströmers dikter är lustigheter utan nämnvärt djup.

Om de ingår i någons lyriska husapotek, så gärna för mig – bara jag slipper anse att jag borde ta dessa piller för att förstå vissa tillvarons djup.

SM

UFO-observationer

Det finns alltsedan 1950-talet ett slående mönster i rapporter om vad som förefaller vara en standardmodell av UFO. Det rör sig om skivformade föremål med en genomskinlig kupol upptill, där små människoliknande varelser kan iakttas, och ibland en instrumentpanel. Detta skriver den seriöse ufologen Richard Hall i sin bok *The UFO Evidence* (Scarecrow Press, 2001).

De okända föremålen brukar vara 5–10 meter i diameter, med plats för ett par småväxta varelser.

Varelserna iakttar ofta de jordiska vittnena.

Hall redogör kort för 10 fall, som beskrivs i seriös litteratur.

1959 såg ett sjukvårdsbiträde på Nya Zeeland ett tydligt skivformat okänt föremål 4–5 meter ovan marken, på cirka 45 meters avstånd. Det utsände ett skarpt och "hemskt" grönt sken. Från två ljuskällor på den grå, metallfärgade undersidan utgick ett grönt ljus, vilket lyste upp omgivningen. I föremålets omkrets fanns två

rader av rödaktiga ljus, som rörde sig i motsatta riktningar. Föremålet hade en skinnande glaskupol. Vittnet hörde ett svagt surrande ljud, och luften blev varm. Inne i den genomskinliga kupolen syntes två varelser i åtsittande, skinnande kläder. De hade en ogenomskinlig hjälm runt huvudet, så att ansiktet inte var synligt. Efter en stund gav sig farkosten iväg rakt uppåt med hög hastighet och försvann bland molnen. En pepparliknande lukt låg kvar i luften.

1967 i Idaho, USA, såg två män ett litet skivformat föremål sväva ovanför deras bil. Två varelser var synliga inne i den genomskinliga kupolen. Omgivningen badade i grönt ljus. Runt farkosten fanns en ring med roterande gröna och rödaktiga ljus. Två små varelser "flöt" ner mot marken.

1967 i Idaho, USA, såg en 15-årig flicka ett skarpt lysande cirkulärt föremål ungefär av en bils storlek, som svävade över huset. Hon kunde se en genomskinlig kupolhögstuppe. Inne i kupolen fanns två gestalter, vars ansikten inte kunde urskiljas på grund av det starka ljuset. Föremålet roterade medsols. När det avlägsnade sig blev ljuset svagare och fick en rödaktig färg. Då observerades det av flickans system inne i huset.

1970 i Kanada såg en sjuksköterska något som liknade ett rymdskepp utanför sjukhuset på cirka 12 meters avstånd ungefär 18 meter ovan marken. Föremålet var "saturnusformat", dvs skivformat med en upphöjning upptill och en motsvarighet nedtill. Det var ungefär 15 meter i diameter, metalliskt silverfärgat med en ljusrad runt omkring. Två människoliknande gestalter i mörka åtsittande kläder syntes i den övre delen. De hade något över huvudet så att deras ansikten inte syntes. En instrumentpanel observerades. En av gestalterna såg direkt på sjuksköterskan. Vittnet kallade på andra personer som också såg farkosten när den gav sig iväg.

1974 i Italien observerade ett äkta par från sin bil ett lysande föremål i luften. Det sänkte sig ned mot bilen och stannade på omkring 12 meters höjd över marken. Makarna steg ur bilen och tittade på det nu orörliga föremålet. Det var skivformat med en lysande, genomskinlig kupol och en ring med röda, gröna och gula ljus som rörde sig runt föremålet. Inne i kupolen fanns tre människoliknande varelser med rund, ogenomskinlig hjälm.

1975 i Texas, USA, såg en man i sin bil ett främmande oidentifierat föremål

i luften, vilket riktade en strålkastare mot honom. När det var direkt ovanför bilen, slocknade billjusen och motorn stannade. Föremålet var "saturnusformat", undersidan såg ut som välpolerad metall med en rödaktig lyster. Inne i den genomskinliga kupolen syntes två människoliknande varelser.

Vittnet sa att de verkade lika intresserade av honom som han av dem.

1977 i England hörde en 62-årig kvinna, som var ute på gården och tog ned sin tvätt, ett surrande ljud; hon såg uppåt och observerade ett runt föremål med en kupol upptill, vilket utsände ett skarpt ljus. Ytan var grå och från undersidan kom ett starkt gulblått ljus.

Föremålet tycktes vara cirka 6 meter i diameter. Genom fönstren på kupolen såg vittnet två människoliknande gestalter. Dessa hade silverliknande kläder och hjälm över huvudet. En av dem tycktes hålla på att manövrera farkosten. Den andre såg rätt på vittnet.

Richard Hall skriver att små farkoster med ett par varelser ombord ofta har observerats.

Källa: International UFO Reporter, nr 4, årgång 25.

Red:s kommentar: Rapporter av detta slag bör tas på stort allvar. Självfallet kan det röra sig om farkoster från världsrymden.

Frågor och svar om det paranormala

Ibland vill forskare och andra veta vad folk tror om olika saker. Då görs opinionsundersökningar, någon gång i form av vetenskapliga avhandlingar. "Att förklara det oförklarliga" är titeln på en avhandling för teologie doktorsexamen vid Uppsala universitet av Sven-Eric Morhed (2000).

I samarbete med Sifo gjordes 1285 brevintervjuer, där de tillfrågade valts ut genom en slumpmetod. Svarsfrekvensen var 65 procent, vilket är lågt och antyder att svaren kan vara missvisande. Därefter gjordes 18 djupintervjuer vid personliga sammanträffanden; här användes ingen slumpurvals metod, eftersom avsikten var att finna personer som kunde berätta om hur de ser på det paranormala/oförklarliga.

De som tillfrågades i den skriftliga enkäten fick svara på frågor om bl a döden, horoskop, andar/spöken, spiritism, sanndrömmar, varsel, horoskop och medi-

tation, allt med olika svarsalternativ.

Det framkom bl a att 13 procent av dem som svarade trodde på återfödelse: efter döden föds vi om och om igen tillbaka till den här världen. 46 procent bejakade uttalandet "det finns något efter döden, men jag vet inte vad". "Döden är slutet" trodde 41 procent. "Vi ingår i ett kretslopp och lever vidare i andra organismer" menade 25 procent. "Vi kommer antingen till himlen eller helvetet" trodde 11 procent. Lika många trodde att vi alla kommer till himlen. 9 procent menade att "vi ingår i en evig lycksalighet efter det här livet". (Flera har gett mer än ett svar: summan är inte 100 procent.)

"En stor majoritet av svenskarna (tre fjärdedelar) anser enligt undersökningen att det finns en vilja och mening i naturen. /.../ Beskrivningen av naturen som besjälad och genomströmmad av en kraft, bejakas av nästan två tredjedelar av svenskarna. /.../ Den vanligaste gudsbilden hos svensken är 'gud inom varje människa', därefter den 'personlige guden' och på tredje plats 'en opersonlig högre makt eller kraft'."

6 procent av av dem som svarade ägnade sig regelbundet åt meditation.

18 procent svarade ja på en fråga om telepati, 81 procent nej. 10 procent svarade ja om fjärrsänd, 89 procent nej.

10–18 procent hade haft egna paranormala erfarenheter.

"Tro" på det paranormala har alltså en ganska liten omfattning i det moderna Sverige.

Uttalandet "människor kan bli friska genom helbrägdagörelse, kristallterapi, zonerapi eller andra metoder som inte erkänts av den etablerade sjukvården" bejakades helt av 10 procent, i viss mån av 23 procent, medan 39 procent inte bejakade uttalandet.

En sak som framkom av undersökningen och som förvånade Morhed var att de som är positiva till existensen av något paranormalt också har en positiv inställning till vetenskapen.

Frågor och svar om utomjordingar

Omkring 25 procent av amerikanerna misstänker att utomjordingar har besökt vår planet, men de flesta medger att detta är en spekulation; endast en tredjedel av dem menar att det finns bevis för sådana besök.

47 procent av amerikanerna tror att intelligent liv existerar i fysisk form på andra planeter, 45 procent tror inte att så är fallet. Män tror mer på detta än kvinnor – 51 procent mot 43 procent.

Resultatet bygger på telefonintervjuer med 1007 vuxna amerikaner.

Källa: MUFON UFO Journal, mars 2001.

Tidsresenärer?

I en artikel i den amerikanska tidskriften MUFON UFO Journal tar den brittiska ufologen Jenny Randles tar upp tanken att de varelser som styr en del UFO:n kan vara besökare från vår egen framtid – om det nu är så att några UFO:n är intelligent styrda. Hon nämner att idén förts fram i en UFO-debatt i England. Det rör sig i så fall alltså inte om utomjordingar.

Grunder för detta antagande är att de observerade varelserna med ett fåtal undantag är människoliknande och har ett beteende som liknar människans. Ja, de skulle kunna blanda sig med folket på en jordisk gata utan att väcka uppmärksamhet.

Enligt den moderna fysiken är tidsresor tänkbara, och det är möjligt att i en framtid har tidsmaskiner blivit vanliga.

Att tidsresenärerna kommer till oss ute i rymden är naturligt, eftersom det är den säkraste platsen.

När de lämnar oss, tycks de ibland fara rätt upp i luften och sedan blekna bort eller försvinna spårlost som om de tar sig rätt ut ur den här verkligheten.

Om våra efterlevande från framtiden kommer till oss, är det ofrånkomligt att de bara observerar oss, inte deltar i vårt liv. Och det är just det som UFO-varelserna tycks göra.

Om tidsresor är möjliga, är det naturligt eller ofrånkomligt, menar Jenny Randles, att de studerar just vår egen tid, när så många vetenskapliga upptäckter görs.

Källa: MUFON UFO Journal, mars 2001.

Kurt Almqvist

Författaren och religionsfilosofen Kurt Almqvist, Strängnäs, har avlidit 89 år gammal. Han utmärkte sig för en särpräglad prosa – som inte kunde snabbbläsas – och ett egenartat tänkande.

Vi citerar en stycke från Sven Heilos nekrolog i Sydsvenska Dagbladet 23 april:

"I bok efter bok har Kurt Almqvist, talmodigt och lågmält, ända sedan slutet av 1950-talet, visat många sökare i vårt land en framkomlig väg ut ur den sedan decennier rådande religiösa förvirringen och den institutionaliserade religionens falska världstillvändhet. I likhet med andra äkta profeter verkade han utan att framhäva sig själv.

/.../

Redan 1959 anvisade han i boken 'Den glömda dimensionen' en utväg ur det moderna västerlandets andliga återvändsgränd, nämligen återvändandet till de stora religiösa traditionernas källor, till mystiken, som är varje äkta religiösa traditions innersta märm.

Sven Heilo skriver vidare att människans uppgift enligt Kurt Almqvist är att vara en förvaltare av Skapelsen, vara Guds kalif.

För många år sedan skrev Kurt Almqvist några artiklar för Sökaren, bland annat ett reportage om Dalai Lama.

Snart slut på köttätande?

I tidningen Djurens Rätt! 2/01 finns några betydande citat.

"Jag har alltid varit 'köttoman' men nu har jag drastiskt minskat min konsumtion av kött. Man kan bara inte äta något som blivit plågat innan."

Detta säger Lasse Kronér enligt Aftonbladet 16/3.

Och Joachim Berner, Expressens nye chefredaktör, säger i Lördagsintervjun P1, 24/3:

"Tre viktiga frågor är segregationen, globaliseringen och matfrågan. Den senare är en jättefråga och det är osäkert om vi kommer att äta kött om tio år."

En insikt om köttindustrins och köttätandets moraliska tvivelaktighet börjar sprida sig.

Kanske kommer snart ett riktigt genombrott för vegetarismen.

Det vore ett stort steg framåt.

Det sanna, odödliga jaget

Det finns ett *Mind* (medvetande, medvetandesubstans, ande) som vi alla har gemensamt. Det är *samma* medvetandesubstans som vi alla identifierar oss med, som vi tänker på som *jag*. Det finns nämligen ett enda medvetande. Det som är botten i mig är också botten i dig.

Ungefär detta skrev Ernest Holmes, amerikansk andlig tänkare och författare, och det återges i tidskriften *Science of Mind*, april 2001. Men ordet *mind* är svårt att översätta, så jag har försökt förtydliga. Så här låter hans engelska text:

"Emerson said that there is one Mind common to all individuals, which, of course, means that the Mind of all people is the One Mind which each uses. Therefore, the Mind you use is the Mind I use; it is the Mind everyone uses."

Ernest Holmes fortsätter tankegången med att säga att detta Mind är Guds Mind (medvetande) vilket är en fullkomlig enhet och allstades nävarande. Alltså: ditt medvetande är Guds medvetande i dig; detta medvetande är i alla människor och mitt i allt. Detta Mind, som är Gud, genomtränger varje atom i din varelse.

Så när du känner sanningen om ditt eget inre väsen, är det för att du är detta inre väsen, som är Guds väsen, allt som finns. Det finns bara *ett* Mind, en enda medvetandesubstans, och den delar vi alla.

Detta Mind var också Jesu Kristi Mind. Och utifrån det demonstrerade han Kristusprincipen. Kristi personlighet har alltså sin grund i det Mind som är vår gemensamma botten. Mitt i sitt eget väsen måste han ha insett Guds Mind, vad Gud är.

Du är ett uttryck för Guds Mind. Detta Mind vill hela tiden förverkliga sig genom dig, och genom alla andra.

David Icke och reptilerna

Engelsmannen David Icke (utt "ajk") beskriver världen och människorna på ett sätt som vi inte är vana vid. Han har också en omfattande hemsida, www.davidicke.com, där han lägger fram sina ovanliga tankar. Och han reser runt och håller föredrag. Icke påstår att "reptiler" från kosmos i hemlighet styr livet på jorden!

Nyligen var Icke i Sverige. Tidningen Alphaomega lyssnade och rapporterade.

Reptiler har inkarnerat på vår planet sedan sumerernas tid, och de verkar

för att helt ta kontrollen över jorden, upplyser Icke.

Hybrida släkter (blandningar av reptiler och människor) är Rothschild, Rockefeller, Bilderberg, den brittiska kungafamiljen och de maktavande politiska och ekonomiska familjerna i USA och övriga världen.

Flera av USA:s presidenter har varit frimurare (som styrs av "illuminaterna") och 42 av dem är släkt på något sätt. George Bush och Bill Clinton är två av de politiker som setts skifta form till reptiler.

Det är alltså enligt Icke ödlor i mänskliga kroppar, som styr oss genom att inneha topposter inom finansvärlden, politiken och religionen, medicinen och media. De i de högsta positionerna är "illuminaterna".

Ödlorna kan kännas igen på att de ofta är kalla, saknar medkänsla och kan gå över lik för att få makt.

För ödlorna gäller det att se till att människorna inte får kontakt med sin själ och blir fria. Därför stiumeras i skolorna ensidigt den vänstra, intellektuella, hjärnhalvan.

Människorna är helt omedvetna om vad som sker. Alla utom David Icke.

"Huruvida David Icke är galen eller ej kan diskuteras", skriver AO:s chefredaktör Eva Kingsepp, som ändå tycker att det är intressant att se vad han har att säga. Hon nämner att en del avfärdar honom som en komplett däre, medan andra sympatiserar med honom.

Jag måste bekänna att jag ser honom som en däre och att i Sökaren en sådan artikel som den i AO om David Icke icke skulle ha publicerats.

SM

Medicinelandet

Ur en ledare i tidskriften Vegetar:

"Vi äter mer eller mindre farliga mediciner för 20 miljarder kr/år. Och till detta kommer de stora biverkningskostnaderna. Vi har skapat stora resurser för att klara våra sjukdomar och vi äter mer och mer mediciner – men vi blir tydligen inte friskare och kostnaderna för sjukdomarna är enorma. Våra folksjukdomar breder dessutom ut sig i allt lägre åldrar som t.ex. diabetes, cancer och svåra allergier.

/.../

Fler och fler inser att en god hälsa är något av det värdefullaste man äger här i livet."

En kväll i juni

Gulli Bergvall

En fläkt av salighet nådde mig en kväll i juni. Helt av sig själv.

Den bara kom och var plötsligt så stark, att jag greps av ångest. Detta var inte jordisk glädje. Det var något annat. Men kärleken, som fyller allt, grep genast in, och förnimmelsen av salighet tonades ner till uthärdliga mått. Förunderligt!

Sommaren stod på sin höjdpunkt. Det var en genomskinlig kväll i juni. Solen var borta från himlen – kvällen, skymningen, svalkan var där. Men himlen var självlysande.

Svagt sus i träden. Pioners väldoft. Tunga vita kronor som smälte samman med

kvällen – vita med fina blodröda strimmor i det inre.

Och ändå: detta yttre var inte orsaken.

Det här var salighet av annat ursprung. Och jag orkade nätt och jämnt bära den. Men den hörde ändå samman med junikvällen. Det vita ljuset, vindens sus, blomkronorna med de fina röda strimmorna i det vita. ... Kanske bidrog allt detta till att öppna portarna – några bländande sekunder...

Naturen flödade över och bar genom överflödet fram en hälsning, en glimt från höga sfärer – salighet.

Angående recensionen av min senaste bok i Sökaren 3/01

I sin recension av min bok "UFO – möte med det okända" påpekar Sven Magnusson att boken inte är en fördjupningsbok och inte heller tänkt för seriöst intresserade. Där har han både rätt och fel. Visserligen är boken inte lika "tung" som till exempel "UFO-mysteriet" eller "Mötet i gläntan", som tog betydligt längre tid att både researcha och skriva, men lika fullt vänder den sig till seriöst intresserade personer.

Jag vet inte riktigt vad SM menar med "seriöst intresserade", men för mig står begreppet för någon som vill veta mer om UFO-fenomenet och som inte bara ser det som något larvigt eller flummigt. Min förhoppning med boken är, som SM mycket riktigt påpekar, att den ska läsas av ungdomar. Inte en barnbok som till exempel Colin Wilsons "UFO – besök från andra världar!" utan en introduktion för pojkar och flickor i de yngre tonåren. Precis en sådan bok som jag själv skulle ha läst när jag växte upp. En sådan bok har inte funnits på den svenska marknaden sedan 1977, då Boris Jungkvist publicerade "UFO – en fantastisk verklighet". Att den inte skulle vara "ett grundligt seriöst arbete" vill jag motsätta mig. Även om det saknas personregister (förlaget ville inte ha det) och källförteckningen är något kortare än jag brukar skämma bort mina läsare med (förlaget ville inte ha det heller) så är det mesta som ingår i boken sådant som jag själv eller någon i UFO-Sverige har undersökt och lagt ned många timmars hårt arbete på. Detta nämner inte SM.

Så visst är det samma kvalitet, om än i lättare förpackning, på denna bok som på mina andra. Det ansvaret känner jag givetvis mot mina läsare. Och de har ännu så länge varit många – drygt 14.000 exemplar sålda hittills. Min förhoppning är att någon eller några av dessa befinner sig i samma position som jag själv gjorde 1974 och tack vare boken får den kick som gör att han eller hon skaffar sig ett livslångt intresse för detta svåra ämne.

Beträffande SM:s "frågetecken i kanten", när det gäller ombordtagningar och implantat, så är det nog ändå så att inga oberoende analyser finns som visar att utomjordiska varelser stoppar in märkliga tingestär i människors kroppar eller kidnappar dem till väntande rymdskepp. En sådan upptäckt, kontrollerad på sedvanligt vetenskapligt sätt, skulle utan tvekan leda till ett Nobelpris. Ännu så länge kan vi bara läsa om dem i populära UFO-böcker.

Till sist vill jag säga några ord om Sökaren. Jag är mycket glad att tidskriften lever vidare och är imponerad över att SM år efter år orkar fortsätta ge ut den. Den är värd allt stöd den kan få – också från Statens kulturråd. Sverige behöver en tidskrift som denna.

Clas Svahn

Ordförande i UFO-Sverige

Svar:

Amerikanen dr Roger Leir – som inte är leg. läkare men medicinsk fotspecialist – har tillsammans med läkare opererat några personer med UFO-upplevelser och funnit egenomliga små föremål i kroppen på dem. Detta har han inte rapporterat i "populära UFO-böcker", utan i en seriös bok, "The Aliens and the Scalpel", och i artiklar i tidskriften MUFON UFO Journal (som är minst lika seriös som UFO-Aktuellt). Det kan inte rimligen karakteriseras som "rykten", utan är mer än så. Men här i Sökaren har ett frågetecken använts: "Är utomjordingars närvaro på jorden bevisad?" (6, 1999).

Om Sai Baba

Det har florerat många rykten och skrivits mycket negativt om Sathya Sai Baba dom senaste åren. Jag är inte kapabel att varken bekräfta eller dementera de flesta av dessa rykten, och jag tror inte heller att det är min eller någon annans uppgift. Jag har besökt honom ett flertal gånger i Indien och alltid känt (framför allt efteråt) att jag fått mycket hjälp på ett inre plan. Att skriva om dessa saker nu är inte helt lätt och kanske inte heller möjligt utrymmesmässigt. Jag har också besökt många andra andliga lärare och Ashram i Indien där jag bott många år samt mantaget, framför allt framför allt på ett Ashram i norra Indien.

Dessutom jag är heller inte det minsta intresserad av att försöka övertyga någon om att Sai Baba är en äkta andlig lärare, Avatar etc. För mig spelar det inte så stor roll, för vi måste förr eller senare lämna alla dessa former och istället förstå vem vi själva är. Dock har jag sett några direkta sakfel som påståtts i Sökaren som jag vill kommentera. Sai Baba materialiserade en guldtring med en vacker sten till mig för några år sedan. Det var inte efter någon önskan från min sida, jag är inte intresserad av ringar, och har den aldrig på mig heller. Men när jag läste att allt det som Sai Baba materialiserat

Clas Svahns ordval "ombordtagningshysterien" och "imbordtagningsmytologin" i boken innebär ett ställningstagande som knappast är väl motiverat. Ombordtagningsfall kan man läsa om inte bara i populär litteratur. Harvardprofessorn John Mack har skrivit två synnerligen seriösa böcker i ämnet, varav hittills den första, "Abduction" ("Bortförd") tagits upp i Sökaren (2, 1996). Biträdande professor David Jacobs vid Temple University i USA har skrivit den grundliga och seriösa "The Threat" (5, 1998).

Internet: www.sokaren.se/INDEX27.HTML.

Som Clas Svahn medger, har han denna gång skrivit en bok tänkt för ungdomar – alltså ingen djuplodande bok för seriösa äldre intresserade.

Jag är imponerad av att Clas Svahn hinner med så mycket seriöst och värdefullt arbete inom UFO-området vid sidan av det journalistiska jobbet på Dagens Nyheter och uppgiften att vara make och far. När jag undrade hur han kunde hinna, svarade han att "dagen är lång"!

SM

var billigt skräp så tog jag den till 2 olika juvelerare. Den ena sa (utan att testa den) att det helt klart var en guldtring och tyckte den var mycket vacker. Nyligen tog jag den till ytterligare en där jag också kostade på en guldtest för att verkligen vara säker. Resultatet var att ringen enligt dom är av minst 20 eller 23 karats guld (dom kunde bara mäta upp till 20 karat).

Det har också "avslöjats" att det finns en affär i staden Hyderabad där dom materialiserade sakerna har köpts in. Men nu är det så att Sai Baba redan på 70-talet i ett samtal säger, som svar på en fråga, att vissa saker han materialiserar sker på samma sätt som hela det materiella universumet skapades, medan "andra objekt, såsom klockor, tas från ett förråd" (från dr John Hislops bok "Conversation with Bhagavan Sri Sathya Sai Baba" sid. 138). Att sedan sakerna som finns i förrådet har köpts in i en affär är väl föga förvånande?

Personligen lägger jag ingen vikt vid alla dessa materiella mirakler som sker i Babas närhet, och det har han också ett flertal tillfällen själv sagt att vi inte ska göra. Jag skriver detta endast för att ge en mer nyanserad bild än den som hittills har getts.

Vänligen

Krister Segergren

Jan Erik Sigdell:

Talar Bibeln om djurens rätt?

I Sökaren 3/2001 ställer Sven Magnusson en intressant fråga på sidan 20: "... var i Bibeln kan man läsa om djurens värde?" En fördel med att ha Bibeln i sin dator är att man lätt kan söka efter nyckelord. Så jag använde "animal", "creature" och "beast" som sökord i *New American Bible*. Det finns en massa bibelställen som talar om "rena och orena djur" och en hel del som ger föreskrifter om offerdjur. Ja, något så barbariskt som djuroffer nämns på flera ställen i Gamla Testamentet, där det också finns upprepade anvisningar om vilka slags kött man bör äta och vilka man skall avstå ifrån. På flera ställen fördöms också sex med djur. Men det finns nästan inga ställen som talar om djurens värde och rätt.

I Mos. 1:25-30: "Gud gjorde de vilda djuren, efter deras arter, och boskapsdjuren, efter deras arter, och alla kräldjur på marken, efter deras arter. Och Gud såg att det var gott. Och Gud sade: 'Låt oss göra människor till vår avbild ... och må de råda över fiskarna i havet och över fåglarna under himmelen och över boskapsdjuren och över hela jorden och över alla kräldjur som röra sig på jorden. ... Se, jag giver eder alla fröbärande örter på hela jorden och alla träd med fröbärande trädfukt; detta skolen I hava till föda. ... Men åt alla djur på jorden och åt fåglarna under himmelen och åt allt som krälar på jorden, vad som i sig har en levande själ, åt dessa giver jag alla gröna örter till föda.' "

Här är det alltså inte alls tal om att människan skall döda och äta djuren! Gud gav oss örter och frukter till föda! Att människan skall råda över djuren innebär naturligtvis inte att hon har rätt att utan vidare döda dem. Det innebär istället att hon har plikten att sörja för dem! I citatets slut bekräftas för övrigt att också djuren har själar!

Längre fram i texten låter det emellertid annorlunda, men det gäller först efter syndaflo den och Guds förbund med Noa. Här har alltså någonting ändrats. Det människan tidigare inte fick, får hon lov till efter syndaflo den. Hur kommer det sig? Har det att göra med att Gud enligt I Mos. 6:7 på grund av människans ondska ångrar att han har skapat människor och djur och vill utplåna dem från jordens yta? Varför måste då de oskyldiga djuren lida för det? De som snarare hör till offren för människans ondska? Ändå låter han med Noas hjälp en rest överleva och på nytt börja uppfylla jorden.

I Mos. 9:3-6: "Allt som rör sig och har liv skolen I hava till föda; såsom jag har givit eder gröna örter så giver jag eder allt detta. Kött som i sig har sin själ, det är sitt blod, skolen I dock icke äta. Men edert eget blod, vari eder själ är, skall jag utkräva. Jag skall utkräva det av vilket djur det vara må. Jag skall också av den ena människan utkräva den andres själ; den som utgjuter människoblod, hans blod skall av människor bli utgjutet..."

Återigen ser vi att djuren har en själ! För djurets själ, som här sägs finnas i blodet, måste vara borta ur köttet innan

det får ätas. Det är därför man i den judiska kulturen låter slaktdjuren förblöda, och endast blodfritt kött kan bli kosher. Nu får alltså människan döda djur, men inte andra människor. Den princip som kallas karma står här klar och tydlig i Bibeln! Men även detta inskränks ytterligare längre fram, när vi kommer till Bibelns mera blodiga sidor och den mördande människan alltmer framstår som "skapelsens höjdpunkt" – i sanning en degeneration, för människans ondska blev ju bara värre!

I 3 Mos. 20:15-16 föreskrivs att om en man eller en kvinna har sex med ett djur, skall den människan dö. Men också det stackars oskyldiga och våldtagna djuret skall dödas! Vad är det för en rättvisa som med döden vill straffa både förövaren och hans offer?

Litet bättre blir det först i Ordspråksboken. I 12:10 står det: "Den rättfärdige vet huru hans boskap känner det [i andra översättningar: 'Den rättfärdige tar väl hand om sina djur'] men de ogudaktigas hjärtelag är grymt."

Det som förvånar mig mest är dock, att jag inte hittar någonting i evangelierna som talar om djurens värde och rätt! Inte heller i resten av Nya Testamentet! Kanske ser det bättre ut i apokryferna – de urkristna böcker som inte har tagits upp i Bibeln – men utan att ha tillgång till dessa på CD-ROM skulle ett sökande i dem bli ett alltför omfattande arbete.

Men Jesus lärde oss: "Du skall inte döda!" (Matt. 5:21, 19:18, Mark 10:19, Luk. 18:20). Den vanliga tolkningen är att vi inte får döda människor, vilket dock står i en krass motsägelser till kyrkans alltför blodiga historia! Texten har ingen inskränkning och budet gäller därför som det ordagrant står allmänt – alltså även för de medvarelser som vi kallar djur. Den egensinniga tolkningen att detta bud bara gäller människor får anses vara köttätarnas önsketänkande. De gör det alltför lätt för sig när de hänvisar till texten i Gamla Testamentet om vad som gällde efter syndaflo den, eftersom just detta motsägs av Jesu egna ord.

En del av de urkristna gnostikerna ansåg att Jesus också avsåg djuren med budet att inte döda. Enligt de gnostiska kathareerna fick inte djuren dödas, och kathareerna levde därför rent vegetariskt. När kyrkans män – som på 1200-talet till sist kvinnan och barn genomförde ett totalt folk mord på detta ädla samfunds medlemmar – ville avslöja en kathar, var ett sätt att ge honom ett djur som han skulle döda. Vägrade han att göra detta, visade det att han var en kathar – och då blev han själv dödad istället, varvid kyrkans män bröt mot budet även i deras egen tolkning. Det var kristen kärlek till medmänniskan i dåtidens kyrkliga praktik! Hur mycket bättre har det blivit sedan dess? Varför tiger kyrkorna om folk mord, lemlästningar och våldtäkter i Bosnien och Kosovo? Varför teg de om koncentrationslägren? För att ta bara ett par av otaliga nutida exempel.

Att förstå andra

Empati. Att förstå andra människors känslor. Författare: Ulla Holm. Natur och kultur 1987 och 2001.

Verk inom ämnet psykologi försöker ofta beskriva människans innersta med hjälp av en terminologi hämtad ur den medicinska och naturvetenskapliga sfären. Även om detta är begripligt, med tanke på att den moderna psykologin härrör från biologiteorier, blir resultatet ofta magert. Känslor är som bekant osynliga, ohörbara, ovägbare, och i strikt mening omätbara med så kallade objektiva kriterier (även om fysiologiska reaktioner på känslor kan mätas).

När Ulla Holm skrev sin bok "Empati", skrev hon i en etablerad tradition, på ett sätt som underlättar acceptans hos de etablerade psykologikretsarna. Det är också en förståelig strategi. Medvind är trots allt behagligare än motvind. Boken är dessutom skriven med omsorg, har en skarpskuren intellektuell profil, refererar noggrant till en mängd forskningsresultat och innehåller drygt 11 sidor av litteraturhänvisningar. Det behöver dock inte betyda att innehållet är "sant". Författaren redovisar exempelvis en teoretisk sortering av empatin i: 1. affektiv (känslomässig) 2. kognitiv (intellektuell) 3. predikativ (förmågan att förutsäga hur en annan person kommer att reagera) 4. situationell (förmågan att uppfatta och/eller bemöta en annan persons känslor i den aktuella situationen) och 5. Egenskaps-empati (empati betraktad som ett

personlighetsdrag). Självpupplever jag denna indelning närmast som en språklig lek som inte alls behöver en reell motsvarighet på upplevelsenivå. Frågan är om sorteringen i sig är meningsfull. Kanske härrör de fem kategorierna egentligen från samma empatiska talang – eller kanske handlar det om femton teoretiska kategorier som samtliga också härrör från samma talang.

Ett kapitel med titeln "Mätning av empati" illustrerar svårigheten. Holm redovisar ett experiment, där en persons empatiska förmåga skall mätas. Ett subjekt – forskaren – tror sig kunna "mäta" ett objekt (den som utsätts för testet) med instrument vars syfte, kalibreringsstruktur och utvärderingsresultat aldrig är neutralt utan relaterat till forskaren själv, den egna, subjektiva upplevelsen. Dessutom är det kollektiva tolkningsfilter som är lagt över experimentet ett resultat av det aktuella forskningsparadigmet. "Inte förrän du låter mig vara ett 'jag' på samma sätt som du själv är, kan du tränga igenom min tystnad och lära känna mig" är ett citat som kan sägas beskriva vår medmänniska och även förklara, varför forskarnas förhållningssätt är en psykologisk återvändsgränd.

Boken "Empati – att förstå andra människors känslor" är dock givande på ett annat sätt: Genom sin ambitiösa sammanställning av forskningsresultat från en mängd olika källor erhåller läsaren en förmodligen ganska heltäckande rapport om var psykologin står idag när det gäller "förmågan empati". Den kan möjligtvis också vara en god grundbok inom utbildningen av professionella hjälpare (sjukvårdare, lärare, terapeuter) då flera sektioner av boken belyser de specifika problem i relationen hjälpsökande – hjälpare som nyutexaminerade kan komma att uppleva.

Gunnar Martin Aronsson

Självförbättringsbok

Rensa i själen. Författare: Jane Scrivner. Forum 2001. Översättning Eva Trägårdh.

Brittiska författaren Jane Scrivners bok "Rensa i själen" innehåller framförallt en 30-dagars praktisk kurs i självförbättring. Enligt förlaget är Scrivner initiativtagare till en skola för alternativmedicinsk behandling. I boken finns en reflex av detta i ett kapitel om "mat för hjärnan" samt i ett kapitel om hur eteriska oljor och aromaterapi kan hjälpa läsaren.

Mycket i "Rensa i själen" verkar vettigt och genomarbetat, men materialet är samtidigt kortfattat på ett sådant sätt, att många frågor väcks utan att svaren finns tillgängliga mellan pärnarna.

Programmet synes dock jordnära och bör kunna genomföras av en engagerad och disciplinerad vuxen person som också förmår att skapa det nödvändiga tidsutrymmet per dygn.

Varje dag innebär en eller flera uppgifter "som får dig att se dig själv, din situation och andra människor i ett annat ljus".

Bland uppgifterna:

Gör något du egentligen inte vågar, Lär dig något nytt, Bara-vara-dag, Ta reda på hur andra uppfattar dig, Rensa i hjärnan, Drömmar och önskningar, Lär dig fem nya saker, Lek och ha roligt, Självkänsla, Din egen meditation.

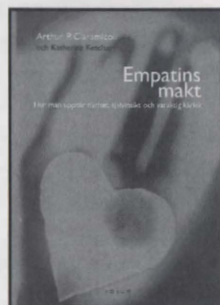
Själv mer eller mindre uppväxt med böcker som dessa, är jag mest nyfiken på hur Jane själv använt programmet – för det har hon väl? Jag efterlyser författarens personliga reflektioner kring svårigheter och framgångar i samband med att genomföra programmet. Vilka resultat erhölet hon? Eller har hon måhända låtit andra testa programmet? Vilka resultat erhölet i så fall de?

Ett sista aber: du behöver ha metoder för att varje dag kunna motivera dig själv att genomföra programmet. Det saknas här.

I övrigt: Behändigt litet format. Lättläst. Ett dekorativt, vackert omslag.

Eva Trägårdh, numera veteran som översättare i dessa sammanhang, har, så vitt jag kunnat bedöma, gjort ett fullgott arbete.

Gunnar Martin Aronsson

Psykolog om empati och relationer

Empatins makt. Författare: Arthur Ciaramicoli och Katherine Ketcham. Översättning: Gunnar Zetterström. Förlag: Forum.

Ciaramicoli är klinisk psykolog med italienskt påbrå och katolik. Som chef för Alternative Medicine Services i Massachusetts, USA, ledare för många rehabiliteringsgrupper, och som psykologilärare vid Harvarduniversitetets medicinska fakultet har han skaffat sig en gedigen erfarenhet av människors psykiska problem av alla de slag. Det råder nog ingen tvekan om att han har det talade ordets makt och gjort mycken nytta för många patienter och andra som konsulterat honom.

Däremot kanske han inte är lika god skribent och därför har en yrkesskribent, journalisten och författaren Katherine Ketcham, satts in för att både formulera

Ciaramicolis tankar på ett för allmänheten förståeligt sätt och för att disponera ämnet.

Ciaramicoli har nämligen en uppsjö historier från såväl sin praktik som från sitt privatliv att ösa ur. Därtill har han lånat ganska många illustrerande fall och små berättelser från kolleger och även från kända skönlitterära författare. Det är uppenbart att det inte varit så lätt att få fason på det stora och varierade materialet, och man undrar som läsare om en del exempel verkligen passar in i sitt sammanhang och om inte en och annan historiet kunde ha fyllt sin plats bättre på annat ställe i boken. Trots detta har Ketcham lyckats bra och det blir en läsning som är både givande och stundtals trevlig.

Vad det hela tiden handlar om är relationer mellan människor och hur man själv medvetet kan försöka att bli mer social. Ämnen som ärlighet, ödmjukhet, tolerans, tillit, hopp, sex och kärlek tas upp.

Det centrala begreppet är empati, som ges litet olika definitioner på skilda ställen i boken. I själva verket blir begreppet mycket innehållsrikt eftersom grunden är förståelse av andra människors känsloliv och tankar. Den empatiska människan skall ha något av telepatis förmåga. Det framhålls också att empatin är ett medfött karaktärsdrag, "en del av vår arvs massa". Ändå är boken full av olika råd hur man, vilken människa som helst, kan uppöva och utveckla sin empati.

Det finns också enligt Ciaramicoli en "mörk sida" av empatin, helt enkelt att den kan användas för att uppnå mer eller mindre kriminella mål. Hans exempel är Hitler, "som förstod kraften hos empatin /.../ och använde sina skarpa insikter i det tyska folkets behov och önskiner för att manipulera deras [tyskarnas] i känslor". Detta påminner mig om det faktum att falangistdiktaturen i Spanien hade en konstitution i vilken det

stod att Franco var den person som bäst förstod den spanska "folksjälens".

Boken innehåller utförliga nothänvisningar, register och det svulstigaste författartack jag någonsin läst.

Rolf Ejvegård

Råd om vänskap och kärlek

Vänner och älskare. Författare: Julian Sleight. Översättning: Willy Pfändtner. Nova Förlag.

Författaren är en i Sydafrika verksam präst och själsörjare. Han hjälper sina församlingsmedlemmar och andra med råd om det mesta när det gäller besvärigheter i livet. Hans tänkande bygger på Rudolf Steiners lära om inkarnation, demoner, skyddsänglar och Kristus som frälsare. Bland annat nämns dogmen om Buddhas återfödelse på Mars 1604. Det var Kristus som beordrat Buddha till krigsplaneten för att mäkla fred.

Om man bortser från de religiösa tankarna, något man ju enligt författaren inte kan göra, så innehåller boken en hel del genomtänkta och kloka råd när det gäller framförallt vänskap, som i sin förlängning i somliga situationer kan leda till kärlek. Boken utmynnar i prisande av äktenskapets helighet och därmed hur viktigt det är att vårda förhållandet mellan en man och en kvinna. Sleight är dock modern i sitt synsätt och anser att misshälligheter kan gå så långt att en skilsmässa är den bästa lösningen. Han tillägger dock att en skilsmässa endast är ett juridiskt påfund och att ett äktenskap instiftat av Gud och befäst

av kyrkan varar för evigt. Han är abortmotståndare och anser det meningslöst att diskutera preventivmedel.

Att han har en afrikans referensram framgår på flera ställen i boken. Exempelvis tar han upp fördelarna med en gammaldags storfamilj där alla barn insöp altruism. Inom den moderna, stadsanknutna småfamiljen (få barn, inga mor- och farföräldrar, skilsmässoföräldrar) så blir barnen fostrade till egoister. Det kan nog ligga mycket i att man tvingas till bättre hänsyn om det är många som dagligen skall samsas på en liten yta.

Nog vore det klokt av många att exempelvis läsa och begrunda Sleights tio påpekanden om samtycke före sådana livsavgörande ställningstaganden som giftermål och barnalstring.

Rolf Ejvegård

Kvinnor förr

Kvinnorna i Nya Sverige. Författare: Alf Åberg. Förlag: Natur och Kultur.

Professor Alf Åberg har under ett halvt århundrade varit en mycket flitig författare av historiska verk. Böckerna bygger ofta på föredrag han hållit i olika sammanhang, inte minst i radio. Som tidigare chef för Krigsarkivet i Stockholm lade han sig till med ett särmarke, nämligen att alltid ha med uppgifter som inte tidigare varit tillgängliga i tryck för allmänheten. Han kommer alltid med nya detaljer. Nya Sverige är ett ämne som han många gånger tidigare behandlat. I föreliggande bok har han

vinnlagt sig om att söka identifiera och beskriva de kvinnor som varit med och byggt upp den svenska kolonin i Nordamerika på 1600-talet. Uppgiften har inte varit lätt, eftersom kvinnor spelade en undanskymd för att inte säga en undertryckt roll och sällan nämndes vid namn i offentliga handlingar. Att Åberg lyckats med det han föresatt sig behöver kanske inte påpekas.

1600-talet var häxornas tid i Europa. Detta återspeglas även i den korta kolonialismens svenska tid i Nordamerika. Ett av kapitlen i Åbergs bok heter "I häxornas närhet". Folktron lärde att livet på jorden reglerades av onda och goda makter, vilka man borde känna till och försöka hålla sig väl med. Så kallade kloka gummor kunde ta hjälp från dessa makter och exempelvis skaffa tillbaka bortsprungna kreatur samt skicka sjukdomar och annat elände på folk. De kunde även bota sjukdomar med hjälp av olika örter eller säregna riter och de ansågs vara skickliga när det gällde att spå. Särskilt den finska befolkningen i dåtidens Sverige ansågs benägen att tro på spöken och olika slags andar. Majoriteten av de översända nybyggarna var finnar.

Per Lindeström kom över till Amerika på skeppet Örnen och han berättar i sin dagbok om havsfrun, som vilade sig på havets vågor, och om sirener som lockade sjömän att störta sig i vattnet.

Den första historien om häxeri, som Åberg hittat, gäller det finska paret Karin och Lars Svensson. Han kallades vanligen Lasse Finne. Den skrupelfria guvernören över kolonin var Johan Printz och han ville åt makarnas gård och anklagade dem för trolldom och jagade iväg dem. Ett av skälen till det underliga förhållandet att häxerianklagelserna så länge kunde hålla sig kvar i Västeuropa var just den omständigheten att det var ett bekvämt sätt att pådövla per-

soner handlingar, vilka de enligt den tidens rättssyn skulle bevisa var falska anklagelser. Hur kunde man bevisa att kon gett sig iväg på egen hand eller att sjukdomen berodde på smitta från virus?

Margareta Mattsson blev beskyddad av genom trollkonster ha förgjort en grannes boskap. Domstolen lyckades inte avgöra målet, så man vidarebefordrade det till guvernören Penn, han som grundade Pennsylvania, vilken frågade Margareta: "Är du en häxa? Har du ridit genom luften på en kvastkäpp", varpå hon svarade: "Man påstår så". Penn: "Det finns ingen lag som förbjuder en att rida på kvastar. Du är fri och får gå." Häxerianklagelserna var nog ett av den tidens sätt att förtrycka främst kvinnor. Åbergs berättelser om detta, liksom allt annat han tar upp, är i hög grad värda att begrundas.

Rolf Ejvegård

De döda och vi

De döda återvänder. Författare: Ebbe Schön. Förlag: Prisma 2001.

Ebbe Schön har under många år studerat gammal folketro och skrock av olika slag och publicerat sig i många böcker. Han är känd från både radio och TV. 1985 medverkade han i årets julkalender och förorsakade en folkstorm. Ebbe Schön öppnade luckorna på kalendern och berättade litet om den folketro som har funnits under flera tusen år. En lång rad kristna organisationer piskade upp en fördömande

stämning mot honom. I spetsen gick medlemmar i Livets ord från Uppsala. KD-ordföranden Alf Svensson tog upp barnprogrammet i riksdagen. Kritiken gick ut på att vid juletid skall man syssla med Jesus och kristendomens ursprung, inte med andra religioner och framför allt inte med hedniska trosriktningar.

Ebbe Schön berättar att han blev både förbluffad och ledsen över den hätskhet och intolerans som de kristna kunde visa. Han menar att folktron hör till mänsklighetens historia och kan förklara mycket av vår livssyn, våra talesätt och våra traditioner av idag. Folktron har anor som går längre tillbaka i tiden än vad kristendomen gör, och han påstår att en hel del av folktron har levt kvar genom seklerna vid sidan av kristen tro.

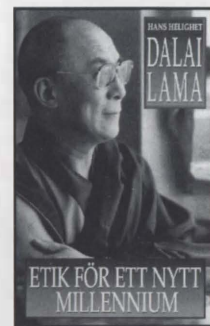
Även den kristna traditionen visar spår från gammal folketro, och Gamla Testamentet innehåller en hel del vidskepelse. Schön menar att folktron inte skall föraktas och själv anser han att ett öppet sinne är den främsta egenskapen hos en forskare. Han fördömer följaktligen inte folktron, även om hans vetenskapliga skolning hela tiden vill ha bevis och motsägelsefrihet i historierna. Han tillägger dock att han dessutom har ett "barnsligt" sinne som är mottagligt för det mesta.

I föreliggande bok tar Schön upp tankar och trosföreställningar om döden och den eventuella tillvaron efter döden. Attman förr trodde att de döda gick igen var vanligt. Man fruktade hämnd från döda, som förorättats under livet, men man trodde också på "andar", som ville skydda vissa efterlevande, alltså ett slags skyddsänglar. Schön tar upp tron på spöken, gastar, gengångare och flera olika typer av döda som man tänkte sig kunde återvända till vår värld. Han förklarar skillnader, var en föreställning var mest utbredd, när en tro var som mest

allmän, och han återberättar olika sägner. Han menar också att det fortfarande även i Sverige finns många personer som är rädda för spöken och som tror på besättelse och satanism.

"De döda återvänder" är i hög grad läsvärd. Författaren är mycket kunnig, skriver på ett förståeligt vis och kommer läsaren nära genom att vara personlig och inte rädd att uttrycka sina åsikter.

Rolf Ejvegård

Etik i tiden

En levande inkarnation av Buddha, fredsfilosof, överhuvud för en exilregering – omdömena om Dalai Lama är många. Hans nya bok *Etik för ett nytt millennium* (Richters, 237 s.) är en viktig pusselbit i den andliga och etiska revolution som nu är på gång.

Dalai Lamas fredsfilosofi är sprungen ur en djup vördnad för allt levande och utifrån tanken om ett universellt ansvar som omfattar både mänskligheten och naturen. Ungefär så formulerade sig Nobelpriskommittén när de gav honom fredspriset år 1989.

Om etikens grund handlar det första avsnittet i boken. Det andra bygger vidare på tankar kring etiken och individen och det avslutande avsnittet tar följdriktigt upp etiken och samhället.

Dalai Lama påpekar att en av de saker som avgör om en handling är etisk eller inte är hur den påverkar andras upplevelse av eller förväntan på lycka. En handling som skadar eller hindrar andras lycka riskerar att

vara en oetisk handling. Lycka är ett viktigt begrepp hos Dalai Lama, som menar att alla strävar efter lycka och att alla vill undvika sådant som leder till lidande. Men han konstaterar också att lycka är något relativt, för det som gör en människa glad kan innebära lidande för en annan.

Sin egen känsla av inre frid och lycka tillskriver Dalai Lama sina försök att utveckla omsorg om andra. Denna frid har inget med yttre faktorer att göra. Vi har alla en naturlig förmåga att känna empati och att uppskatta andras omsorger.

Ofta i boken lyfter han fram viktiga tibetanska ord och uttryck, som nästan är omöjliga att översätta. *Nyingje* är ett sådant som brukar översättas med medkänsla, men enligt Dalai Lama innebär det också sympati, tillgivenhet och en känsla av samhörighet med andra.

Vikten av andlig självdisciplin poängteras. Denna disciplin kan till skillnad från den fysiska inte tvingas fram, utan bara uppnås genom frivilliga och medvetna ansträngningar. Här talas om den inneboende styrkans etik, som i sig rymmer både fördragsamhet, tapperhet, tålmod, generositet och ödmjukhet. Det som ger oss den största glädjen och tillfredsställelsen i livet är de handlingar vi utför av omsorg om andra.

Dalai Lama visar på att alla de stora världsreligionerna betonar vikten av kärlek och medkänsla. Mångfalden av religioner i världen ser han som oerhört berikande.

Ett viktigt kapitel handlar om etik och lidande, där Dalai Lama poängterar att när vi upplever stora svårigheter gör vi även våra största framsteg vad det gäller visdom och inre styrka. Han berör också aktuella områden som genetik, bioteknik och djurförsök. Att ta ansvar för både sina handlingar och sina bakomliggande motiv är av

största vikt.

I det avslutande avsnittet uppmanar Dalai Lama oss att odla en känsla för universellt ansvar.

En kultur som förordar ständig ekonomisk tillväxt ifrågasätts och en sådan kultur ger i sin tur upphov till såväl sociala som miljömässiga problem.

Att lära ett etiskt riktigt beteende i skolan är nödvändigt och kan läraren på ett kärleksfullt sätt överföra dessa värderingar till barnen tränger de djupt in i elevernas medvetande. Konsten att föra en dialog är något som kan och bör läras ut i klassrummet. Att diskutera är ett fantastiskt sätt att lära hur man kan lösa konflikter utan våld. Utbildning liksom massmedia är viktiga vapen i vår strävan att skapa en bättre och fredligare värld.

Så munk han är uttalar sig ändå Dalai Lama om befolkningstillväxten. Han anser i motsats till påven att familjeplanering är etiskt riktigt i vår tid.

Avslutningsvis ser han med optimism på framtiden. Det ges allt mera utrymme för etikfrågor i internationella relationer och världsekonomin präglas också av ett allt större ömsesidigt beroende.

Under hela 1900-talet har den internationella fredsrorelsen vuxit. En genuin världsfred kräver att vi börjar demontera de militära organisationerna vi byggt upp. Men denna nedrustning börjar först inom varje människa. Dalai Lama pläderar för utvecklandet av freds zoner och föreslår bl. a. Tibet som en sådan zon.

Egentligen finns det inget behov på jorden i dag av någon komplicerad filosofi, doktrin eller religion. Medkänsla, kärlek och respekt för andras rättigheter och värdighet är allt vi behöver, summerar medmänniskan Dalai Lama sin etik för vår tid.

Eva Jagrell

Veganerna, vi och djuren

Veganerna – en bok om dom som stör. Författare: Magnus Linton. Förlag: Atlas 2000.

Djur har i alla tider behandlats illa av människor. Kristendomen har inte inneburit någon förbättring i vår attityd till våra medvarelser. Enligt Bibeln uttalar sig Jesus endast om människors förhållande till Gud och till andra människor. Djuren befinner sig utanför upplevelsehorisonten. Frälsningsbudskapet gäller människan, och djuren anses inte ha någon själ som kan frälsas.

Men idag är det allt mer tal om djurrätt. Filosofer som Peter Singer, Tom Regan och Torbjörn Tännsjö har offentliggjort uppmärksammade synpunkter. Liksom kulturdebattören Jesús Alcalá.

Förra året utkom också "Veganerna – en bok om dom som stör" av den unge skribenten Magnus Linton. Den fick en särskild och välförtjänt uppmärksamhet genom att Göran Persson berättade att han tagit intryck av boken och börjat bli återhållsam med köttföda.

Lintons bok är skriven på ett sådant sätt att den torde kunna läsas av alla, även av dem som från början är tveksamma till tal om djurrätt. Den stöter inte bort någon utan ger sakliga informationer. Linton visar inga egna aggressiva känslor. Boken är skriven utifrån intellekt mer än hjärta, trots att hjärtat hos läsaren hela tiden engageras.

Magnus Linton har gjort ett betydelsefullt inlägg om veganerna och om hur vi skall behandla andra varelser.

SM

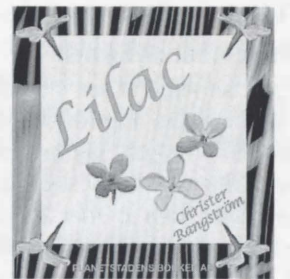
Folkmusik och själslig harmoni

Ibland kommer musik till Sökaren för anmälan. Förlaget ARC Music, (P.O.Box 111, East Grinstead, W. Sussex RH19 4FZ, Storbritannien) ger bl.a. ut folkmusik från jordens alla hörn.

Från ARC Music kommer en CD med titeln *Chants & Music from Buddhist Temples* (ARC EUCD 1593). Det är sexton inspelningar gjorda av musikeitnologen Deben Battacharya under åren 1954-84 i Indien, Tibet, Sri Lanka, Thailand, Kina och Taiwan. Skivan ger exempel på sånger och instrumentala stycken som alla har sin funktion i det buddhistiska fromhetslivet. De flesta styckena är böner för olika tider på dagen, framförda av munkar. Det är en för oss ovan musikvärld med särregna klanger, ibland av nästan hypnotisk verkan. Ett häfte med kommentarer och färgfoton av Deben Battacharya finns också.

En helt annorlunda klangvärld finns i en annan CD från samma förlag, *Master Drummers of Africa* (ARC EUCD 1631). Musiken kommer från Sydafrika. De flesta av de 16 spåren är inspelade i kulturcentret Ipelegeng i Soweto, några i ett liknande center i nordvästprovinsen. Dessa centra har till uppgift att främja den traditionella inhemska musiken. Skivan innehåller dominerande trummor i solo och grupp, med lite sånginslag. De flesta styckena är, som man kunde vänta, liv-

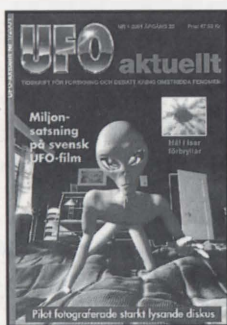
liga och rytmiska, och kan locka diverse kroppsdelar att röra sig.

Planetstadens Böcker AB (Box 132, 234 23 Lomma) ger ut böcker varav en hel del har anmälts i Sökaren, och även musik. Vi har fått en CD av Christer Rangström med namnet *Lilac* (PBCD-004). På omslaget sägs att "The music connects you with your inner self and brings harmony to your body, soul and spirit." Två av de sex titlarna heter "Bells of Harmony" och "Light of Love". Med mindre anspråksfulla ord kan man kalla det avspänningsmusik i typisk "New Age"-stil, lugn och lättäm, med enkla lättflytande melodier och mjuka klanger, lite anonym och opersonlig. Musiken kan göra sig bra som bakgrund till stillsamma aktiviteter. Förvisso vore musik av den här typen en välsignelse att möta i affärer och allehanda offentliga lokaler i stället för det högljudda, dunkande hetsiga oväsen som dagens mode föreskriver.

Nils-Olof Jacobson

Ur tidskriftsfloran

UFO-aktuellt – ett seriöst sökande

För mer än tjugo år sen slutade jag att intressera mig för den så kallade UFO-frågan. Jag var helt enkelt trött på alla beskäftiga knäppgökar, som år efter år, årtionde efter årtionde bestämt påstod att NU står vi inför ett genombrott. NU landar "de" när som helst. Nu kommer "de" att ge sig till känna. Påståendena duggade. Inget hände. När SM bad mig att läsa nr 1/2001 av *UFO-aktuellt*, så talade jag om detta för honom och förklarade, att jag kanske inte är den lämpligaste att kommentera denna tidskrift. Men han skickade den ändå till mig och jag har nu läst tidningen.

Till att börja med är den gamla trosvisna beskäftigheten i dag borta. "UFO-frågan är ju långt ifrån löst ...", heter det i Clas Svahns ledare och det är en helt annan infallsvinkel än att "nu landar de när som helst och ger sig till känna". Den svenska forskningen kring UFO-former av forteanska fenomen har uppenbarligen sedan 1970-talet blivit målinriktad, organisatoriskt och forskningsmässigt klart strukturerad och de troende har fått träda åt sidan för seriösa sökare och sanningsletande forskare.

Ett UFO förblir ett UFO tills man fastställt vad det är. I det ögonblick då man kan konstatera att ett UFO var ett flygplan, ett atmosfäriskt fenomen eller något annat, så är det inte längre ett UFO utan ett IFO. Den oidentifierade företeelsen har identifierats. UFO-Sverige som står bakom UFO-aktuellt har via

lokalföreningar och undersökningsgrupper alltmåra undersökt, utrett och klarlagt olika fall. Eftersom ett UFO kan visa sig vara en rad olika saker är UFO-frågan i dag snarare en rad UFO-frågor, där ett klarläggande visar vilken kategori av UFO som ett fenomen tillhörde. UFO-login har vuxit ur barnskorna och blivit myndig.

Men fenomenen är de gamla vanliga. Egendomliga hål i isar i Sverige och Finland. Ett om en stor, personbilsstor isbit påminnande "briljantfasetterat föremål" som gör tvär bankning i 110 graders vinkel över sjön Sotten mellan Uppsala och Norrtälje. Robotliknande missil observerad på sjön Väsman i Ludvika kommun.

Är detta meningsfullt att undersöka? Spelar det så stor roll att enstaka människor eller smärre grupper av individer ser saker som de inte vet vad det är? Så exempelvis framgår det av *UFO-aktuellt* att människor nu som förr tror att de ser ett UFO när de ser Venus.

Bortsett från att den sociala samvaron kring ett gemensamt intresse alltid kan vara meningsfull för individen, så är all kartläggning, dokumentering och undersökning av fenomen i vår tillvaro självfallet meningsfull. Någonstans i allt det material som under årens lopp har hopat sig och katalogiserats finns kanske svar på frågor, som framtida forskare får nytta av. UFO-idéer har som vi vet fått en oerhörd genomslagskraft i populärkulturen. Filmer som den grandiosa, religiöst färgade Närkontakt av tredje graden och TV-serier som Arkiv X har hämtat mycket av sin inspiration från UFO-idéer. Bilder av fosterliknande varelser som kryper ur tefat är också präglade av idéer om UFO. En sån varelse (från Cosmonovas UFO-film) pryder också det spektakulära omslaget till det aktuella numret av *UFO-aktuellt* och den där krypande känslan gör sig gällande, att nån- stans i botten av allt detta så

handlar det kanske ändå inte enbart om förutsättningslös forskning utan om ett atavistisk behov av tro. Men Sverige vimlar förvisso av tidskrifter som är mer försumbara än *UFO-aktuellt*, som har kommit ut sedan 1980. Bra marscherat.

Bertil Falk

Spiritualism utan tvekan

Utan Gräns. Tidskriften för personlig & andlig utveckling. Nr 1, 2001. 4 nr per år. (Pl 5018, 711 98 Ramsberg.) Hemsida: www.ramsbergsgarden.se

Utan Gräns utges av Ramsbergsgården, som ger kurser med tonvikt på mediumism, även om andra kurser, om exempelvis healing och aromaterapi, förekommer.

Ansvarig på Ramsbergsgården, tillika ansvarig utgivare för *Utan Gräns*, är Krister Sundblad, som mer eller mindre gör tidningen själv, på ideell bas.

På den redaktionella sidan berättar han hur frun Ina Sundblad, som tidigare "lagt ner masor med tid och jobb utan att begära en krona i lön", nu beslutat att trappa ned sitt engagemang i tidningen. Krister Sundblad funderade på om han skulle lägga ned tidningen, men beslöt att driva den vidare, "med den skillnaden att den kommer att handla om sådant som intresserar mig, inte sådant som jag tror intresserar andra".

Ifrågavarande nummer fokuserar på mediumism, men här finns också en artikel om att uppleva andlig extas, en artikel om Viktor Schauberg, "det virvlade vattnets fader", och

några bokanmälningar.

Hur recensera en dylik skrift? Kanske genom att jämföra den med de mer eller mindre ideella så kallade fanzines (fan-magazines) där redaktörerna entusiastiskt skriver om "sina" rockgrupper och -artister. Det finns där som här blott små resurser till korrekturläsning, till att göra ordentliga bildreproduktioner och möjligheter att lägga ut större uppdrag utanför redaktionen.

Utan Gräns skribenter är mycket personliga, vilket jag tycker om – dock kanske att det understundom behövs ett redaktionellt pekfinger. När det gäller mediumismartiklarna, är jag tveksam till att antaganden ofta framställs som självklara fakta, exempelvis att specifika, avlidna människor är identiska med de röst-, bild-, känslö- och kroppsliga sensationer som är knutna till mediumistiska upplevelser. (Därmed inte sagt att antagandet är falskt.) När det gäller det omstridda fenomenet materialisationer (att andarna blir mer eller mindre förkroppsligade) återges en text ursprungligen hämtad ur *Spiritualisten* från 1963 om mediet Alec Harris. En bild sägs vara "ett foto av en av de mest fotograferade andarna, nämligen Katie King". Ånjo accepteras materialet utan ifrågasättande. Själv ser jag bara en sminkad kvinna iklädd ett slags turban.

En artikel om mediumistiska fenomen i Bibeln är av intresse, men definitionerna verkar vara oklara. Skribenten använder ett avsnitt ur profeten Heseiel ("anden lyfte mig upp mellan himmel och jord och förde mig i en syn från Gud till Jersusalem") som exempel på levitation, när det väl snarare torde anses som en ut ur kroppen-upplevelse eller profetisk vision. Levitation är, mig veterligen, när fysiska kroppar och föremål, exempelvis en stol, till synes utan förklaringar trotsar tyngdlagen? Saulus Jesus-upplevelse på väg till Damaskus

– "Saul, Saul, varför förföljer du mig? – används som ett exempel på medial direktrost, att "andarna talar oberoende av mediets talorgan". Istället bör väl berättelsen kunna exemplifiera en upplevelse av psykisk kris och omvändelse? Nåja. Bibeln kan tolkas på lika många olika sätt som det finns uttolkare.

Som publikation betraktad tror jag säkert att spiritualistiskt intresserade finner ett betydande värde i tidningen. En insändare tar upp frågan hur spiritualistiska föreningar skall avgränsa sig gentemot "new age"-medier som vill förmedla kontakt med "änglar, delfiner, etc". Ty det är väl inte spiritualism?

En liknande fråga kan nog ställas om "Utan Gräns" – skall den "breddas" för att eventuellt nå en större publik, eller skall den renodlas till "klassisk spiritualism".

Vi får se vilken linje redaktör Sundblad väljer.

Gunnar Martin Aronsson

Teosofiskt tänkande

Tidlös Visdom ges ut av Teosofiska Samfundet i Sverige, som är en sektion av The Theosophical Society med högkvarter i Adyar, Indien. Redaktören heter Ing-Britt Wiklund. 4 nr per år ges ut.

Teosofin är en världsomfattande och välkänd andlig rörelse, varav det finns några olika riktningar. Ordförande i Adyar-varianten är Radha Burnier, som i *Tidlös Visdom* tecknar en bild av teosofin "i tåten". Möjligen är detta en viss överdrift.

Man märker i *Tidlös Visdom* släktskapet med hinduismen och new age-tankarna. Jag känner för ett uttalande av teosofins grundare H. P. Blavatsky att "den som vet något

om människokroppens eller en djurkroppens anatomi och dock är ateist eller materialist, måste vara 'hopplöst galen'", för kroppens beskaffenhet och sammanhanget mellan dess olika delar är så sällsamt och obegripligt att det framstår som "naturens största underverk". Det kan enligt H. P. Blavatsky inte röra sig om blinda krafter, utan det måste finnas en plan bakom allt.

Och i en beskrivning av den teosofiska världsbilden står det bland annat att "universum och allt som finns i det utgör en helhet, vars alla delar är ömsesidigt beroende av varandra". De tankarna stöter vi också på i new age-tänkandet, liksom att "varje existerande enhet – från atom till galax – har sin rot i samma universella, livsskapande verklighet".

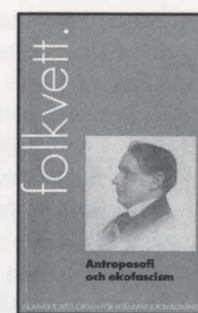
I en artikel "Vad är reinkarnation?", av John Algeo, redovisas en del tankar kring reinkarnationsläran, men där står ingenting om den forskning, som utförts av bland andra Ian Stevenson och som jag tycker är grunden för alla idéer om återfödelse, som man kan ha. Detta torde vara typiskt för teosofier: de intresserar sig mer för tankar och föreställningar än för forskning.

Ett sympatiskt drag i teosofin är att den inte väntar sig att medlemmarna skall tro på vissa saker. Teosoferna säger att det som förenar dem inte är en gemensam lära, utan ett sökande efter sanning och viljan att medverka till världens enande.

En del av innehållet i *Tidlös Visdom* är "knept", annat är mer givande, exempelvis en betraktelse av läkaren Alf Spångberg, "Vörndnad för livet", som man hämtat från tidskriften Hälso-info. Ett citat: "De som experimenterar med djur får aldrig slå sig till ro med tanken att deras ohyggliga gärningar tjänar ett värdefullt ändamål."

Tidlös Visdom vänder sig inte i första hand till allmänheten, utan är mer en intern tidskrift, men den finns på bibliotek och det går att prenumerera på den även för "utomstående".

SM

Sandlåda i Folkvett

Folkvett är organ för föreningen Vetenskap och Folkbildning. Nr 2, 2001 är det första jag läst av denna tidskrift, och om det är representativt, så har jag knappast gått miste om något av betydelse. Vetenskap, folkbildning och folkvett tycks det mig inte vara frågan om.

I det följande hänvisar jag på några ställen till min bok "Vetenskaplig metod", utgiven på Studentlitteratur. Där kan den intresserade få information om tillvägagångssättet vid vetenskaplig hantering av ett material. Siffrorna är sidhänvisningar.

Peter Staudenmaier heter en norrmän som fått 54 sidor för att angripa antroposofin. Göran Fant heter en antroposof som på 17 sidor försvarar Steiners lära. De båda herrarna framstår för mig som pajkastare.

Debattonen kan illustreras med några exempel. Först tar vi Staudenmaier. Han säger att antroposoferna försöker bortförklara härresande utsagor, har genomgående repressiva politiska hållningar, erbjuder ingenting annat än desorientering, bidrar med okunskap om fascisms intellektuella ursprung, kommer med fantasifulla anklagelser, upprepar rasistiskt nonsens, ger en karikatyr av den historiska verkligheten och kommer med obehagliga slutsatser. Antroposofin är reaktionär, elitistisk, auktoritär, antidemokratisk, prokapitalistisk och åtminstone dolt antisemitisk. Waldorfskolans metodik är pedagogiskt tvivelaktig, grundläggande auktoritär, antiteknologisk, antivetenskaplig, misstänksam mot rationellt tänkande och innehåller utbrott av rasistiskt svammel. Fant är naiv, djupt vilseledd, förväxlar och låter sig luras.

Fant faller helt in i Staudenmaiers debatt. Han betecknar dennes bidrag som journalistisk populism med icke underbyggda insinuationer, det är groteskt, innehåller snedvridna påståenden, gliringar, halsbrytande deduktioner, häpnadsväckande oseriösa förvrängningar och är fullt av hätskheter. Staudenmaier kan man inte ta på allvar, skriver Fant. Han avslöjar sig redan i inledningen, bluffar, övertolkar, ger tendentiösa referat, deltar i hetskampanjer, upprepar envetet vederlagda påståenden, visar totalt missförstånd, kommer med äreröriga påståenden, som saknar belägg, och fokuserar på perifera fenomen. (I "Vetenskaplig metod" 17–18 tar jag upp vikten av objektivitet, som även gäller ordvalet.)

På några ställen uttrycker sig Staudenmaier oklart. Jag skall ta två exempel. Staudenmaier menar att "Karutz var mer öppet antisemit än många av" sina "antroposofiska kolleger". Formuleringen kan ge intrycket att antisemitismen var allmänt utbredd bland antroposoferna. Kanske till och med de flesta var antisemiter, men många dolde det. Fant säger ingenting om Karutz, så med utgångspunkt från det material vi har till hands i *Folkvett*, så får vi för tillfället dra den slutsatsen att Karutz var antisemit.

Att antisemitism skulle vara betecknande för antroposofin förefaller däremot inte troligt, särskilt som Staudenmaier i en not påpekar att Steiner tidigt tog offentligt avstånd från antisemitismen. Steiner var jude och hur det gick för judarna i Nazityskland vet väl nästan alla. Jag kan tillföra att nazisterna förbjöd judiska författares böcker, judiska konstnärers konstverk och judisk musik. Allt som judar skapat var enligt den nazistiska Weltanschauung mindervärdigt och förkastligt. Vi vet att antroposoferna snart efter Machtübernahme började förföljas av nazisterna, att antroposofernas huvudkvarter brändes ner och att antroposoferna flyttade huvudkontoret till Schweiz, men Staudenmaier gör

ett stort nummer av att SS-chen Himmler först 1935 slog till mot antroposoferna. Nazisterna sysslade med mycket, men deras senfärdighet gör väl inte antroposoferna speciellt nazistvänliga?

Det andra exemplet har samma karaktär. Staudenmaier "betvivlar inte att många antroposofer idag motsätter sig rasfödomar". Med denna formulering kan en läsare kanske tro att många antroposofer har rasfödomar.

Det är sandlådetekniken som kommer till användning i debatten om antroposofi i Folkvett. Fant kastar sand på Staudenmaier: Denne har inte läst en viss bok. Staudenmaier blir förbannad och håller en hel hink sand över Fant: Denne har över huvud inte läst något av Steiner. Det senare är som att säga att påven aldrig läst en rad i Bibeln. Här förlorar de två skribenterna all respekt hos läsaren.

Staudenmaier citerar för det mesta Steiner via antroposofikritiker. Men man skall gå till urkundstexten (t.ex. Steiner) och vara särskilt försiktig med att godtaga argument från kritiker. (Detta tar jag upp i "Vetenskaplig metod", 15-16, 95-108.)

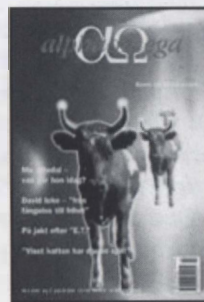
Någon neutralitet i ordvalet hos Staudenmaier och Fant kan man verkligen inte tala om. Skall man åtminstone försöka att vara vetenskaplig, bör man nog sträva efter objektivitet. Ett första steg är då att använda i möjligaste mån väldefinierade ord som beskriver det man undersöker på ett rättvisande sätt och med undvikande av värdeladdade glosor.

Vad vill vi alltså veta? Är syftet att bestämma vad antroposofin står för i nuläget, eller att visa upp antroposofins eventuella mörka sidor under en förfluten tid? Vilket utvecklingsskede är vi mest intresserade av? Hade debattörerna preciserat ämnet, så hade diskussionen förhoppningsvis blivit lättare för läsaren att följa. För mig kan det vara så att bägge har rätt eller att bägge har fel och det kanske litet huller om

buller. (I "Vetenskaplig metod" 19-22 behandlas vikten av ämnesbestämning.)

Vad får läsaren ut av debatten? Mitt svar är: Nästan ingenting. De två debattörerna hänvisar till källor som stöder den egna ståndpunkten. De svarar inte på allt motståndaren säger. Den läsare som har sin åsikt klar redan före läsningen, antingen för eller mot antroposofin, får endast sin syn bekräftad. Skeptiker och pragmatiker av min typ får också våra fördomar bekräftade: Här har vi två dogmatiker som driver sina teser in i absurdum och gör det utan hänsyn till vetenskaplig metod.

Rolf Ejvegård

Alphaomega – typisk New Age

Första numret av tidskriften *Alphaomega* kom 1996. Den har sedan utkommit med upp till fem nummer per år, men oregelbundet till följd av ekonomiska svårigheter. Från och med årsgång 2001 har *Alphaomega* under ny redaktion gått ihop med *Quintessens*, en tidning med tonvikt på "magi, mystik, filosofi, alternativ kultur". De båda tidningarna ges ut under namnet *Alphaomega*. Det noteras att inga honorar betalas; allt arbete är ideellt. Prenumeration för fem nummer 2001 kostar 195 kr. Tidskriften har en websida: <http://www.alphaomega.se>.

Det senaste numret av *Alphaomega* (AO) när detta skrivs (28 juni) är nr 2, 2001. Det har 52 A4-sidor med svartvitt tryck och 4 omslagssidor i färg. Av de 56 sidorna upptas 15 3/4 av annonser. Produktionen är snygg och "proffsig", med tydlig överblick och omväxlande layout. Det finns gott om både teckningar och foton. Den nya chefredaktören Eva King-

sepp står för bildredigering och layout.

Föreningen med *Quintessens* verkar inte påfallande ha ändrat inriktningen från tidigare nummer. Det finns tio huvudartiklar som innehåller intervjuer, reportage och mer eller mindre djupborrande livsfilosofiska resonemang. Tretton skribenter finns listade.

Reportage om "upplysta" personer har varit ett återkommande inslag i AO. I artikeln "Sammadarshiniji – 23 år och upplyst" berättar Agneta Milde om sitt besök hos en kvinnlig indisk guru. Denna gjorde uppenbarligen starkt intryck på Agneta: "Jag känner mig faktiskt omsluten av Sammadarshinijis väsen, när jag går från intervjun. Allt är frid."

Prästen m. m. Ma Oftedal intervjuas och berättar om sitt nuvarande liv och arbete. Häxan Rosie Björkman har en stående "häxkrönika" från sitt "Blåkullatorn" norr om Stockholm. Draken som symbol och myt utreds i en lång artikel av Malin Fitger. Denis Lindbohm och Stefan Stenudd har varsin ensidesartikel.

Två artiklar diskuterar människans och religionens förhållande till djuren. "Medan den himmelska tjuren står för gudens fysiska kraft och handling är kon ofta den livgivande och omsorgsfulla modergudinnan." Gunnel Malm berättar om telepatisk kontakt med djur. På uppslaget "kort och gott" sägs utifrån en annan telepatisk kontakt att "korna vill lämna jorden".

Kanalisering, dvs. meddelande som upplevs komma från högre medvetanden, har varit ett annat återkommande tema i AO. Stig Gandman diskuterar fenomenen utifrån egna upplevelser.

UFO är ett tredje vanligt tema i AO. Här diskuterar Annie Rossander projekt *SETI*, försöken att få kontakt med utomjordiskt liv genom att avlyssna signaler från stjärnhimlen. Det har inte gett några säkra resultat. Medan sökandet efter kodade signaler fortsätter "sveper UFO:n över jorden och

vittnen berättar om flygande objekt som ser ut som tefat, cigarrer och trianglar och varelser som ser annorlunda ut än vi".

Den märkligaste artikeln i denna AO är skriven av Ninnie Andrée. Hon presenterar engelsmannen David Icke, som "är övertygad om att utomjordiska reptiler vill ta makten över planeten jorden genom att få total kontroll över människan". I december 2000 besökte han Sverige och höll en sex timmar lång föreläsning om sin kosmiska konspirationsteori. "Icke påstår att världen styrs från ett eteriskt plan. Utomjordiska ödlevarelser i mänskliga kroppar sitter på alla toppositioner inom finansvärld, politik, religion, medicin och media." Hon gör ett välskrivet referat av en besynnerlig världsbild, utan att själv ta ställning.

Det finns ett par sidor "recensioner och tips" om böcker och musik. De är mer granskande och värderande än i tidigare nummer. Ett av mina favoritinslag i AO är den tecknade serien "min man är ett UFO" av Helena Loft, som med vänlig absurd ironi visar hur det är att vara hustru till en avancerad "NewAge-are".

Sammanfattningsvis tycker jag AO kan kallas en typisk "New Age"-tidskrift. Det visar sig också i annonserna, små och stora om allt möjligt. Jag finner dem ofta roliga och tankeväckande, som en brokig spegelbild av vad som rör sig på "New Age"-området.

En ganska neutral, vänligt berättande stil är den vanliga i AO. Tidskriften förefaller främst inriktad på att informera och inspirera, inte ifrågasätta och kritisera. Somliga bidrag kan ge ett lite "flummigt" intryck, men det är ju läsarens sak att värdera innehållet. Själv har jag under årens lopp funnit åtskilligt intressant, som har föranlett mig att söka vidare på Internet och i andra källor. Jag önskar *Alphaomega* lycka till under den nya redaktionens ledning.

Nils-Olof Jacobson

Elena Sandell vägledare

"Jag råkade få se att du har en egen hemsida. Kul. Det var länge sedan vi sågs. Hör gärna av dig! Hälsningar Elena Sandell."

Så, ungefär, stod det i gästboken på min hemsida.

Kul tänkte jag också. Att någon hör av sig. Och liksom bekräftar att man finns och att man till och med är önskad personligen på något sätt.

Så ringer jag Elena. Och hon blir glad. Och det blir jag glad av. Vi pratar nästan i mun på varandra en stund. Om allt möjligt, men mest om livsfrågor, vårt gemensamma intresse – och till och med jobb. Jag är ju reporter för *Sökaren* och Elena vägledare i personlig och andlig utveckling, som hon kallar det.

Ganska snart finner vi också att just det vi gjort nu, spontant bekräftat varandra, är det som nästan allting handlar om, det som vi behöver, alltid, men främst i barndomen, som grund för resten av livet, men som vi så ofta lider brist på.

– Jag har aldrig träffat någon som inte har någon brist i de grundläggande upplevelser vi behöver för att bli hela och harmoniska människor, skapande och medkännande, säger Elena, inte någon som inte har någon rädsla eller några hindrande beteendemönster att brottas med. Det är dem jag vill hjälpa, förklarar hon och tillägger: Men bara på ett vägledande sätt, till att se sig själva klarare och själva kunna välja nya vägar och utvecklas.

– Bra, säger jag, som märker att vi nog har halkat in på vad som verkar vara början av ett reportage, bra att du lägger tonvikten på att leda människor tillbaka till sig själva. Jag är i sanningens namn litet skeptisk till alla dem som verkar gå ut med sina sanningar som de ska övertyga andra om.

– Ja, säger Elena, jag förstår dem som är skeptiska till dem som inte har traditionell utbildning utan som jag går mycket på känsla och egen erfarenhet samt har en helhetssyn och en kärlek som den drivande kraften.

Egentligen vet jag inte så mycket om Elena. Vi har stött på varandra, som man ofta gör, på någon livsfestival eller mäsas och kommit att prata litet mer ingående genom att vi suttit vid samma bord.

Vi hamnade bredvid varandra på en resa. Hon sa några vetiga saker, tyckte jag, när jag kom in på något eget aktuellt problem.

Hon verkade bry sig. Ja, faktiskt, när jag nu tänker efter, så var det inte så mycket det hon sa, utan att hon faktiskt verkade bry sig. Och nu säger hon just det.

– Egentligen är allt väldigt enkelt. Det viktiga är att man är där, är närvarande för en människa. Och då växer människan och liksom närmar sig sig själv och distanserar sig samtidigt i mycket från allt det som inte är hon.

Det ringer en klocka i mig vid de orden, och minnen dyker upp, de starkaste i hela mitt liv, de fyra, fem gånger då jag mött någon som varit närvarande för mig, helt och fullt och spontant.

Till det yttre hände inget märkligt, och de som kanske såg på vid dessa tillfällen, märkte säkert inget ovanligt. De bara såg ett par människor som växlade några ord med varandra. Men jag växte,

drogs med, rätade på min avvaktande rygg och höjde min blick tills jag såg lika frimodigt och respektfullt tillitsfullt på den andra som den på mig.

– Ja, just, säger Elena, visst är det fantastiskt att det är sådant ur den ofantliga mängd av upplevelser du säkert har haft, som du minns bäst, som betytt något. Och jag tycker att jag ser, genom telefonluren, att Elena nickar. För vi pratar fortfarande i telefon. Vi skulle träffas, men vi har genast hamnat mitt i något slags naturlig process.

Och vi får båda en känsla av att just nu *upplever* vi det vi skulle tala om i en intervju.

Elena tänker inte på att uttrycka sig för en artikel och jag inte på att skriva en. Vi är bara så ivriga över denna upplevelse tillsammans av medmänsklighet och inkännande.

Och jag som hade tänkt att ställa mina uttänkta och skeptiska frågor under en riktig intervju, som vi skulle boka in och förbereda.

Nu pratar vi bara spontant vidare. Och utan att jag behöver fråga hur Elena lägger upp sina sessioner och även föredrag, som hon börjat hålla, så säger hon att hon aldrig skriver något manus eller ens har någon idé i huvudet, utan hon bara fångar vad som kommer vid tillfället. Vi börjar prata om reinkarnation, för det framkommer att Elena är övertygad om att vi lever på jorden många gånger för att lära. Detta får kanske hennes klienter veta att hon själv tror på och utgår ifrån, utan att hon för den skull vill slå fast att det ÄR så, men ibland tar hon inte upp problem ur ett sådant perspektiv alls. På samma sätt använder hon begreppet ego, som en självklar utgångspunkt med dem för vilka egot är bekant både som upplevd verklighet och som ord, men kan utelämnas det helt för dem hon känner att hon bara skulle förvirra med detta.

Elena berättar också att hon aldrig utger sig för att vara psykolog, kunna allt eller passa alla.

– En del förväntar sig att få problem lösta av mig, av någon annan än sig själva eller få rätt väg *utpekad* för sig.

Men hon ser sig bara som vägledare till klientens egen visdom.

– Det händer också att jag hänvisar klienter till andra med andra sätt att arbeta än mitt. Jag håller aldrig fast någon.

– Men, säger jag, kan detta då, att vägleda, inte vara pretentiöst och förmätet nog? Måste man inte anse då att man vet bättre om man leder andra.

– Nej, inte om man bara hjälper dem att se klarare vad *de själva* vill. Jag ger aldrig direkta råd.

– Jag ger till exempel aldrig råd om vilket som är bäst av två eller fler alternativ – oavsett vad det rör sig om. I stället leder jag personen genom insiktsgivande samtal fram till en punkt där personen själv kan ta ett beslut med sina nyvunna insikter om sig själv och sina behov som grund. Men hur det kommer att gå till och vad som görs går aldrig att förutbestämma – det visar sig under konsultationens gång. Allt beror på vad som händer i stunden.

Åsa Freij

De svenska skeptikernas ordförande

Dan Larhammar

kritiserar och bemöts

Dan Larhammar är professor i molekylär cellbiologi vid Institutionen för neurovetenskap, farmakologi, i Uppsala och ordförande i skeptikerföreningen Vetenskap och Folkbildning. Efter att ha läst Stina Carlssons brev till Sökaren, vilket publicerades under Läsarforum i förra numret, skickade han oss ett inlägg, som varit infört som en krönika i Bergslagsposten. Här följer utdrag:

Här om veckan deltog jag i ett seminarium om new age och nyandlighet. En av föreläsarna var en entusiastisk dam som driver ett hälsoinstitut och som talade om "Personlig utveckling mot inre harmoni och frid".

Hennes budskap var att man för att uppnå hälsa och frid ska motionera och äta rätt. Dessutom ska man våga satsa på sig själv. Detta är naturligtvis välbekant för alla och envar, men det intressanta var de orsaker som enligt henne finns till att många av oss inte mår så bra som vi borde göra. Skälet är att vi äter fel kost.

Men vi blir inte tjocka för att vi stoppar i oss för mycket energi i förhållande till vad vi förbränner i våra stillasittande liv. Nej, orsakerna är enligt hälsodamen att vi inte äter "levande" föda och att vi äter socker som är raffinerat. Sådant socker ansåg hon till och med är beroendeframkallande.

Hon berättade att:

*Levande föda gör att vi kan ta upp de enzymer vi behöver! (I själva verket bryts födans alla enzymer ned i magtarm-

kanalen – kroppen tillverkar nya utifrån födans näringsämnen.)

*Vitt socker är ett gift som orsakar diabetes! (Men egentligen spelar det ingen roll om sockret är vitt och raffinerat, det vill säga ren sackaros. Det viktiga är hur mycket energi vi äter totalt från kolhydrater, fett, alkohol och protein i förhållande till vad vi förbränner.)

*Insulin frisätts från binjurarna. (Insulin kommer förstås från bukspottkörteln.)

*Kroppens syra-bas-balans rubbas av mat och i synnerhet cocacola! (Maten påverkar inte syra-bas-balansen hos friska personer. Sjukdomar i lungor och njurar gör det.)

Och så vidare, och så vidare...

/.../

Har då alla felaktigheter någon betydelse i sammanhanget? Varför haka upp sig på sådant som verkar vara detaljer? Ett viktigt skäl att granska sanningshalten är att denna grovt felaktiga information faktiskt kan få farliga konsekvenser om sjuka människor, exempelvis diabetiker, luras att tro på alla påhittade påståenden. Människor kan komma att strunta i åtgärder som verkligen ökar hälsa och välbefinnande, till exempel minskat energiintag och ökad motion, i tron att alla problem beror på raffinerat socker.

/.../

Den fullständiga texten till Dan Larhammars krönika finns på Internet: www.bmc.uu.se/~danl/halsoftum.html.

Svar till Larhammar:

Den entusiastiska damen, som Dan Larhammar skriver om, är Lena Kristina Tuulse på Växthuset, Vaddö (som har ett genmäle på sidan 34). Med "levande föda" menas råkost. Raffinerat socker är socker i mycket hög koncentration – nära nog 100 procent. Det finns inte i naturen.

Dan Larhammar anser att raffinerat socker inte är värre än naturligt socker, utan att det är mängden socker som kan vara farlig. Men praktiskt taget hela hälsorörelsen menar att raffinerat socker är en första klassens hälsoförstörare. – Det sockras alldeles för mycket i maten. (Detta håller Larhammar med om.) Våra födoämnen formligen dränks i ett hav av raffinerat socker. Det är nog inte konstigt att detta kan vara sjukdomsframkallande.

Man skall förstå att människokroppen har utbildats i naturen under årmiljoner och att den givetvis är anpassad till sin naturliga miljö: kroppen kan ta upp ämnen som finns i naturen, men den är inte anpassad till konstgjorda ämnen som raffinerat socker och syntetiska mediciner i betydande mängder. Därför uppkommer biverkningar av mediciner och skador av det vita sockret.

Jag vill i detta sammanhang varna för en övertro på de legitimerade läkarna och deras läkemedel (en syn som Larhammar säger sig dela med mig). Skolmedicinerna idag ställer diagnoser med fina apparater, och sedan skriver de för det mesta slentrianmässigt ut recept på syntetiska mediciner, som man får gå till apoteket och hämta ut, trots att det är välkänt att oräk-

neliga människor är sjuka på grund av mediciner som läkare ordinerat. Därför bör man uppmana till försiktighet med läkarens läkemedel. Ofta bör man för att bevara eller återfå hälsa enligt min mening i första hand pröva diet och motion samt kanske kosttillskott, i samråd med bland andra läkaren, som är en hälsorådgivare.

I början av 2000 fick jag sjukdomsdiagnosen diabetes. Blodglukosvärdet var 21 och blev kvar därefter par veckor trots att jag började motionera och gjorde ändringar i kosten. (Över 8 år för högt.) Min läkare skrev ut en medicin, som jag aldrig tog. I stället intensifierade jag motionen (promenader och gymnastik) och uteslöt raffinerat socker nästan helt ur kosten. Blodsockret gick nu snabbt ner till normal nivå. Idag finns inga spår av diabetes hos mig. Jag har "kanonvärden" vad gäller blodsockret, för att citera distriktsköterskan.

Laktovegetarian sedan 45 år äter jag fortfarande bananer varje dag, ofta vindruvor och dricker litet mjölk, som allt innehåller naturligt socker. Men jag undviker raffinerat socker i bland annat bröd, sylt, läskedrycker och choklad.

Men är det nu inte så att även mineraler, vitaminer och andra ämnen, som renodlats och används som kosttillskott, är farligt? Jag har tidigare avvisat alla slags piller, eftersom sådana inte finns i naturen. Men nu tror jag att vissa människor kan ha nytta av vissa kosttillskott. Jag har fått belägg för att ett piller, *Ease up* av märket Donsbach, innehåll-

ande mineralerna magnesium, kalium, kalcium och litet bor, påverkar mitt blodtryck gynnsamt. Vid två tillfällen har jag nämligen slopat pillret, och då har blodtrycket stigit betydligt.

Medan det onaturliga raffinerade sockret förekommer i mycket stor mängd i födan, så finns olika kosttillskott, som är receptfria och kan köpas i vilken livsmedelsaffär som helst, i avsevärt mindre mängder. Så en måttlig användning av kosttillskott är nog inte alls lika riskabel som mycket vitt socker i födan och långvarigt bruk av starka mediciner.

För min del är jag övertygad om att *universum är planerat*, evolutionen intelligent styrd. Antar man inte detta, blir världen obegriplig. Se Sökarens hemsida: www.sokaren.se/INDEX18.HTML och INDEX187. Det är således "naturens mening" att födoämnen skall se ut som de gör. Det är *inte* meningen att vi kemiskt skall renodla sockret och förtära detta. I naturliga födoämnen, som innehåller socker, finns sockret alltid tillsammans med mineraler, vitaminer med mera, vilket allt utgör en naturlig biologisk enhet, avsedd att tjäna som människoföda. Det vita sockret är inte av naturen avsett att vara föda åt människor.

Om vi nu inte följer naturen, kan vi råka illa ut. Så det är nog bäst att vi erkänner "naturens visdom".

En följd av stor konsumtion av vitt socker är ju också av karies förstörda tänder. Enbart detta faktum borde leda till eftertanke beträffande det lämpliga i att införa stora mängder vitt socker i kroppen. När tänderna inte klarar sockret, ligger det nära till hands att misstänka att kroppen i övrigt inte heller gör det.

SM

1) Att frukter och grönsaker är välsmakande är naturens besked till människan att detta är lämplig föda. Men genom manipulering av naturen kan man få fram onaturliga och farliga ämnen som också är välsmakande, tex det raffinerade sockret. Detta kan man inte lasta "naturen" för.

Dan Larhammars hjärnspöken

24 juli och 28 augusti 1999 hade Dan Larhammar två artiklar i Svenska Dagbladet om biologiska grunder för religiösa upplevelser, vilka bl a karakteriserades som "hjärnspöken". Detta väckte förstås uppmärksamhet och kritik.

Larhammar stödde sig bland annat på intressant forskning av Michael Persinger i Kanada. Försökspersoner fick på huvudet bära en hjälm, vilken alstrade svaga magnetfält vid tinningloberna.

När magnetismen slogs på vid högra tinningloben, kunde flera av försökspersonerna berätta om en stark känsla av närvaron av något främmande väsen!

Närvaron upplevdes olika beroende på varje persons religiösa bakgrund. Katoliker upplevde jungfru Maria, protestanter såg Jesus, muslimer såg Allah. En icke-troende person upplevde sig vara munk i ett tibetanskt tempel.

Dan Larhammar skrev att "upplevelserna tycks ha samband med att aktiviteten i tinningloberna blir osynkroniserad. Med andra ord, när hjärnans två hemisfärer är asynkrona, tycks hjärnan tolka detta som ytterligare ett jag, en närvaro av något främmande".

Individens jagkänsla tycks vara lokaliserad till den vänstra hjärnhalvan, där bland annat viktiga språkcentra är belägna, omtalar Dan Larhammar vidare. "Persingers hypotes är att om den högra tinningloben stimuleras kan ytterligare en jagkänsla uppstå och upplevas som en närvaro av någon eller något annat, ibland av

övernaturlig karaktär." Obalans mellan tinningloberna kan också orsakas av bland annat sänkt syrenivå.

Även ut ur kroppen-upplevelser och nära döden-upplevelser vill Dan Larhammar förklara med tillfälliga förändringar i hjärnan. Att flera personer upplevt att medvetandet befunnit sig utanför kroppen och att de då kunnat iakta kroppen från en punkt ovanför den och observera händelser omkring kroppen, vilka sedan bekräftats, avfärdar Larhammar med att "denna typ av berättelser har många brister och flertalet är mycket svåra att kontrollera". Men dessa upplevelser är väl bekräftade och visar att ut ur kroppen-erfarenheter är nog så verkliga. Se sid. 31-32!

Larhammars slutsats är att vissa religiösa upplevelser samt ut ur kroppen-upplevelser och nära döden-upplevelser endast utspelar sig inne i hjärnan. "Med andra ord", skriver han, "tycks religiösa upplevelser sakna övernaturlig grund och verkar uteslutande äga rum i enskilda personers hjärnor."

Det är en hastig slutsats. I ett genmäle till Larhammar i SvD 22 augusti 1999 skriver medicinprofessorn Carl-Magnus Stolt bland annat: "Från Penfields gamla studier¹⁾ kan man förstå att det genom stimulering av människans hjärna är möjligt att framkalla exempelvis doften av lavendel eller att man hör ett musikstycke av Mahler. Men att därifrån dra slutsatsen att lavendel eller Mahlers musik inte finns i verkligheten utanför hjärnan är som alla inser inte den enda slutsats-

sen!"

Till Stolt genmäter Larhammar att det som aktiveras vid stimulering av hjärnan med elektricitet eller magnetism eller droger eller på annat sätt är minnen av tidigare händelser eller berättelser.

Det skulle alltså vara minnen av något som funnits eller inte funnits, vilket betyder att man inte kan dra några slutsatser angående det upplevda realitet.

Jag vill återge några ord av författaren Tomas Tranströmer, som professor Stolt citerar i SvD:

"För mig är det naturligt att se livet som ett mysterium. Den vanliga materialistiska världsbilden är en arbetsmodell som fungerar hyggligt i vårt dagliga liv – och vår varseblivning är ju så konstruerad att den i allmänhet utestänger saker som inte svarar mot den världsbilden. Men samtidigt är det uppenbart att den materialistiska hypotesen inte ger någon bild av hur verkligheten egentligen är beskaffad. Jag känner mig övertygad om att den konventionella världsbilden är otillräcklig."

Att universum är ett mysterium som inte så lätt låter sig förklaras i naturvetenskapliga termer torde många hålla med om. Därför bör man nog vara litet försiktig med att med bestämdhet ge religiösa upplevelser en naturvetenskaplig förklaring.

SM

1) Omkring 1930.

Nära döden-upplevelser

– produkter av den döende hjärnan?

Åtskilliga människor har i dödens närhet upplevt att deras medvetande befunnit sig utanför den fysiska kroppen och kunnat iaktta denna. I många fall har en till synes medvetlös person observerat föremål och händelser omkring den egna kroppen, och detta tycks sedan ha bekräftats.

I den brittiska *Journal of the Royal Society of Medicine*, februari 1996, tar forskaren Susan Blackmore upp nära döden-upplevelser. Hon nämner inledningsvis att enligt läkaren och bestsellerförfattaren Raymond Moody har hundratals människor, som varit i dödens närhet, berättat om övervåldigande angenäma upplevelser, då de tycks ha lämnat sin kropp och från en punkt uppe vid taket kunnat iaktta försöken att rädda dem till livet. Sådana överlevare har också kunnat berätta att de farit genom en mörk tunnel mot ett strålende ljus och mött en ljusvarelse, som hjälpt dem att värdera sitt liv, varefter de återvänt till livet på jorden.

Blackmore skriver att sådana här upplevelser i dödens närhet inte är ovanliga och inte påhittade. Enligt forskaren Kenneth Ring har 60 procent av upplevarna erfart frid, en tredjedel att de varit utanför kroppen och en fjärdedel att de kommit in i ett mörker eller en tunnel. De rapporterade upplevelserna är lika varandra i alla länder och kulturer, och varför är det så? frågar Blackmore. Vanliga teorier är att nära döden-upplevelser kan bero på förväntan, mediciner, kroppens endorfiner, syrgasbrist eller koldioxid i kroppen, stimulans av tinningloben i hjärnan eller – liv efter detta.

FÖRVÄNTAN har helt klart en betydelse, menar Blackmore. Kristna människor har exempelvis en benägenhet att se Jesus i ljuset. Men om religiös tro skulle vara förklaringen, borde vi höra fler berättelser om pärleportar och färre om tunnlår. Fastän förväntan kan påverka enskildheter i dessa upplevelser, så kan det inte förklara dem helt och hållet och inte heller likheterna i olika tidsåldrar och kulturer.

Inte heller kan MEDICINER som getts till döende förklara upplevelserna, an-

ser Blackmore. I många välkända fall har upplevaren varit medicinfri.

Det har föreslagits att kroppens ENDORFINER förklarar nära döden-upplevelser. Endorfiner utsöndras i kroppen under stress, både vid fysiskt trauma och vid extrem fruktan, såsom dödsrädsla. Dessa ämnen blockerar smärta och ger upphov till en känsla av välbefinnande, accepterande och även intensivt välbehag, vilket kan förklara den positiva emotionella tonen i de flesta nära döden-upplevelser.

Blackmore nämner helvetessyner hos en del nära döden-upplevare. Detta är en typ av upplevelse som några forskare hävdar är mycket vanligare än man tidigare har känt till.¹⁾ Dessa syner kan tänkas bero på att den välgörande verkan av endorfiner har slagits ut av mediciner, som patienterna fått. Men vi vet faktiskt ännu inte, konstaterar Blackmore, vilken betydelse som endorfiner har för nära döden-upplevelser.

SYRGASBRIST i hjärnan har framförts som förklaring till alla aspekter av nära döden-upplevelserna, men detta, menar Blackmore, är osannolikt, eftersom många sådana upplevelser inträffar utan att brist på syrgas föreligger, exempelvis när en person endast tror att han håller på att dö.

Blackmore har i debatten om nära döden-upplevelserna fört fram argumentet att syrgasbrist ger en effekt på hjärnbarken, som kan förklara tunnelseendet och ljuset i slutet av tunneln.²⁾

TINNINGLOBEN har troligen en avgörande betydelse vid nära döden-upplevelser, anser Blackmore, eftersom den är känslig för syrebrist och det är känt att stimulering av den kan ge hallucinationer, minnesåterblickar och ut ur kroppen-upplevelser.

Men inget av det ovan nämnda kan helt förklara nära döden-upplevelserna, medger Blackmore, och tillägger att många menar att någonting annat än hjärnan har betydelse i sammanhanget, till exempel att det finns en själ eller något annat som lämnar kroppen vid döden och att nära döden-upplevelsen ger en glimt av vad som följer

efter jordelivets slut. Blackmore konstaterar dock att det inte går att finna verkliga bevis för detta.

Men det finns, som nämnt, påståenden att människor under en nära döden-upplevelse har kunnat observera vad människor, som befunnit sig runt omkring deras kropp, har sagt och gjort och även kunnat se sådant som instrumentnålar, trots att de varit medvetlösa.

Om dessa observationer är verkliga, visar de att en naturalistisk förklaring till nära döden-upplevelser måste vara ofullständig, kommenterar Blackmore.

Men många av dessa påståenden är bara anekdotiska – mycket få har oberoende bekräftelser. Blackmore nämner ett välkänt fall, där en kvinna under en nära döden-upplevelse såg en sko ligga på en utskjutande list. En person fann sedan denna sko precis där kvinnan hade sett den. Det kan dock vara så att kvinnan tidigare faktiskt hade sett skon, där den låg, och att händelsen i så fall har en "naturlig" förklaring. Blackmore uppger att det finns andra liknande fall. Men det är just detta fall som återkommer som argument hos flera skeptiker, trots att de som undersökt det anser att det varken kan bevisas att kvinnans ande lämnade kroppen eller att den inte gjorde det. Resultatet blev ett frågetecken. (*Skeptical Inquirer* juli/augusti 1996.)

Susan Blackmore skriver till sist att upplevelser i dödens närhet förtjänar en seriös utforskning
SM

1) I kristen litteratur finns flera berättelser om människor som varit i dödens närhet och sedan kommit tillbaka och berättat att de sett helvetet – och ansett det vara sin plikt att varna människorna. Upplevelsen har med all säkerhet sin grund i dessa upplevares tro på existensen av ett helvete eller kännedom om denna tro. SM

2) "Since visual cortex is organized with many cells devoted to the centre of the visual field, and few to the periphery, random excitation will produce the effect of a bright light in the centre fading out towards darkness, in other words, a tunnel effect."

Nära döden-upplevelser kan inte förklaras som hallucinationer

Dan Larhammar har skickat Sökaren kopior av bland annat Susan Blackmores artikel i *Journal of the Royal Society of Medicine* och en artikel om det välkända fallet med skon från *Skeptical Inquirer*.

Det är tydligen sådana framställningar som övertygar Larhammar. Men jag tycker i stället att vad bland andra Göran Grip meddelar är övertygande.

I Sökaren nr 1, 1986 hade Göran Grip en artikel om läkaren Michael Saboms bok "Vi upplevde döden". Den hade tidigare varit införd i *Läkartidningen* nr 36, 1985.

Sabom gjorde undersökningar av fall, där patienter med nära döden-upplevelser berättade om iakttagelser de gjort, medan kroppen var medvetlös.

"Många av de intervjuade", skriver Göran Grip, "kunde bara ge en mycket allmän beskrivning av de återupplivningsåtgärder som de blivit vittnen till, eftersom de varit så uppfyllda av den underbara känslan av frid och lätthet i den oväntade och märkliga situation som de då befunnit sig i. /.../ Men sex personer hade speciellt intresserat sig för själva återupplivningen under sin nära döden-upplevelse och kunde ge mycket detaljerade skildringar av vad de 'sett' från sin utkikspunkt uppe under taket. Det visade sig att *samliga* detaljer som gick att jämföra, stämde med journaler och ögonvittnesskildringar! Ingen av dessa sex personer (eller någon av de andra med autoskopisk upplevelse) ger *någon enda* uppgift som motsägs av journaler eller ögonvittnen."

Göran Grip sammanfattar: "I och med detta kan man inte längre bortförklara nära döden-upplevelsen som till exempel en hallucination eller ett påhitt. Men lika uppenbart är det att man med dagens kunskap inte heller kan *förklara* den."

Sjukvårdspersonal kan ha svårt att tro på detta slag av upplevelser som verkliga.

Göran Grip berättar:

"En patient som haft vintrikelflimmer berättade efteråt för sin läkare hur han sett denna lägga en subklaviakateter på honom:

'Jag berättade för honom [läkaren] hur han gick fram och ställde sig vid min högra armhåla och hur han ångrade sig och gick över till andra sidan. Han sa att det var omöjligt och att jag absolut inte kunde ha sett det, och att jag var juridiskt död just då. Han bara skakade på huvudet. Han kunde helt enkelt inte fatta det. Och jag frågade: 'Har jag rätt?' Han sa: 'Ja, du har rätt.' Han bara skakade på huvudet och gick sin väg.'"

Det är uppenbart att nära döden-upplevelser bör tas på allvar. De torde kunna indelas i två upplevelseskeden. Det första: medvetandet befinner sig utanför kroppen i dess närhet och kan observera vad som sker runt omkring kroppen. Det andra: medvetandet lämnar den fysiska omgivningen och erfär *en annan verklighet* med exempelvis möte med en ljusgestalt. Om skede två är hallucinationer eller upplevelser av en för oss alla gemensam verklighet, är det nog ingen som vet idag.

Men att medvetandet, "själen", tycks kunna existera utanför kroppen antyder att medvetandet inte är bundet till den fysiska kroppen. Denna möjlighet torde vara en inspirerande utgångspunkt för forskning inom området.

SM

RVT

Institute

Lär Dig Fjärrsyn!

Fjärrsyn, (Remote Viewing) RV utvecklades på sjuttioalet av Stanford Research Institut, SRI, på uppdrag av CIA och DIA. RV användes som en spionagemetod och ett sätt att påverka människor och maskinell utrustning oberoende av avstånd och skydd. **RV** definieras av SRI som "förmågan att med mentala medel inhämta och beskriva information som på grund av avstånd, tid och skydd är oåtkomlig för normal förnimmelse". Fjärrsyn är en inlärningsbar förmåga som alla har. Även Du kan på en kurs lära Dig träna upp Din latent förmåga att utföra fjärrsyn.

Du lär Dig att förflytta Dig till platser och händelser skilda från Dig i både tid och rum. När deltagaren utför fjärrsyn får denne tillgång till matrisen "*The Matrix*" och lär sig att bilokalisera till målet och varsebli oberoende av avstånd.

Vi lär Dig **ARV (Associative Remote Viewing)**: ett oslagbart instrument att använda när Du skall investera, köpa/sälja, ingå partnerskap eller inte etc. Mycket hög tillförlitlighet.

Psi-spårning: Hur man lokaliserar borttappade eller stulna föremål, finner försvunna personer och djur oberoende av avstånd. Hur pendel, kristaller, metalltytor, linjaler och annan udda rekvisita kan assistera vid fjärrsyn.

Som fjärrsynare får Du lära Dig:

–att kommunicera med det omedvetna på ett nytt språk.

–en tidigare hemlig underrättelsemetod att avkoda information från det omedvetna.

–att arbeta utifrån en fyrdimensionell medvetandenivå.

–att röra Dig fram och tillbaka i rumtidkontinuum.

–att skapa nya neuronala vägar, bli intuitiv och öka kreativiteten.

–att skaffa Dig winners edge genom en unik informationskälla.

I den avancerade kursen **ERV**, läres en hybrid form av fjärrsyn ut, **Extended Remote Viewing**, där Du i ett utvidgat thetavågs tillstånd, 3,4-5,0 Hz, fullständigt bilokaliserar och varsebliver i en fyrdimensionell matris, "*The Matrix*". Detta är en fullständigt obekräftad upplevelse som kan förändra Ditt liv för alltid.

Kurser i Fjärrsyn

Göteborg	10/8-12/8	Stockholm	31/8-2/9
Oslo	14/9-16/9	Wilhelmina	28/9-30/9
Stockholm	5/10-7/10	Malmö	12/10-14/10
Göteborg	30/11-2/12	Kurspris: 1.600 kr	

Kurs i ERV - Utvidgad Fjärrsyn

Ödeshög	16/8-19/8	20/9-23/9	22/11-25/11
Oslo	6/12-9/12	Kurspris 3.500 kr Inkl. halvpension!	

Kurs i ERV - Master: Ödeshög 24/10 -28/10

Kurspris 3.800 kr inklusive halvpension! London 24/8-27/8

OBS! Deltagande endast efter inbjudan.

Anmälan sker genom att sätta in anmälningsavgiften

500 kr på Pg 25 06 66 - 5, RVT-Institute

Anmäl Dig nu eller ring vår röstbrevlåda 031-711 59 05 om Du behöver beställa mer information före anmälan

**RVT (Remote Viewing Technology) - Institute
Drottninggatan 29, 411 14 Göteborg**

Genmäle till Dan Larhammar från Lena Kristina Tuulse

Med förväntan begav jag mig till Sigtunastiftelsen i våras för att delta i ett seminarium om "Tro och Vetande". Mitt område var att belysa Personlig utveckling mot inre frid och harmoni. Jag var inställd på att möta vidsynta människor som ville ge deltagarna inspiration och en berikande dag. Nog fanns det också ett mått av detta, men min stora besvikelse var professor Dan Larhammar, som på ett ytterst tvivelaktigt sätt misstänkliggjorde, feltolkade och använde sig av till största delen mina inlägg för att förstärka sin egen ensidiga sanning.

FÖR ATT SVARA PÅ HANS BEMÖTANDE SKULLE JAG VILJA TILLFÖRA FÖLJANDE.

På tal om enzymer roll i levande föda.

Enzymer bryts förvisso ned i magtarmkanalen, men redan i munhålan och svalget startar enzymaktiviteten, när maten tuggas. Levande föda skiljer sig från vanlig mat såtillvida att olika enzymer i råvaran bevaras genom att uppvärmning inte sker vid tillredningen och därför spjälkas levande föda effektivare än kokt mat. Forskning visar att när man äter uppvärmd mat så strömmar vita blodkroppar till magtarmkanalen. Denna reaktion är en normal indikation på förgiftning och när du äter rå, levande föda händer inte detta.

På tal om raffinerat sockers destruktiva verkan på hälsan.

Ett exempel på Dan Larhammars strategi i sin angreppspolemik: I stället för att själv stå för ett efterföljansvärt förhållningssätt, när det gäller att bygga hälsa och skapa berikande levnadsvanor, attityder och värderingar, så skapar han ett motsatsförhållande och genom sina angrepp en försvarssituation.

Frågan är om det är det som för människan framåt och om hans kritik har avsedd verkan att öka förnuftet i världen?

Att sedan påstå att jag sagt att insulin kommer från binjurarna och inte från bukspottkörteln är hans huvudvärk.

Hälsa och välbefinnande är lika mycket som tro och vetande resultatet av vad man stoppar i sig för energier. Kvali-

teten av vad vi stoppar i oss via öga, öra och mage ger utslag i olika resultat. Hälsa till kropp och själ avgörs naturligtvis också av mängderna vi stoppar i oss och hur mycket vi behöver.

Min upplevelse var att Dan Larhammars vetenskapliga mantel och kritik skapar en rädsla för hans vassa tunga och en rädsla för att vara "ovetenskaplig".

Vetenskap är inget entydigt begrepp och omprövas ständigt. Det bör så vara, och en hälsosam skepsis tillsammans med ett öppet och vetgirigt sinne är den inställning vi alla bör sträva efter. Men att som Dan Larhammar försöka "bevisa" genom felaktiga syftningar och vulgära påhopp skapar ingen respekt för vetenskapen.

För mig är livet ett mirakel, ett underbart äventyr, där vi kan förklara blott en bråkdel av de sinnesupplevelser som ger oss vårt oändligt stora äventyr, som Karin Boye säger.

Min rikedom är att känna Guds skapande i varje andetag. Vetenskap och tro och vetande fyller alla sina funktioner. Vår verklighetsbeskrivning möjliggör kommunikation och ökad insikt i tillvaron. Så fördjupas vår livsupplevelse och möjliggör utveckling och framsteg, planering och styrning.

När det gäller tro och vetande, så ser vi alla genom våra speciellt färgade glasögon. Min förhoppning är att genom att utbyta kunskaper och åsikter kan vi skapa en rikare helhet, då tanke och känsla är i harmoni och då vetenskapens syfte är att tjäna människan i att bättre kunna styra sin tillvaro. När vår ödmjukhet inför skapelsen är där, kan vi samverka för allas bästa. Dock är det viktigt att påpeka att människan styr vetenskapen efter sina syften och vetenskapen kan aldrig vara mer än en blek förklaring av livets under.

Det som är sant består och vi behöver alla ha en öppen inställning till det oförklarliga och övernaturliga, inte ett vidskepligt tänkande utan ett nyktert och klart seende som ändå ger ett utrymme för Guds ingripande och för livets mirakel att uppenbara sig för oss.

På det sättet kan tro och vetande förenas.

Vad är vetenskap?

I Dagens Nyheter 7 juni har Olav Hammer en essä med rubriken "Newton ockultisten".

Han upplyser att Isaac Newton, en av de största inom modern naturvetenskap, faktiskt var mer intresserad av ockulta läror än av vetenskapligt tänkande. Newton skrev exempelvis mer om alkemi än om naturvetenskap. "Fysik och mystik såg han som två parallella spår för att lära känna Guds avsikter."

Det var inte så att de stora pionjerna inom naturvetenskapen kraftigt och bestämt bröt mot tidigare religiösa tänkesätt och lät förnuftet avgöra, upplyser Hammer. Ockulta föreställningar dröjde sig kvar även hos ledande naturforskare. Inte bara Newton hade "en magisk världsbild", kemins fader Robert Boyle var "utövande ockultist", astronomen Johannes Kepler var astrolog, liksom Girolamo Cardano, och Giordano Bruno trodde på magi.

Senare uppmanade bland andra Hume, Voltaire, Diderot och Kant människor att tänka själva. Men effekten av detta blev framför allt att kristendomens ställning försvagades, medan det folkliga intresset för magi och ockultism bestod.

Men så blev det tydligen *opportunt* att ansluta sig till upplysningsfilosofin. Fint folk trodde nämligen inte längre på astrologi och magi, och då gjorde den framväxande medelklassen det inte heller.

Men trots att skolorna idag lär ut den moderna naturvetenskapens världsbild, omfattas fortfarande "vidskepliga föreställningar" av en stor del av befolkningen, berättar Olav Hammer och hänvisar till opinionsundersökningar.

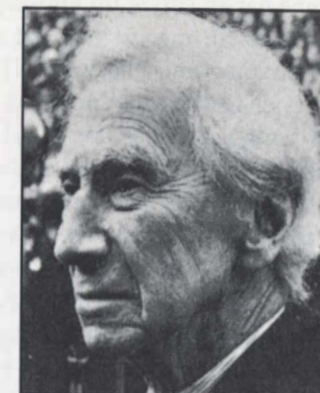
Hammer skriver om "lekmäns vacklande insikter i grundläggande vetenskapliga teorier". Människor förstår exempelvis inte vad Darwins utvecklingslära går ut på utan har "skapat sig en egen och ganska oortodox bild av evolutionsteorin", en "hemmagjord karta över verkligheten". Hammer menar att Darwins teori om det naturliga urvalet i kampen för tillvaron ersätts med en "känslomässigt mera godtagbar – men felaktig – tro på den harmoniska naturens målinriktade avsikter".

De som inte tror på det naturliga urvalet som en avgörande mekanism vid evolutionen, beskrivs av Hammer som okunniga, inte förtrogna med naturvetenskapligt tänkande. Men många goda tänkare har lagt fram starka skäl för uppfattningen att evolutionen är medvetet, intelligent styrd, bl a Michael Denton och Pierre Grassé. Se fö Sökarens hemsida: www.sokaren.se/INDEX18.HTM och INDEX187.

Olav Hammer gör sig skyldig till ett betydande misstag, om han tror att det alltid är känslökäl som leder en människa att tro att universum är planerat. Det kan mycket väl vara förnuftsskäl.

Bertrand Russell och kritisk öppenhet

Varje vetenskaplig slutsats, säger Bertrand Russell, måste kunna revideras i ljuset av nya fakta.

I den amerikanska tidskriften Skeptical Inquirer, maj-juni 2001, finns en artikel om Bertrand Russell och det vetenskapliga, intellektuella idealet *kritisk öppenhet*. Författaren heter William Hare och är professor i pedagogik. Russell var en rationell, moderat skeptiker som såg på verklig kunskap som något som är svårt men inte omöjligt att uppnå.

Bertrand Russell (1872–1970) förkastar en lättvindig skepsis och ett dogmatiskt tvivel, där allt vetenskapligt sökande framstår som meningslöst och dömt att misslyckas. I stället pläderar han för en konstruktiv skepsis, som söker approximativ sanning, när absolut säkerhet inte går att nå. Hans ståndpunkt är ett rationellt tvivel, där åsikter bestäms av den grad av övertygelse som är berättigad utifrån den bevisning som finns. *Provisorisk sanning ersätter tvärsäkerhet*.

Russell förespråkar en välkomnande inställning till nya och kontroversiella idéer, men han genomsyras av en motvilja mot att fullt ut acceptera en idé, innan den har blivit noga skärskadad. Det är detta som är kritisk öppenhet, och det är ingenting lätt, men det är fundamentalt för ett seriöst sökande.

Sanning, rationalitet och saklighet är inga oproblematiska begrepp inom vetenskapen, lika litet som fördomsfri kärlek till sanningen. Russell insåg komplexiteten i dessa ideal och hjälpte till att avslöja det tvivelaktiga i en naiv tilltro till dem. Samtidigt framhöll han att sanning, rationalitet och saklighet har en central betydelse inom bland annat vetenskapen.

Russell griper sig an med att avslöja en alltför stor tro på att sanning och

rationalitet verkligen kan uppnås, och han visar på behovet av försiktighet. Han poängterar att vi aldrig kan vara säkra på att vetenskapens lagar är helt rätt förstådda. Han visar också att det ligger en massa teoretiska antaganden bakom vad som betraktas som ren observation, vilket betyder att begreppet bevis är problematiskt.

Russell menar att det är en viktig uppgift för filosofin att visa att vad som gäller som kunskap mycket ofta är något ofullständigt, felaktigt, och han menar i linje därmed att det vetenskapliga kravet på absolut säkerhet är orimligt. Han anser att ingen kan betrakta världen med fullständig opartiskhet och pläderar för att filosofin bör förespråka en insikt om människans ofullkomlighet.

Men trots sådana begränsningar säger Russell med stor bestämdhet att sådana ideal som sanning, opartiskhet och rationalitet är absolut nödvändiga inom seriös forskning – liksom sådana intellektuella dygder som önskan att verkligen ta reda på fakta och villigheten att erkänna nya bevis.

Russell kämpar ständigt för sanningen som ett ideal som vi bör försöka komma så nära som möjligt, även om full säkerhet inte kan uppnås. Han anser att det är möjligt att allt mer närma sig opartiskhet, saklighet. Sanning och rationalitet, menar han, finns där som ideal oberoende av mänskliga tillkortakommanden. Om dessa ideal skall bli mer än tomma ord, krävs ett speciellt synsätt och sinne. Begreppet kritisk öppenhet är ett försök att fånga det vetenskapliga sannings-sökandets ande. Han talar ofta om vetenskapligt synsätt och vetenskapligt sinne för att beskriva inte bara det

ideala vetenskapliga sökandet utan allt sökande så som det bör vara i sin bästa form. Detta omfattar en beslutsamhet att sätta alla andra önskningar än att nå kunskap åt sidan, en villighet att, om det är nödvändigt, förkasta dogmer, som betraktas som ofelbara, och en villighet att medge att en del av dagens åsikter säkert behöver modifieras eller helt avvisas.

För Russell är ett vetenskapligt sinne lag försiktigt och trevande, varvid sökandet sakta går framåt, bit för bit. Den sanne vetenskapsmannen inbillar sig inte att han vet hela sanningen. Den attityden hoppades Russell få se inom filosofin och i alla slag av kunskapssökande. Filosofin bör gå framåt bit för bit och uppnå provisoriska sanningar, ansåg han, precis som vetenskapen – den slutliga sanningen hör hemma i himmelen, inte i denna världen!

Följande personlighetsdrag är kännetecknande för en person som ägnar sig åt ett äkta sökande:

Stark önskan att få veta.

Stor försiktighet med att tro att man vet.

Spänningen mellan dessa personlighetsdrag är påtaglig. En villighet att välkomna och acceptera nya idéer för att vinna ökad kunskap balanseras av en önskan att underkasta sådana nya idéer en noggrann granskning, innan de accepteras. Och omvänt modifieras försiktigheten att godta nya idéer av en stark önskan att skaffa sig kunskap.

Beträffande påståendena om utom-sinnlig varseblivning, ESP, förkastar Russell den fördom som många vetenskapsmän visar och yrkar på att vi skall grunda våra slutsatser endast på fakta och bevisning. ➔

En person med ett äkta sökande sinne har en kärlek till kunskap, framhåller Russell, men avskyr att missta sig. Avskyn mot misstag leder till en utveckling och förfining av förmågan att bedöma bevisning. Detta är inte minst viktigt när man ställs inför propaganda av olika slag.

När nya idéer utmanar uppfattningar, som vi redan har, krävs öppenhet, om vi verkligen skall kunna uppnå kunskap. Äkta öppenhet innebär en vilja att förena nytt med gammalt och att, om nödvändigt, omstrukturera hela vårt trossystem. Den inställningen är mer än bara en artig tolerans av avvikande åsikter, som man i grunden inte fäster något avseende vid. Sann öppenhet för nya idéer blomstrar om det finns en lust till inre äventyr, en känsla att det finns nya erövringar att göra i kunskapens värld. Sann öppenhet erkänner också att vi har mycket att lära av andra, inte bara av erkända experter, och en vilja att lyssna utan fördomar.

Öppenhet är inte detsamma som obeslutsamhet, eftersom öppenhet för nya bevis naturligen leder till slutsatser. Uppskjutet omdöme är säkerligen ibland lämpligt, i synnerhet när experter är överens om att det inte finns underlag för en definitiv slutsats, men Russell poängterar

att det är nödvändigt att ansluta sig till de bästa hypoteserna, utan att dogmatiskt förrespråka dem.

Ett öppet sinne utan intresse för saklig, kritisk granskning leder till godtrogenhet, och den ökande lätthet varmed desinformation i vår tid kan spridas, leder Russell till att betrakta godtrogenhet som ett värre ont än det någonsin tidigare varit. En kritisk inställning utan öppenhet leder å andra sidan till okritisk skepsis, som sätter stopp för nytänkande.

Referat: SM

Det är fint att William Hares artikel har införts i Skeptical Inquirer, som är organ för CSICOP, den stora amerikanska skeptikerorganisationen, som jag menar utmärks av en skepsis utan öppenhet, liksom sin svenska systerorganisation, Vetenskap och Folkbildning. Jag kan inte se någon skillnad mellan Bertrand Russells grundinställning och den som Sökaren står för. Bedömningarna i enskilda fall kan sedan gå isär. Russell var ju ateist; jag är övertygad om att universum är planerat.

SM

Healing botar möss

William F Bengston vid S:t Joseph's College i New York bevittnade hur en healer vid flera tillfällen lyckades åstadkomma att maligna tumörer tillbakabildades. Till sammans med medarbetare utvecklade han sedan tekniker för att reproducera healing-effekten (utan att ha någon egen medfödd healingförmåga). Därefter utfördes följande försök.

Fem laboratoriemöss injicerades med bröstcancerceller. Prognosen var att alla skulle dö 14–27 dagar efter injektionen. Mössen behandlades med healing en timme per dag i en månads tid. Till att börja med iaktogs hur tumörområdet färgades svart. Senare bildades sår, varefter tumörinnehållet tycks ha absorberats av omkringliggande vävnad. Tumören försvann. Mössen fick därefter en livslängd, som är normal för friska möss. Kontrollmöss avled i enlighet med prognosen.

Tre upprepningar gjordes av detta

försök på Queen's College och S:t Joseph's College med hjälp av "skeptiska frivilliga". I allt användes 33 laboratoriemöss, och av dem blev 29 friska (87,9%). Ett informellt försök gav samma resultat.

Histologiska studier visade synliga cancerceller under hela healingbehandlingen. Ny injektion av cancerceller i botade möss ledde inte till ny cancer.

Detta rapporterar Lisa Dominique i *Parapsykologiska notiser och nyheter*, maj 2001, som ges ut av Sällskapet för Parapsykologisk Forskning (08-466 98 58, G. Brusewitz). Hennes källa är forskningsrapporten "The Effect of the 'Laying-On of Hands' on Transplanted Breast Cancer in Mice" av William F Bengston, S:t Joseph's College i New York, och David Krinsley, Newport, Oregon.

Lisa Dominique meddelar också att författarna avslutar med följande preliminära slutsatser:

Beställ boken "En huskur" för insikt och livskvalitet. WWW.sesam-society.com

En
annorlunda
Indienresa...
frid temaresor
resor ~ indiskt hantverk ~ böcker

WWW.FRIDTEMARESOR.COM

TEL: 049270107

E-POST: FRID.NU@POST.UTFORS.SE

MASSAGEBÄNKAR & -STOL

Ring eller skriv för prospekt!

Vitaform
Alekärrsvägen 30
445 56 Surte
Tel 031-98 34 77

Det är inte nödvändigt att "tro på handpåläggning" för att få önskad effekt.

Behandlingen stimulerar immunförsvaret; effekten är upprepbar och möjlig att förutse.

Efter tillfrisknandet behöll mössen immunitet för samma typ av cancer.

Författarna föreslår:

Framtida arbete med laboratoriemöss bör inkludera healingförsök med ett större antal sjukdomar jämte konventionell uppföljning av behandlingseffekterna.

Jag tror att en dag kommer den darwinska myten att rankas som det största misstaget i vetenskapens historia. När detta händer, kommer många att ställa frågan: Hur kunde det någonsin ske?

Søren Løvtrup, prof. i zoologi.

Följande har vi hittat på nätet och tycker att det är intressant, tänkvärt.

http://home.swipnet.se/reality_center/andlutvinfo.html

Ansvarig för hemsidan, Reality Center, och författare till artikeln, är LISA MEYLER.

Enhetsupplevelser

Enhetsupplevelser kan sägas vara starkare och mer genomgripande än det som psykologen Abraham Maskow kallade "höjdpunktsupplevelser" (peak experiences) men ändå besläktade med dessa, känslor av förening med naturen eller universum och upplevelse av ovanlig frid och harmoni. En del forskare menar att sådana upplevelser även är likartade med, eller desamma som, dem som beskrivits av många mystiker under historiens lopp.

Under en enhetsupplevelse kan man uppfatta världen och alla dess beståndsdelar som levande, inklusive det vi vanligen uppfattar som "livlösa" föremål. Man kan uppleva en förmåga att kommunicera med allt i världen, såsom stenar och växter. Det kan hända att man förnimmer att allt är för-enat och på ett djupt plan meningsfullt – man kanske är med om många synkronistiska sammanträffanden under en kort tid eller liknande, och känner att livet har ett "flöde", eller så kanske man ser ljusglorior runt både levande varelser och livlösa ting. Enhetsupplevelser kan också innefatta djupa andliga och existentiella insikter.

Enhetsupplevelserna kan vara mycket positiva och leda till stora gynnsamma förändringar för individen, som en högre grad av självförverkligande och möjlighet att bättre uttrycka sin kreativitet. Svårigheter kan uppstå om personen exempelvis känner att han eller hon inte är "värdig" sådana upplevelser, eller blir skrämmd av dem, vilket kan hända även om de har ett mycket starkt positivt drag.

I *No Boundary* (ung. "Utan gräns") skriver filosofen Ken Wilber:

"Plötsligt, helt utan förvarning, när och var som helst och utan någon uppenbar orsak kan det hända.

Plötsligt var jag omsluten av ett flammande moln. Under ett ögonblick tänkte jag på eld, en gigantisk brandkatastrof någonstans i närheten av denna stora stad, i nästa visste jag att elden fanns inom mig själv. Genast efter det sköljde en känsla av extas över mig, av oändlig glädje som beledsagades, eller direkt följdes av en intellektuell upplysning som är omöjlig att beskriva. Bland annat kom jag inte bara att tro, utan insåg att universum inte består av död materia utan tvärtom är en levande Närvaro. Jag blev medveten om det eviga livet inom mig. Det var inte en övertygelse om att jag skulle leva för evigt, men en medvetenhet om att jag ägde evigt liv just då – jag såg att hela mänskligheten är odödlig, att den kosmiska ordningen är sådan att alla ting, utan någon som helst

förberedelse eller plan, arbetar och samarbetar för allas och envars bästa – att grundprincipen för hela världen, för alla världar är det vi kallar kärlek och att vars och ens lycka i det långa loppet är ovillkorligen säkrad. (R.M. Bucke)."

Ken Wilber fortsätter:

"Vi skulle med all säkerhet göra ett stort misstag om vi förhastat avfärdade sådana upplevelser som hallucinationer eller produkter av sinnesförvirring, för de skiljer sig i sin kärna i grunden från den plågade vandan och ångesten i psykotiska visioner.

Den mest fascinerande aspekten av sådana fantastiska och upplysande upplevelser /.../ är att individen utan skuggan av tvivel kommer att uppleva att han i grund och botten är ett med hela universum, med alla världar, höga eller låga, andliga eller världsliga. Hans *känsla av identitet* expanderar långt utöver de trånga gränserna för hans sinne och kropp, och omfamnar och omfattar istället hela kosmos. Av just den anledningen kallade R. M. Bucke detta medvetandetillstånd för 'allomfattande identitet' – allomfattande för att det är en identifikation med Alltet. Så utbredd är denna upplevelse av allomfattande identitet att den, tillsammans med de doktriner som påstår sig kunna förklara den, har fått beteckningen 'Den eviga filosofin'. Det finns starka belägg för att den här typen av upplevelser eller kunskap är av central betydelse för varje betydande religion – hinduism, buddism, taoism, kristendom, islam och judendom."

Andra framträdande egenskaper hos enhetsupplevelser är starka positiva känslor, överskridande av tid och rum och känslor av helgd (numinositet). De har även en tendens att vara utsägliga och svåra att uttrycka.

Boktips:

Ken Wilber: *No Boundary* (Shambhala Publications).

Kerstin Stina Carlsson: *Transcendens eller psykos*: En personlig berättelse om ett andligt uppvaknande (Solrosens Förlag).

Stanislav Grof: *The Cosmic Game* (SUNY/State University of New York Press).

Nina Matthis: *Befruktelsen* (Herkules Förlag).

Per-Olof Björmell: *Bördan*: Tiden med Babaji (Caduceus Förlag).

Inte så få människor har upplevelser av märklig mystisk kataktär i samband med spådomsmetoder. Detta kan göra livet spännande och antyder ett djup i livet som stränga materialister inte kan tänka sig.

Angelic Messengers Cards

Av Catrine Beckman

I somras åkte jag till Kreta medförande dator och två böcker. Den ena *Agartha, a journey to the stars*, handlar om författarinnans, Meredith Young-Sower, möte med sin icke-fysiska ledare, Mentor, och är en serie "teachings" av Mentor med författarinnans egna kommentarer. Den andra, *Angelic Messengers Cards* (nedan kallad AMC) av samma författare, fick jag som gåva. Det visade sig vara en spådomsbok med blombilder och texter, som förmedlar budskap från änglarna. Jag bläddrade igenom boken utan att riktigt ta den på allvar.

Men den skulle visa sig vara ytterligt intressant. AMC består av 46 kort, vart och ett med en bild av en blomma. Både blomma och tillhörande text relaterar till aspekter av andlig energi. Korten är fördelade på sex grupper under rubrikerna Reflektion, Partnerskap, Integration, Inriktning, Vitalisering och Näring samt fyra så kallade vilda kort. Huvudbudskapet för varje kort är ett *angelic message* där Merediths lärare Mentor ger läsaren vägledning. Den situation man befinner sig i, då man drar ett kort, beskrivs med en noggrannhet och träffsäkerhet som är slående.

Väl på Kreta började jag låta en dagordning ta form. Jag hade ryggbesvär och hade inte tagit med mig någon kudde, och därför satt jag inte och mediterade (enligt zen-metoden) de första veckorna, men av korten framgick hur viktigt det är med vad Meredith kallar andliga övningar. När jag upptäckte att hushållets enda kastrull hade den rätta höjden, ordnade jag för min meditation med hjälp av mina sovkuddar. När morgonens meditation och andra göromål var över, satte jag mig tillrätta vid

datorn och skrev ned drömmar och reflektioner innan jag drog ett AMC-kort. Varje gång häpnade jag över hur det kort jag drog så i detalj beskrev det läge jag befann mig i – ibland förekom till och med samma ord, som jag själv stunden innan skrivit i min dagbok – och den gav vettiga anvisningar t.ex. på affirmationer. Jag översatte systematiskt korttexterna, och AMC skulle visa sig bli ett verktyg, man skulle kunna kalla den en manual, för att utveckla mitt andliga liv. Men viktigast av allt var att jag började känna igen min egen inre röst. Där ligger, menar jag, det stora värdet med AMC.

Man kan jämföra AMC med den kinesiska spådomsboken I CHING, som jag konsulterat i tjugo års tid och alltid förundrats över att min aktuella situation beskrivits träffsäkert och klargörande. Böckerna fungerar båda synkront, dvs samtidigt. Båda ger en träffsäker kartläggning av en persons situation i nuläget. Det som skiljer är att I CHING definierar den yttre, sociala situationen, sedd i traditionella patriarkaliska hierarkiska termer, medan AMC definierar ens inre psykologiska läge och andliga position. I CHING har också stora nackdelar. Man kan exempelvis få vägledning och råd som leder åt olika håll.

En sak, som hittills inte stört mig nämnvärt, men som jag ändå känner stor lättnad över att slippa, är den patriarkaliskt hållna stilen i I CHING, som trots allt är en bok av män för män, så känns det. Den stora fördelen med att låta blombilder och blommor förmedla ett budskap är att det inte blir könsbestämt. En blomma är en "den", inte "han" eller "hon". För vad tex-

ten och blombilden gör, på ett svårförklarligt men ändå tydligt sätt, är att den blir ett redskap för att skapa kontakt med ens innersta varelse och bygger på tanken att vi alla, var och en, bär vår egen sanning inom oss. Jag förstod det övergripande budskapet så, att det gällde att få kontakt med min inre röst.

Efterhand utvecklades min dagordning till tre sittningar med AMC-korten dagligen. Jag drog varje morgon tre kort, som jag översatte, alternativt granskade tidigare gjorda översättningar av, fortfarande lika förundrad över att de "stämde" och även stämde väl såväl inbördes som med aktuella frågeställningar.

För mig är det märkligt att man kan må så fysiskt dåligt som jag gjorde och ändå må så bra inombords. Jag vet av erfarenhet att om jag enbart mediterat, hade jag inte känt ett sådan inre tillfredsställelse. Korten gav mig ett inre språk. Men den stora paradoxen för mig är nog trots allt att själva mötet med det andliga och det fysiska blev så påtagligt, och ändå är det så svårt att beskriva och närmare förklara. Det bara finns där om och när man knacker på.

AMC är en icke-konfessionell bok, där ens eventuella konfessionella tillhörighet är av underordnad betydelse. Den är inte genderstyrd; man kan vare sig läsa ut ett maskulint eller ett feminint perspektiv eller förhållningssätt. Med all respekt för mannens sätt att tänka, resonera och fungera är det välgörande för mig som kvinna att finna verktyg, som inte har sina rötter i ett manligt styrt förhållningssätt.

För mig har det varit berikande att ta till mig ett sätt att tänka och känna som

inte bara berör känslomässiga eller mentala tillstånd utan också andlig "psykologi". Bokens underrubrik är "A Divination System for spiritual Discovery", och så fungerar den verkligen också.

Men för att jag skulle kunna göra denna andliga resa framgick mycket snart att mina regelbundna meditationer morgon, middag och kväll avgjorde kvaliteten på min läsning och tolkning. Det blev som om de förutsatte varandra, sittningen och läsningen. Glad över att ha funnit en yttre form som harmonierade med min egen inre väg, satt jag på min upp och nedvända treliterskastrull en halvtimme tre gånger om dagen.

Det kanske viktigaste budskapet i AMC är nog ändå att varje människa bär en sanning lika mycket värd som någon annans. I den auktoritetsstyrda kultur som präglat min uppväxt men även mitt vuxna liv, har jag präglats av att andra givits, haft och hävdat sitt tolkningsföreträde. Så fungerar inte AMC för mig. Bäst kan man beskriva det så att korten och deras budskap "trigger", dvs startar och utlöser den process som leder till ett möte med mitt andliga jag med hemhörighet i den transcendens jag tror många kallar Gud. Andra kallar den kärlek.

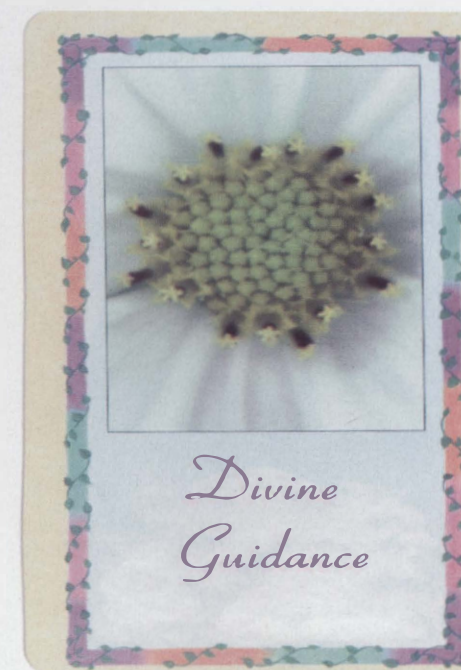
För att ge läsaren möjlighet till direktkontakt med AMC bifogar jag utdrag ur texten till kort nr 7 Tro, i min översättning. Jag väljer det kortet eftersom jag tycker att det belyser vad jag försökt beskriva.

”7 Tro

Aktuell utmaning: Att få dualiteten mellan ego och ande att harmonisera. /.../

Änglalikt Budskap: Tro

När du kan se, om så bara för några sekunder, ditt inre sinnes skönhet och kärleksfulla natur, så känner du igen den oundvikliga klyfta, som finns på grundnivån av din mänsklighet. I ditt sinne dväls en dualitet, som tillåter dig vara två personer och samtidigt manövrera två slags ordföråd och trossystem. Ett trossystem associeras med att visa andra människor på vilka sätt du är kunnig och viktig. Fokus för detta trossystem är att se till att dina

emotionella och mentala behov tillgodoses. Den andra tron har ingenting att stödja eller bevisa och vill bara påminna dig om att du kan leva i fred, kärlek och genuint överflöd genom att acceptera ditt ickekrävande jag – din ande. Detta andra trossystem fokuserar på att hjälpa dig att leva i gudomlig kärlek och att uppmuntra dig att respektera dig själv och alla andra levande varelser.

När du söker insikter i ditt liv och din gudomliga natur under meditation kan du be om att få mer direkta anvisningar och på ett kärleksfullt sätt bli instruerad av Himlens krafter, så att du verkligen kan finna lindring i ditt livs svåra belägenhet. /.../

Tillämpning

Du är aldrig upprörd över det du tror att du är upprörd över. Att finna stresspunkten i ditt ego hjälper dig att förstå att ditt egos röst skiljer sig från din andes röst. Det första steget i utforskandet av dig själv är att bestämma vad du ska utforska. Välj det första tillfället under dagen då du blev irriterad och fråga ditt ego: "Varför är jag irriterad?" Skriv ned dina svar. Fråga sedan dig själv: "Vad vill du min ande lära mig om min irritation?" Skriv ned din andes ord och använd dem som vägledning och standard för den dagens liv.

Om du har problem med att finna din andes röst, skriv ned den andra frågan på ett pappersark. Sedan skriver du ditt svar i tio minuter utan att lyfta pennen från pappret. Du kommer att finna, att trots att ditt ego är närvarande, kommer du att kunna gräva dig djupare in i ditt inre jag. Denna övning att beskriva dig själv, din inre sanning, är värdefull när som helst då du vill ha större insikter och känner dig alltför blockerad för att upptäcka dem."

Angelic Messengers Cards är utgiven på förlaget Stillpoint Publishing. Adress på Internet: stillpoint@stillpoint.org.

Catrine Beckman tel 08/662 09 71, E-mail: catrine.beckman@telia.com.

Hälsoråd

1. Ät en varierad vegetarisk kost. Undvik alltså kött och fisk, gärna också ägg. Men, för säkerhets skull, komplettera med litet mjölkprodukter, eftersom många vegetabilier idag inte är odlade på ett bra sätt och alltså inte har bästa kvalitet. Mjölken är ett fullvärdigt näringsämne, men den är inte av naturen avsedd som föda åt vuxna människor, så man bör vara sparsam med den.

2. Ät mycket råkost, om du tål det, alltså föda så som naturen har tillagat den. Men ibland kan det vara gott med en vegetarisk varmrätt. Ät fullkornsbröd. Undvik fet mat.

Vegetabilier på en tallrik ser fint ut i färg och form, luktar gott och smakar gott – till skillnad från djurdelar på ett fat. Köttindustrin skapar också stort lidande för djur i så kallade djurfabriker och i samband med slakt, transporter och nöjesjakt. Djur måste tillerkännas rättigheter, bland annat rätten att röra sig fritt inom tillräckligt stora områden och leva ett för dem naturligt liv. Djuren måste få vara glada.

3. Försök att få naturenligen odlade vegetabilier, alltså framtagna utan kemikalier.

4. Var mycket försiktig med industrisockret, vilket är en högraffinerad konstprodukt, som kroppen inte så lätt tar hand om. Människokroppen är utbildad i naturen under årmiljoner och är anpassad till att assimilera ämnen som finns i den naturliga miljön. Det vita sockret, som människan har frammanipulerat, är farligt.

5. Ät med måtta, och håll en vikt som inte är alltför hög.

6. Nyttja inte tobak (och självklart inte någon form av narkotika).

7. Var återhållsam med kaffe.

8. Var mycket försiktig med alkohol.

9. Motionera varje dag: gymnastisera, promenera, cykla, simma, idrotta... Det är lätt att då och då göra gymnastiska rörelser i hemmet och på arbetsplatsen. Det behöver inte vara avancerad gymnastik, det gäller bara att hålla kroppen i rörelse. Människokroppen är utbildad för ett liv i rörelse, och den behöver motion för att fungera väl.

10. Pröva gärna kosttillskott.

11. Se till att må bra inombords. Att trivas med livet är en positiv hälsofaktor. Ha gärna en trevlig och stimulerande hobby.

12. Ha en positiv inställning till dina medmänniskor. De är lika dig och gör så gott de kan och förstår utifrån sina förutsättningar, som skapats av arv och miljö.

13. Se till att få frisk luft och lagom med sol.

14. Iakttag renlighet vad gäller kroppen, kläderna och bostaden.

15. För god tandhälsa: borsta och peta tänderna efter varje måltid.

16. Eftersom det i viss mån är individuellt vad som ger god hälsa, pröva dig fram!